

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A COMUNEI
SÂNIOB, JUDEȚUL BIHOR**

2021-2027

Cuprins

1. Cadru strategic internațional (UE) și național 2021-2027.....	4
1.1. Strategia Europa 2021-2027.....	4
1.2. Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030.....	6
2. Planificare strategică și elaborarea strategiei.....	13
2.1. Procesul de planificare strategică și dezvoltarea comunei.....	13
2.2. Elaborarea strategiei.....	14
3. Cadrul de referință – diagnoza comunei Sâniob.....	18
3.1. Profilul localității.....	18
3.2. Populația și fenomene demografice.....	22
3.3. Economia localității.....	41
3.4. Infrastructură.....	47
3.5. Turism.....	55
3.6. Capacitatea administrativă.....	57
3.7. Criterii cheie și teme orizontale.....	63
4. Strategia de dezvoltare a comunei Sâniob.....	72
4.1. Analiza SWOT.....	72
4.2. Rezultatele analizei SWOT.....	74
4.3. Arborele problemelor - considerente generale.....	83
5. Direcții strategice de dezvoltare.....	88
5.1. Considerente generale.....	88
5.2. Viziune.....	89
5.3. Direcțiile majore ale principiilor aplicate de strategii.....	90
5.4. Principii de bază și rezultate concrete.....	92

6. Identificarea portofoliului de proiecte și identificarea surselor de finanțare posibile.....	93
6.1. Portofoliul de proiecte propuse al comunei Sâniob pentru perioada 2021-2027.....	93
7. Planul de implementare și monitorizare a strategiei de dezvoltare a comunei Sâniob.....	122
7.1. Întărirea capacității instituționale.....	122
7.2. Proiecție financiară.....	123
8. Concluzii.....	124

1. Cadru strategic internațional (UE) și național 2021-2027

1.1. Strategia Europa 2021-2027

La baza planificării naționale și locale stă o nouă politică de coeziune¹ elaborată de Parlamentul European și Consiliul European unde textele finale încă sunt în curs de aprobare.

Europa trece printr-o perioadă de transformare. Criza a anulat ani de progrese economice și sociale și a pus în evidență deficiențele structurale ale economiei Europei.

Obiectivul strategiei „Europa 2020” care se continuă și în perioada 2021-2027, este transformarea UE într-o economie inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii, pentru a oferi un nivel ridicat al ocupării forței de muncă, al productivității și pentru a asigura coeziunea economică, socială și teritorială.

Europa 2020 propune următoarele priorități:

1. O Europă mai inteligentă
2. O Europă mai verde
3. O Europă mai conectată
4. O Europă mai socială
5. O Europă mai aproape de cetățeni

Pentru reușita noastră generală, obiectivele trebuie să fie interconectate pentru a garanta că fiecare stat membru adaptează strategia Europa 2020-2027 la situația sa specifică, astfel Comisia propune ca aceste obiective ale UE să fie transpuse în obiective și traiectorii naționale.

Astfel, au fost stabilite cinci priorități investiționale la nivelul UE ce vor viza:

Europa mai inteligentă:

Componenta de *Cercetare și Inovare* va fi în continuare o prioritate de finanțare ce va presupune dezvoltarea și consolidarea capacităților de cercetare și inovare a organizațiilor prin crearea unor sisteme atractive de inovare (de ex. Sisteme SMART în Sanatate) și adaptarea tehnologiilor avansate pentru crearea unui sistem antreprenorial solid.

Dacă vom discuta despre *Competitivitate*, Autoritățile anunță că se dorește și în perioada următoare facilitarea accesului la finanțare a IMM-uri, sprijinirea acestora pentru internaționalizare și pentru investiții în noi tehnologii.

Digitalizarea va fi și ea un obiectiv ce va veni în beneficiul cetățenilor, a companiilor și autorităților statului.

¹ Detalii: https://ec.europa.eu/regional_policy/ro/2021_2027/

În contextul unei economii bazată pe cunoaștere, vor fi dezvoltate la nivelul IMM-urilor competențele pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat, inclusiv organizarea de stagii de pregătire practică, formare pentru implementarea standardului - sistem de Management a Inovării în companii. Totodată, vor fi dezvoltate și capacitățile administrative ale actorilor implicați în implementarea, monitorizarea, revizuirea strategiilor de specializare inteligentă.

Europa mai verde

Daca ne gândim la proiectele din *Energie*, ca și obiective specifice propuse menționăm promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, promovarea energiei din surse regenerabile și dezvoltarea de sisteme inteligente de energie, rețele și stocare în afara TEN-E (Rețele Transeuropene de Energie).

Având în vedere că trăim într-o perioadă în care consecințele schimbărilor climatice și criza apei sunt principalele riscuri, Comisia sprijină finanțarea proiectelor care promovează adaptarea la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor și a rezilienței în urma dezastrelor și care promovează gestionarea sustenabilă a apei.

Pentru promovarea tranziției către o economie circulară, se vor face investiții pentru extinderea și îmbunătățirea sistemelor integrate de gestionare a deșeurilor, pentru a crește reutilizarea și reciclarea acestora, pentru a preveni generarea deșeurilor și devierea de la depozitele de deșeuri.

Protecția naturii și a Biodiversității vor fi îmbunătățite prin dezvoltarea infrastructurii verzi și prin reducerea poluării.

Europa conectată

O parte din finanțarea alocată României pentru această etapă (aprox. 30,6 mld. euro), va fi destinată obiectivului conectivitate, adică acelor investiții prin care se va facilita dezvoltarea unei rețele TEN-T durabilă, rezilientă în fața schimbărilor climatice, inteligentă, sigură și intermodală. Totodată, se vor avea în vedere și investițiile în infrastructură de bandă largă, de foarte mare capacitate, de tip Broadband.

Europa mai socială

Prin aceasta operațiune, se dorește să fie implementat Pilonul european al drepturilor sociale, adică se vor urmări investiții pentru a îmbunătăți accesul la piața muncii prin politici active în domeniul pieței forței de muncă (ocupare), prin anticiparea nevoilor în materie de competențe și prin sprijinirea tranzițiilor și a mobilității pe piața muncii. De asemenea, vor fi analizate investițiile care vor îmbunătăți calitatea, eficacitatea și relevanța pieței forței de muncă, prin crearea unor sisteme de educație și formare performante. Și nu în ultimul rând, pentru realizarea acestui obiectiv, menționăm investițiile care vor favoriza incluziunea activă, pentru promovarea integrării socioeconomice a comunităților marginalizate, pentru consolidarea accesului la servicii de calitate, pentru abordarea problemei deprivării materiale și pentru a investi în locuințe, în asistență medicală și în infrastructura de îngrijire pe termen lung.

Europa mai apropiată de cetățenii săi

Vor fi sprijinite proiectele strategice de dezvoltare durabilă, care vor avea ca și scop investiții în turism, investiții în infrastructură din domeniul cultural, investiții în patrimoniul cultural, investiții pentru regenerarea urbană și securitatea spațiilor publice.

În viitoarea perioadă de programare, 2021-2027, se anunță o abordare personalizată a dezvoltării regionale. Astfel, vor fi păstrate o parte din metodele de alocare a fondurilor (ex: PIB-ul pe cap de locuitor) și vor fi introduse noi criterii de selecție (șomajul în rândul tinerilor, nivel scăzut de educație, schimbări climatice și primirea și integrarea migranților), pentru o adaptare reală a intervențiilor la nevoile și specificul regional, prin descentralizarea gestiunii și implementării la nivelul autorităților locale.

1.2. Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a româniei 2030

Din punct de vedere strategic al dezvoltării, România trebuie să își coreleze strategia cu cea Europeană. Astfel, prin Strategia de Dezvoltare Durabilă a României² se stabilesc obiective concrete.

Strategia României vizează realizarea următoarelor obiective strategice pe termen scurt, mediu și lung :

1. Prezent - 2020: Atingerea nivelului mediu actual al tarilor Uniunii Europene la principalii indicatori ai dezvoltarii durabile.
2. 2020 - 2030: Aproximarea semnificativa a României de nivelul mediu din acel an al tarilor membre ale UE din punctul de vedere al indicatorilor dezvoltarii durabile.

Romania și-a asumat anumite ținte în corelare cu Strategia Europa 2020, iar acestea sunt:

- rata de ocupare a populației cu vârsta cuprinsa între 20 și 64 de ani de 70%;
- nivelul investițiilor în cercetare și dezvoltare de 2% din PIB-ul României;
- obiectivul 20/20/20 in materie de energie și schimbări climatice:
- emisiile de gaze cu efect de sera cu 20% sub nivelul înregistrat în 1900;
- 24% din energia produsa sa provina din surse regenerabile;
- o creșterea cu 19% a eficienței energetice;
- rata de parasire timpurie a școlii sub 11,3%;
- ponderea tinerilor cu vârsta între 30-34 ani, absolvenți ai unei forme de învățământ terțiar, de cel puțin 26,7%;
- scaderea numarului de persoane expuse saraciei cu 580.000.

² Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a româniei 2030: http://dezvoltaredurabila.gov.ro/web/wp-content/uploads/2020/10/Strategia-nationala-pentru-dezvoltarea-durabila-a-Romaniei-2030_002.pdf

La nivelul Statelor Membre, Strategia Europa 2020 a fost implementată prin intermediul Programelor Naționale de Reforma (PNR).

Programarea fondurilor europene nerambursabile în perioada 2021-2027

Comisia Europeană a propus un buget pragmatic și modern pentru perioada 2021-2027.

Propuneri legislative UE

În perioada 29 – 30 mai 2018, Comisia Europeană a publicat propunerea privind pachetul legislativ privind Politica de Coeziune (PC) 2021-2027. Acesta cuprinde:

- Regulamentul privind prevederile comune (CPR)
- Regulamentul privind Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) și Fondul de coeziune (FC)
- Regulamentul privind cooperarea teritorială;
- Regulamentul privind mecanismul de cooperare transfrontalieră;
- Regulamentul privind „Fondul social european plus” (FSE+).

Regulamentul privind prevederile comune conține un set unic de norme pentru 7 fonduri UE implementate în gestiune partajată, respectiv: Fondul european de dezvoltare regională, Fondul de coeziune, Fondul social european+, Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM), Fondul pentru azil și migrație (FAMI), Fondul pentru securitate internă (ISF) și Instrumentul pentru frontiere externe și vize (IBMF). Comparativ cu actuala perioadă de programare, CPR nu mai acoperă Fondul european pentru agricultură și dezvoltare rurală (FEADR).

Capacitatea de absorbție a fondurilor nerambursabile

Un subiect foarte dezbătut în legatura cu fondurile europene se refera la capacitatea de absorbție. S-au făcut numeroase analize în aceasta direcție, încercându-se să se măsoare capacitatea de absorbție și să se compare cu gradul de absorbție al altor state membre ale UE.

Aceste studii arată că există trei factori care influențează în mod decisiv capacitatea de absorbție:

- Situația macroeconomică,
- Situația cofinanțării,
- Capacitatea administrativă.

Proiectele de infrastructură implică o documentație laborioasă, astfel încât sunt necesari de parcurs mai mulți pași. Totodată, pentru o reușită a proiectului de investiție este de preferat să se apeleze la o firmă specializată în domeniu, selectată în urma unui proces de achiziție publică.

Comisia Europeană vrea să aloce mai mulți bani pentru agricultură și pescuit în viitorul buget al UE.

În propunerea sa privind cadrul financiar multianual 2021-2027, Comisia va majora bugetele din cadrul politicii agricole comune (PAC) cu 9 miliarde de euro (4 miliarde de euro pentru Fondul european de garantare agricolă și 5 miliarde de euro pentru Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală), iar Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM) va fi majorat cu 500 milioane de euro.

O sumă suplimentară de 15 miliarde de euro va fi pusă la dispoziție pentru dezvoltare rurală în cadrul instrumentului „UE - noua generație”, pentru a sprijini mai mult zonele rurale care au un rol vital în realizarea tranziției verzi și în îndeplinirea obiectivelor ambițioase ale Europei în materie de climă și mediu.

Comisia Europeană a propus un program de relansare economică (după criza coronavirusului) în valoare de 750 de miliarde de euro, care să suplimenteze CFM 2021-2027, preconizat a se ridica la 1.100 de miliarde de euro.

Rețeaua Europeană de Dezvoltare Rurală (REDR) este punctul central de informare privind funcționarea în practică a politicii, programelor, proiectelor și inițiativelor din domeniul dezvoltării rurale, precum și privind modalitățile îmbunătățire a acestora. Se adresează tuturor celor care doresc să susțină dezvoltarea rurală în Europa.

REDR sprijină punerea în aplicare efectivă a programelor de dezvoltare rurală ale țărilor UE prin generarea și partajarea de cunoștințe, precum și prin facilitarea schimbului de informații și a cooperării între zonele rurale din toată Europa.

Parteneriatul european pentru inovare în domeniul agriculturii

Și parteneriatul european pentru inovare privind productivitatea și durabilitatea agriculturii (PEI-AGRI) sprijină obiectivele dezvoltării rurale, încurajând inovarea în agricultură și în comunitățile rurale.

PEI-AGRI a fost creat pentru a reduce decalajul dintre soluțiile inovatoare create de cercetători și gradul de utilizare a noilor tehnologii de către cei care trăiesc și lucrează în zonele rurale. Prin crearea de parteneriate între beneficiarii finali ai noilor tehnologii și cei care le creează, PEI-AGRI își propune să accelereze adoptarea schimbărilor

Corelarea cu planul de dezvoltare europeană 2021-2027

Viitorul dezvoltării rurale conform perspectivei europene

În perspectiva viitoarei perioade de programare 2021-2027, Comisia Europeană a prezentat în iunie 2018 propunerile sale legislative privind PAC după 2020.

Prin aceste propuneri, PAC ar urma să devină mai adaptabilă, în funcție de provocările actuale și viitoare precum schimbările climatice și reînnoirea generațiilor, sprijinind în același timp fermierii europeni și competitivitatea agriculturii.

Propuneri legislative

La 1 iunie 2018, Comisia Europeană a prezentat câteva propuneri legislative privind politica agricolă comună (PAC) dincolo de anul 2020. Scopul este ca PAC să devină mai ușor adaptabilă la provocări actuale și viitoare precum schimbările climatice și reînnoirea generațiilor, sprijinind în același timp fermierii europeni și competitivitatea agriculturii.

Uniunea Europeană elaborează un buget însoțit de o planificare pragmatică și modernă, pe termen lung, pentru perioada 2021-2027. Bani și eforturile trebuie să se orienteze către aspectele care contează pentru europeni.

Nouă obiective clare

Pe baza a nouă obiective clare, viitoarea PAC va continua să asigure accesul la alimente de calitate superioară și un sprijin puternic pentru modelul european de agricultură, care este unic.

Cele 9 obiective ale viitoarei PAC sunt:

1. să le asigure fermierilor un venit echitabil
2. să amelioreze competitivitatea
3. să restabilească echilibrul de putere în lanțul alimentar
4. să combată schimbările climatice
5. să protejeze mediul
6. să conserve peisajele și biodiversitatea
7. să sprijine reînnoirea generațională
8. să ajute la dinamizarea zonelor rurale
9. să protejeze calitatea alimentelor și sănătatea

Principalele aspecte ale propunerilor

Sprijin mai bine direcționat, pentru mai multă echitate

Pentru a asigura stabilitatea și predictibilitatea, sprijinul pentru venit va rămâne o parte esențială a PAC. În cadrul acestuia, plățile de bază vor depinde în continuare de suprafața fermei, în hectare. Viitoarea PAC vrea însă să prioritizeze fermele mici și mijlocii și să încurajeze tinerii să devină fermieri. De aceea, Comisia propune ca:

- sprijinul pe hectar să fie mai mare pentru fermele mici și mijlocii
- proporția de plăți directe primite de o fermă dincolo de suma de 60 000 EUR să fie redusă, iar plățile să fie limitate la 100 000 EUR/fermă, pentru o distribuție mai echitabilă a plăților
- minimum 2 % din plățile directe alocate fiecărei țări din UE să fie rezervate pentru tinerii fermieri, fonduri care ar urma să fie însoțite de sprijin financiar din cadrul măsurilor pentru dezvoltare rurală și a celor care facilitează accesul la terenuri și transferul de terenuri
- țările UE să trebuiască să se asigure că nu primesc sprijin decât fermierii veritabili.

Ambiții mai mari pentru protecția mediului și combaterea schimbărilor climatice

Fermierii joacă un rol-cheie în combaterea schimbărilor climatice, protejarea mediului și conservarea peisajelor și a biodiversității. Propunerea Comisiei Europene stabilește ambiții mari în aceste direcții. Printre cerințele obligatorii ar urma să se numere:

- conservarea solurilor bogate în carbon, prin protejarea zonelor umede și a turbăriilor
- utilizarea unui instrument obligatoriu pentru gestionarea nutrienților, menit să îmbunătățească calitatea apei și să reducă nivelurile de amoniac și de protoxid de azot
- rotația culturilor, în locul diversificării acestora

Fermierii vor putea să acționeze și mai decisiv, urmând să fie recompensați dacă depășesc cerințele obligatorii. Statele membre vor dezvolta programe ecologice voluntare pentru a sprijini și stimula fermierii să adopte practici agricole benefice pentru climă și mediu.

Fermierii europeni, în centrul societății

Fermierii sunt inima comunităților rurale. Ei dau întregii Europe bunuri publice vitale. Viitoarea PAC propune stimularea zonelor rurale prin măsuri care:

- să ajute tinerii să devină fermieri, prin îndrumare oferită de fermieri mai experimentați, prin îmbunătățirea transferului de cunoștințe de la o generație la alta și prin dezvoltarea unor planuri de succesiune
- să încurajeze statele membre să facă mai mult la nivel național, de exemplu prin norme mai flexibile privind impozitarea și moștenirea, pentru a îmbunătăți accesul tinerilor fermieri la terenuri
- să le impună fermierilor cerințe mai stricte de siguranță și calitate a alimentelor, de exemplu prin acordarea sprijinului financiar doar dacă aceștia respectă normele de reducere a utilizării pesticidelor sau antibioticelor

Un nou mod de lucru

Comisia Europeană propune un sistem mai flexibil, cu un mod de lucru mai simplu și mai modern. Politica va muta accentul de pe conformitate și reguli pe rezultate și performanță.

Țările UE vor elabora planuri strategice în care să arate cum intenționează să atingă cele 9 obiective europene utilizând instrumentele PAC și, în același timp, să satisfacă nevoile specifice ale fermierilor și comunităților lor rurale.

Noul mod de lucru va mai presupune:

- simplificarea proceselor administrative: țările vor trimite un singur plan strategic care să acopere plățile rurale, dezvoltarea rurală și strategiile sectoriale
- facilitarea practicilor care protejează mediul: plecând de la un set de standarde și obiective valabile în toată Uniunea, fiecare țară își va adapta la realitatea din teritoriu toate acțiunile menite să protejeze mediul și să combată schimbările climatice

- simplificarea sprijinului pentru tinerii fermieri: planul strategic unic va asigura coerența acțiunilor de sprijinire a reînnoirii generaționale, întrucât va acoperi atât plățile directe, cât și dezvoltarea rurală. În plus, tinerii fermieri vor putea obține mai ușor sprijin complementar pentru venit și pentru instalare, întrucât se vor reduce criteriile UE de eligibilitate.

Cunoștințele și inovarea sunt esențiale pentru un sector agricol inteligent, rezilient și sustenabil. Viitoarea PAC va încuraja investițiile mai mari în cercetare și inovare și, totodată, va ajuta fermierii și comunitățile rurale să profite de rezultate.

Este foarte important să construim sisteme mai solide de cunoștințe și inovare în agricultură (AKIS), prin care să susținem inițierea și dezvoltarea proiectelor de inovare, să le difuzăm rezultatele și să le folosim cât mai mult posibil. Includerea strategiilor naționale AKIS în planurile strategice ale PAC, așa cum prevede articolul 102 din propunerea de regulament de stabilire a unor norme de sprijin pentru planurile strategice care urmează să fie elaborate de țările UE în cadrul PAC, va stimula structurarea și organizarea ecosistemului național de inovare. Dacă toate țările UE ar avea sisteme AKIS care funcționează bine, s-ar evita dublarea eforturilor, s-ar reduce costurile, s-ar mări impactul finanțării europene, naționale și regionale și s-ar accelera inovarea.

Strategiile AKIS de succes au patru seturi principale de acțiuni:

1. consolidarea fluxurilor de cunoștințe și a legăturilor dintre cercetare și practică
2. consolidarea tuturor serviciilor de consiliere pentru fermieri și susținerea unei bune comunicări între acestea în cadrul AKIS
3. consolidarea inovării interactive care reunește mai multe teme și mai multe țări
4. sprijinirea tranziției digitale în agricultură

Comisia Europeană a propus alocarea a 10 miliarde EUR din programul Orizont Europa pentru cercetare și inovare în domeniul alimentar, agricol, al dezvoltării rurale și al bioeconomiei. Parteneriatul european pentru inovare în domeniul agriculturii (PEI-AGRI) va continua să concentreze sursele de finanțare ale programului Orizont Europa și ale programelor de dezvoltare

oltare rurală pentru a stimula competitivitatea și sustenabilitatea agriculturii și silviculturii.

Temei juridic

Regulamentul UE nr. 1303/2013 – normele comune aplicabile fondurilor structurale și de investiții europene (fondurile ESI)

Regulamentul (UE) nr. 1305/2013 – sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat prin Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR)

Regulamentul (UE) nr. 1306/2013 – finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune

Regulamentul (UE) nr. 1310/2013 – sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat prin Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR)

Regulamentul (UE) nr. 807/2014 – sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat prin Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), cu dispoziții tranzitorii

Regulamentul (UE) nr. 640/2014 – administrare, retragerea sprijinului sau condițiile de aplicare a sancțiunilor aplicabile plăților directe, sprijinul pentru dezvoltare rurală și ecocondiționalitatea

Regulamentul UE nr. 809/2014 – cum trebuie aplicat Regulamentul (UE) nr. 1306/2013 privind sistemul integrat de administrare și control, măsurile de dezvoltare rurală și ecocondiționalitatea

2. Planificare strategică și elaborarea strategiei

2.1. Procesul de planificare strategică și dezvoltarea comunei

Procesul de planificare strategică a vizat definirea reperelor strategice de dezvoltare a comunei Sâniob pe o perioadă relativ îndelungată, de 7 ani, în concordanță cu realitățile și posibilitățile umane, materiale, culturale și simbolice specifice Unității Administrativ Teritoriale comuna Sâniob.

Principiile care au stat la baza procesului de planificare strategică au fost asigurarea validității științifice, implicarea comunității și a tuturor factorilor decidenți, transparența, obiectivitatea, coerența și continuitatea demersului. Pentru reușită, scopurile și obiectivele planificate strategic trebuie însoțite de promovarea, la nivelul administrației publice, a unui management strategic integrat, la toate nivelurile, capabil să identifice și să maximizeze oportunitățile apărute în beneficiul comunității locale.

Viziunea

Viziunea planificării poate fi formulată în felul următor: *dezvoltarea durabilă a comunei Sâniob, cu o economie stabilă și axată pe produse locale respectiv pe turismul ecumenic (pe lângă activitățile profitabile care deja există), adaptabilă la provocările schimbărilor economice și sociale, și unde oricine are șanse de afirmare economică și socială.*

Reafirmăm că dezvoltarea durabilă și sustenabilă reprezintă cheia succesului comunităților locale. Dacă resursele de care dispune o zonă sau o regiune sunt bine identificate și creionate, dacă potențialul economic este exact trasată și zestrea umană este corect administrată atunci premisele unui succes real par a fi întrunite. Cooperarea dintre administrațiile locale învecinate (în special cele implicate în acest proiect), dintre agenții economici din localitate, exploatarea poziției față de localitățile învecinate din țară și dincolo de graniță cu Ungaria, în relațiile zilnice dintre populația din comună și populația de dincolo de graniță poate reprezenta țesutul pe baza căruia bunăstarea comunității trebuie clădită. Calitatea capitalului uman, respectiv know-how-ul deja dobândit, și experiențele împărtășite pot fi cheia bunăstării într-un context post-criză. Un avantaj al zonei și al comunei Sâniob este faptul că face parte din Uniunea Europeană, la bunăstarea căreia va contribui cu un potențial economic din ce în ce mai puternic prin resursele existente.

Profilul strategic al comunei Sâniob

Planul de dezvoltare strategică se raportează la starea actuală a localității, corelat cu starea generală a țării, respectiv la realitățile globale și tendințele mondiale. Pentru a formula un plan strategic cu reale șanse de reușită am formulat două întrebări esențiale:

- *Ce diferențiază comuna Sâniob de alte localități asemănătoare din România și din regiune?*
- *Care sunt elementele strategice pozitive și negative care pot fi identificate în Sâniob – puncte forte și puncte slabe?*

Principalele probleme din Sâniob

- Exploatarea parțială a resurselor naturale și geografice
- Potențialul agricol și turistic al zonei nu este exploatat adecvat oportunităților
- Forța de muncă necalificată în mare proporție
- Lipsa investitorilor autohtoni și străini serioși

- Inexistența unei societăți de comercializare sau a unor întreprinderi locale pentru prelucrarea produselor agricole
- Nivelul slab al asocierii agricole
- Promovarea slabă al brandului cultural în regiune și națională
- Valorificarea scăzută a patrimoniului religios, cultural și istoric existent
- Majoritatea activităților agricole sunt pentru autoconsum, de subzistență, lipsa mașinilor agricole la majoritatea populației
- Numărul scăzut al angajaților în economia locală
- Dependența de veniturile realizate în oraș
- Structura economiei este dezechilibrată și expusă unor riscuri majore, și aducătoare de venituri reduse.
- Numărul redus al firmelor generatoare de venituri constante.

Principalele direcții strategice

- Dezvoltarea și finanțarea programelor, elaborarea unor politici publice de ajustare structurală în infrastructura primară (cu accente pe drumuri, apa potabilă și canalizarea și epurarea apelor uzate, administrarea deșeurilor) și secundară pentru asigurarea condițiilor optime pentru dezvoltare
- Eficientizarea politicilor sociale, de asistență socială, (re)inserție socială, integrare și reducerea inegalităților sociale, economice, asigurarea egalității de șanse în special al celor aparținând minorităților etnice, dar și în cazul copiilor și a vârstnicilor
- Dezvoltarea unor politici publice de sprijinire a turismului ecumenic și a serviciilor conexe, generatoare de profit și venituri
- Consolidarea economiei locale respectiv exploatarea activităților economice locale agrare pentru valorificarea produselor locale, specifice
- Dezvoltarea unor politici publice și mecanisme administrative prin instrumentele dezvoltării durabile și sustenabile pentru prezervarea mediului ambiant și administrarea optimă resurselor existente
- Dezvoltarea capacității administrative a primăriei în vederea stabilirii și consolidării relațiilor de parteneriate pentru dezvoltare proiectelor de dezvoltare rurală din regiune.

2.2. Elaborarea strategiei

Prezentul document are ca obiectiv general creșterea performanței administrative și dezvoltarea capacității de formulare a politicilor publice a autorităților administrației publice din comuna Sâniob, prin elaborarea strategiei de dezvoltare locală.

Dezvoltarea capacității administrative se referă la un set de schimbări structurale și de proces care permit guvernelor să îmbunătățească formularea și implementarea programelor în vederea obținerii de rezultate sporite. Strategia Lisabona revizuită afirmă necesitatea unei mai bune

legislații, precum și a unei mai bune elaborări și furnizări de politici publice în scopul asigurării condițiilor pentru creșterea economică și crearea de locuri de muncă. Dezvoltarea capacității administrative poate avea o contribuție directă la atingerea acestor obiective.

Aspecte metodologice

În cursul elaborării acestui document s-a respectat toate cerințele metodologice, științifice și legale privind colectarea și prelucrarea datelor primare și secundare, conform cerințelor și angajamentelor contractuale. Toate etapele și elementele colectării datelor statistice de pe teren, interviurile face-to-face, gospodării și răspunsurile primite de la respondenții selectați în eșantionul utilizat au ținut cont și respectă în totalitate normele deontologice și etice ale cercetărilor sociale, respectiv sunt conforme cu standardele internaționale recomandate de ESOMAR, și cu Codul Deontologic al Sociologilor din România.

Colectarea datelor secundare

Utilizarea datelor secundare este o metodă operativă de a obține informații utile menite să clarifice diferite aspecte privind problema, care face obiectul cercetării, adică în situația de față analiza situației existente în comuna Sâniob în vederea realizării strategiei de dezvoltare a localității. Datele secundare reprezintă date existente, stocate sub diferite forme (reviste, cărți, publicații, rapoarte, stocare electronică) și la diferite instituții.

În vederea colectării datelor secundare principalele instituții și surse de date au fost următoarele: Eurostat (pentru contextualizarea situației existente la nivel European), Institutul Național de Statistică (pentru contextualizarea situației existente la nivel național) și în primul rând baza de date al „Recensământului 2011”, Direcția Județeană de Statistică Bihor (pentru contextualizarea situației existente la nivel județean și local), Registrul Agricol, Camera de Comerț, strategii de dezvoltare deja existente, date și analize furnizate de alte instituții județene și locale.

Procesul de colectare a datelor secundare s-a aplicat în felul următor:

1. În prima fază s-a schițat și s-a operaționalizat scopul și obiectivele urmărite. Logica identificării surselor și a colectării datelor s-a ținut cont de două aspecte majore
2. În pasul al doilea, s-a creionat o hartă a surselor datelor secundare la nivel local, județean, regional și național ca un instrument care va ghida colectarea datelor.
3. În pasul al treilea s-a elaborat un document intern al echipei de proiect, un ghid de colectare a datelor, un instrument de lucru operaționalizat și adaptat la felul și natura instituțiilor (surselor) prin care s-au înregistrat datele secundare.
4. În următorul pas s-a colectat toate datele secundare cu privire la: amplasarea geografică, situarea în contextul național și județean: suprafață, vecinătăți, accesibilitate, condiții geo-climatice și de mediu, populație și organizare administrativă, reperi cultural-istorice, tradiție și valori culturale, activitate economică.

5. În ultimul pas *datele au fost verificate și sistematizate*, respectiv *s-a construit o bază de date* euristică care oferă o imagine amplă, generală, multiplă referitoare la cadrul instituțional, cultural, social, demografic, geografic și economic al localităților.

Colectarea datelor primare

În procesul colectării datelor primare s-a prevăzut două etape/surse: interviurile de tip focus-group și ancheta sociologică.

Interviurile de tip focus-group:

Interviul de tip focus-group este un interviu de grup, focalizat pe o anumită temă, strict delimitată, care este condus de un moderator și face parte din categoria tehnicilor calitative de culegere a datelor pentru analiza percepțiilor, motivațiilor, sentimentelor, nevoilor și opiniilor oamenilor.

Principalul rezultat al interviurilor de tip focus-group este o imagine calitativă (din punct de vedere tehnic, adică opinii și nu statistici-cifre) descriptivă referitoare la nivelul de dezvoltare a localităților: percepții, probleme, interpretări, soluții propuse.

Ancheta sociologică de tip Survey

În această etapă s-a realizat consultarea cetățenilor: printr-o anchetă pe un eșantion de 100 de persoane. Chestionarul conține întrebări cu privire la principalele probleme cu care se confruntă localitatea vizată, respectiv la necesitățile și tendințele de dezvoltare locală.

Procesul de proiectare, organizare și efectuare a cercetării de tip survey a fost aplicată în concordanță cu teoria și practica cercetărilor sociale de natură probabilistico-statistică, cantitativă. În timpul achetei din cauza pandemiei Sars-Cov19 am respectat toate cerințele sanitare.

a) *Elaborarea eșantionului.* S-a elaborat un eșantion de câte 100 de persoane. Eșantionul este reprezentativ la nivelul localității, în funcție de variabilele: localitate, sex, vârstă, etnie. S-a aplicat un eșantion probabilistic stratificat (variabila: localitatea). Selecția efectivă a gospodăriilor s-a făcut prin metoda Kisch, din gospodăriile localității au fost chestionați adulții pe baza tehnicii TCB.

Volumul eșantionului este de $N=100$, $P=0,95$, $r=\pm$ aferent.

Unitatea de analiză a fost: individul, localnic, peste 18 ani.

b) *Elaborarea chestionarului.* Chestionarul conține întrebări, indici, scale de evaluare care înregistrează principalele probleme cu care se confruntă localitatea, respectiv necesitățile și tendințele de dezvoltare locală. Întrebările chestionarului *se referă la profilul socio-economic-demografic al populației, la atitudinile tipice față de instituțiile publice, nivelul de încredere, probleme tipice, așteptări și soluții* posibile.

Prin întrebări tipice de tip filtru, am adresat întrebări specifice celor care aparțin unor grupuri socio-profesionale distincte (ex. gospodari, inactivi, membrii grupurilor etnice (romii) pentru a identifica problemele specifice cu care se confruntă.

Chestionarul aplicat celor 100 de subiecți a fost de 55 de întrebări + tabelul structurii gospodăriei, din care 7 întrebări deschise, restul închise. Principalele seturi de întrebări s-au referit la datele de identificare ale respondentului (sex, vârstă, loc de naștere, ocupația, locul de muncă); condiții de trai și satisfacția vis-a-vis de acestea (condiții de locuire); migrația (relația cu localitățile învecinate, naveta, relația cu reședința de județ, migrația internațională); venituri (structura veniturilor, proprietăți); activități agricole (terenul deținut, scopul activităților agricole); spirit antreprenorial; problemele comunității și atitudinea vis-a-vis de acestea (cele mai stringente probleme, realizările cele mai importante, încrederea în instituții, voluntariat); viziuni (avantajele și dezavantajele localității și a zonei) respectiv tabelul gospodăriei (lista membrilor gospodăriei și principalele date socio-demografice ale fiecărui membru).

Principalul rezultat al anchetei sociologice o reprezintă o bază de date statistică, elaborată în conformitate cu standardele impuse de știința cercetării sociale și a pieței.

3. Cadrul de referință – diagnoza comunei Sâniob

3.1. Profilul localității

Așezarea geografică

Din punct de vedere geografic pe teritoriului României, comuna Sâniob este situat în partea vestică la întretăierea paralelei de 47° 15' latitudine nordică cu meridianul de 22° 8' longitudinea estică. În județul Bihor, comuna Sâniob este situată în partea central nordică. Localitatea Sâniob este situată la 1 km de drumul județean D.J. 191 Oradea - Marghita , la o distanță de 35 km de municipiul Oradea. Reședința comunei este localitatea Sâniob. Echiparea tehnico – edilitară fiind reprezentată de alimentarea cu energie electrică, existența rețelei de telefonie fixă, alimentarea cu apă potabilă, colectare și transport de deșeuri menajere. Transportul de călători între municipiul Oradea și Sâniob este asigurat prin mijloace de transport în comun.

Așezarea comunei Sâniob în județul Bihor

Sursa: www.wikipedia.org

Comuna Sâniob se învecinează în partea de vest cu teritoriul comunei Sălard. Din punct de vedere morfologic această limită traversează câmpia joasă și lunca Barcăului precum și câmpia înaltă subcolinară.

La sud se învecinează cu comuna Sîrbi, iar colțul sud-estic cu teritoriul comunei Spinuș. Această limită este cea mai ușor de urmărit deoarece se găsește cu aproximație pe aliniamentul urmat de drumul național DN 19 E Oradea – Marghita, suprapusă morfologic peste terasa superioară a Barcăului. Limita de est o desparte de comuna Chișlaz pe direcție nord-sud, traversând terasele și lunca Barcăului, precum și câmpia subcolinară. În nord comuna Sâniob se învecinează cu teritoriul comunei Săcuieni și a comunei Diosig. Limita dintre aceste trei comune este mai greu de stabilit datorită reliefului de câmpia înaltă și o vegetație de pădure.

Scurt istoric

Pe baza urmelor de materiale scoase la iveală de săpăturile arheologice din județul Bihor și de unele teritorii apropiate de comuna Sâniob, se poate afirma că și această zonă a fost populată din timpurile cele mai vechi. În secolele II. și III. e. n. timp în care Dacia a fost ocupată de romani, județul Bihor a fost locuit de dacii liberi. Această populație continuă să trăiască și în secolele IV și V, dar sub puternica influență a daco-romanilor, astfel că în perioada ultimilor secole ale mileniului I e. n. se termină procesul de formare a poporului și a limbii române. Tot atunci își fac apariția relațiile feudale și organizarea politică de tip feudal. Astfel în secolul al X-lea între formațiunile politice din Transilvania apare și țara Crișului condusă de “ducele” Menumorut, care cuprindea mai multe obști sătești pe văile râurilor și depresiunilor din această zonă. Voievodatul condus de Menumorut își avea centrul în castrul Biharea, cetate de reședință a voievodatului.

Comuna Sâniob se află în județul Bihor la o distanță de numai 16 km de Biharia, așadar și teritoriul acestei comune a făcut parte din voievodatul condus de Menumorut. Istoria comunei Sâniob este legată de istoria voievodatului, fiind cucerită de către feudali unguri. Din documentele studiate rezultă că satele comunei sunt menționate încă din secolul al XII-lea, dar ca și așezări ele existau cu cel puțin o sută de ani în urmă, înainte de cucerirea maghiară. Astfel în anul 1169 localitatea Sâniob este pomenită în legătură cu moartea regelui Geyzi și fiul său Pauli. Iar în anul 1213 este amintit cu ocazia rezolvării unui litigiu dintre Butha din Sâniob și Cochi din satul Degust. Butha din Sâniob a învinuit pe domnul Cochi din satul Degust pentru 10 mărci, judecător fiind Tecu abatele de Sâniob, pristov fiind Tarca. Dânșii s-au învoit astfel: ca Cochisă să plătească potrivnicului său 5 mărci și tot el să fie dator al plăti pe pristov, iar Butha pe judecător (anul 1213.)

Importanța acestei localități se datorează faptului că există aici o cetate și o mănăstire, proprietar fiind Abația Ordinului Sf. Benedek. Prima mănăstire a fost construită de către Sf. Ladislau, iar mai târziu a fost întărită și cu o bazilică construită de Álmos din familia regală. Aici a fost adusă pentru un timp mâna dreaptă a Sf. Stefan de unde se pare că vine denumirea satului “Sfânta Dreapta”. Cetatea apărea județul în nord-vest, iar mănăstirea în 1239 a primit dreptul de adeverire a anumitor acte. Toate localitățile din comuna Sâniob sunt amintite în registrele de dijme papale precum și cu alte ocazii. “Pavel abatele de Sâniob (Sancto Jag) a plătit patru mărci în groși drept dijmă pe anul al II-lea 1334.

În 1332 Sâniob este amintit în socoteala Arhidiaconatului de Bihor, că Ioan preotul din Sâniob a plătit 11 groși, drept dijmă pe anul. Tot în 1332 seseșdes de villa Fornus este amintit că preotul ștefan din satul Fărnaș a plătit 8 groși, drept dijmă pe anul întâi. În 1333 se spune că “Ioan preotul din satul Sâniob a plătit 11 groși, drept dijmă pe anul al II-lea”. Registrele de dijme

papale pe anul 1334 amintesc că “preotul Ioan din satul Sâniob a plătit 10 groși și jumătate, drept dijmă pe anul al treilea”. În 1335 “Matei preotul din satul Sâniob a plătit 9 groși, drept dijmă pe anul al patrulea”. În 1336 sunt amintite în registrele de dijme papale satele Sâniob și Sfârnaș plătiind dijmele pe anul al cincilea, “Matei, preotul din Sâniob a plătit 15 groși, drept dijme pe anul al cincilea” și Edigiu, preot din satul Fârnaș a plătit 8 groși, drept dijme pe anul al cincilea. Satele Sâniob, Sfârnaș și Cenaloș sunt consemnate în documentele din anul 1342 într-un proces dintre Toma voievodul Transilvaniei și fii fostului palatin Doja. Locuitorii din Sfârnaș și Sâniob stau ca martori pentru cei din urmă spre a lămuri scopul cercetării și de fapt a neînțelegerilor cu privire la moșia Ochalanus și Chelanus (sub ce nume apare Cenaloșu) dacă sunt două moșii și cui aparține.

În anul 1435 în județul Bihor sunt amintiți iobagii români din Cenaloș (Chanalus, Csenalos) care au furat doisprezece boi de pe domeniul abației de Sâniob de care aparțineau. Din 1501 domeniul abației de Sâniob împreună cu mănăstirea satele care îi aparțin ajunge în posesiunea Ordinul Paulinelor, în anul 1600 când protestanții din Familia Telegdy ocupă în mod forțat mănăstirea și omoară toți călugării.

În 1520 ca stăpân al Cenaloșului ajunge familia Chyre. În această perioadă satul era punct de vamă, mai târziu ajunge iar în proprietatea Abației de Sâniob. În anul 1660 când turcii au ocupat Oradea și și-au întins stăpânirea și asupra localităților de la nord de acest oraș, ajungând sub stăpânire otomană și satele din comuna Sâniob împreună cu cetatea din Sâniob. Austriecii reocupă teritoriul, primul contact cu armata otomană are loc pe teritoriul acestei localități. La 1686 generalul Caraffa cu o armată formată de 4000 german și 3000 maghiari, reocupă cetatea și teritoriul din jur. La 30 august în cetatea de la Sâniob se ține adunarea generală a nobililor din comitetul Bihor. Aceasta fiind trecută în registrul de procese-verbale care începe cu această dată.

În decursul secolelor denumirea localităților a suferit mai multe schimbări:

Sâniob – Sîniob – Szentjobb: 1169 – abbas de S'ancte Jog, 1213 – Beuchyon, 1219 – Curioliscomes de Beruche, abbas de Berucio (adică Bereteu sau Barcău), 1333 – abbas de Sancto Jog, 1449 – Zenthvgh și Zenth Jog, 1469 – Zenthjogh, 1475 – Zenthjog, 1587 – Zent hiob, 1599 – Zent Joob, 1599 – de Sancto Giob, și Zentiob, 1626 – Szentjobb, 1692 – St. Job, arx pagus, St Jobiensia; 1828 și 1851 – Szent Jobb.

Cadru natural

Relieful

Unitatea de relief peste care se suprapune comuna Sâniob este cea de câmpie în cadrul căreia se disting mai multe subdiviziuni ale reliefului de câmpie și care sunt dispuse paralel cu Barcăul spre care cad în trepte. Astfel la nord se află câmpia subcolinară, în partea centrală lunca Barcăului cu albia minoră, iar la sud terasele Barcăului.

Rețeaua hidrografică

Teritoriul comunei Sâniob aparține bazinului hidrografic al Barcăului, care în ansamblu face parte din bazinul hidrografic al Crișurilor. Barcăul este colectorul principal al apelor din această zonă cu o densitate a rețelei hidrografice de 0,38 km/km². Direcția de scurgere a Barcăului este de la est la vest urmărind căderea generală a reliefului. Principalul afluent al Barcăului pe partea dreaptă este Valea Sânicolau, direcția sa de scurgere este nord-est, sud-vest, iar afluenții de pe partea stângă sunt pâraiele Almășel, Ghepișul și Danța.

Lungime râului Barcău este de 15 km pe raza comunei Sâniob cu o lățime medie de 30 m; adâncimea medie de 4 m, iar adâncimea apei pe timp normal 1,5 m. Cursul apei râului Barcău apare foarte variat; meandre, brațe părăsite, succesiuni de locuri mai joase cu stagnări de ape. Toate acestea îl caracterizează ca fiind un râu lent și îmbătrânit. Valea este asimetrică cu malul drept abrupt și cel stâng prelung, efect al acțiunii din trecut al râului de a-și forma terasa numai pe partea stângă. Prin caracteristicile sale hidrografice Barcăul este un râu foarte capricios cu oscilații mari de debite și nivele, atât în cursul unui an cât și pe o perioadă mai îndelungată. În timpul unui an volumul maxim scurs este în general primăvara, când se scurge circa 40% din volumul anual. Volumul minim de apă scurs este în timpul verii. Pe la începutul toamnei se scurge în medie 7 – 14 % din volumul anual.

Factorii naturali și cei sociali-economici locali aduc modificări însemnate, astfel apa din Barcău prezintă un grad destul de mare de poluare, datorită unor reziduuri al rafinăriei de la Suplacul de Barcău. La sfârșitul secolului XIX. apa râului Barcău a fost deviat printr-un canal la Moara de cereale. Moara a funcționat cu apa Barcăului până în anul 1950. În anul 1940 a fost pus în funcțiune un generator de curent electric, de unde au primit energie electrică și locuitorii din satul Sâniob. În anul 1970 a fost executat un dig de apărare împotriva inundațiilor pe ambele maluri. Peste râul Barcău este un singur pod în această zonă. Lungimea podului este de 25 m, iar lățimea de 5 m, tonajul fiind 250 tone. Podul este construit din beton armat.

Râul Barcău

Valea Sânicolau se formează în câmpia înaltă subcolinară. Primăvara prezintă ape mari ce provoacă înmlăștinări, pentru regularizarea cursului și preîntâmpinarea inundațiilor a fost canalizată în cursul mijlociu inferior. Lungimea pâraului pe raza comunei Sâniob este de 3 km, lățimea la suprafața 10 m iar la fund 3 m, adâncimea apei pe timp normal este de 60 cm.

Valea Almășelul prezintă caracteristicile unui pârâu tipic de câmpie cu multe meandre, cu oscilații mari de debit. Primăvara din cauza viiturilor mari inundă suprafețe întinse de teren și împiedică legătura dintre satele Cenaloș și Sâniob. Pentru aceste neajunsuri s-a executat lucrări de lărgire și adâncire a Almășelului în 1981. Lungimea Almășelului este de 3 km pe raza comunei Saniob, având o lățime la gură 7 m și la fund 3 m , iar adâncimea apei în timp normal este de 40 cm.

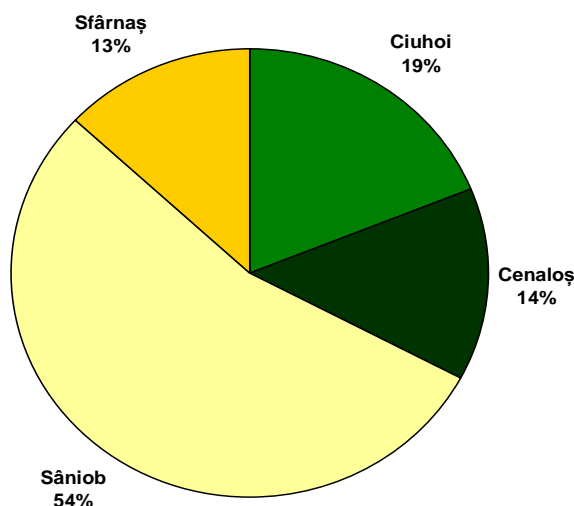
Valea Ghepeșul este lung de 2 km pe raza comunei Sâniob, lat la gură de 6 m , la fund 2 m, adâncimea normală 40 cm.

Danța este un pârâu lung de 2 km pe raza comunei Sâniob, lat la gură de 6 m, la fund 2 m, adâncimea pe timp normal 30 cm, pe toată lungime este îndiguit.

3.2. Populația și fenomene demografice

Comuna Sâniob este compusă din patru sate. Înainte de 2012 centrul de comuna era satul Ciuhoi, în datele statistice se referă corespunzător. Alături de centrul de comună Sâniob, întâlnim satele Ciuhoi, Cenaloș și Sfârnaș. Numărul total al populației comunei în 2011 a fost 2.285 persoane. Majoritatea locuitorilor, trăiesc în satul Sâniob, cealaltă jumătate se împarte între celelalte trei sate.

Structura populației comunei Sâniob

Sursa: INS, 2011

Privind într-o perspectivă istorică pe parcursul ultimului deceniu vom sesiza schimbări în evoluția populației comunei chiar dacă diviziunea între satele componente rămâne pe parcursul

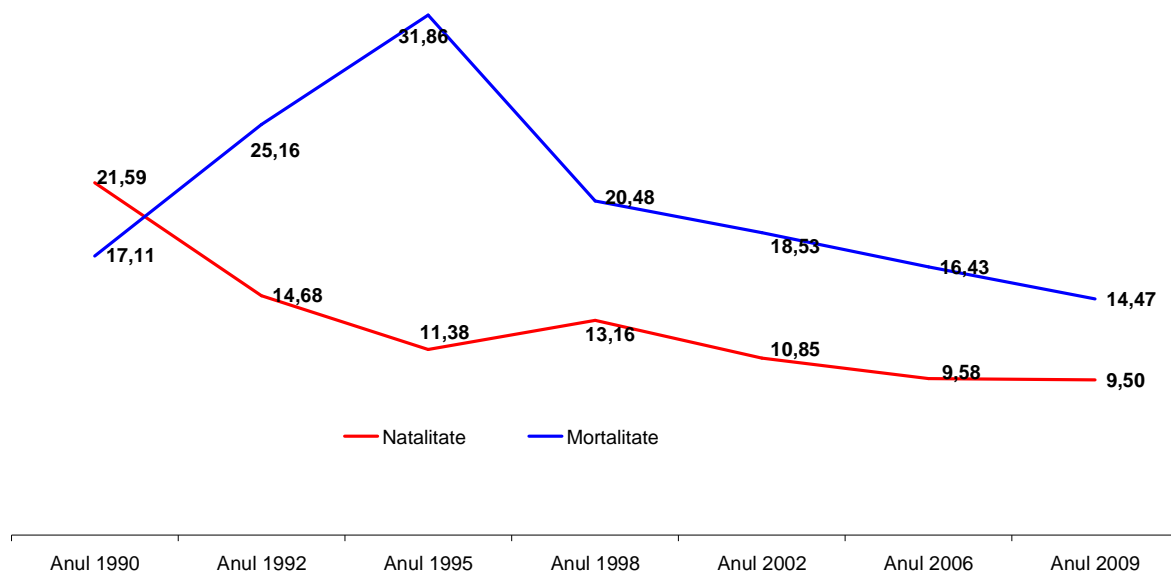
acestei perioade aproximativ egale. La sfârșitul secolului al XIX-lea numărul populației comunei se ridică la 2.711 locuitori, cel mai ridicat număr al populației avându-l satul Sâniob iar cel mai mic sat fiind Sfârnaș. Încă de la sfârșitul secolului XIX. începe o tendință de creștere a numărului populației comunei, atrasă într-o măsură mai mare de localitatea Sâniob, stabilizându-se până la mijlocul secolului XX. În anul 1966 se înregistrează deja a scădere semnificativă a populației, până la sfârșitul secolului XX, când tendința de scădere se temperează.

Imediat după schimbarea regimului din 1989 numărul populației comunei este de 2.455 persoane iar în 2011 ajunge la 2.333, scăzând cu 253 de persoane, adică cu 10,31 procente.

Scăderea numărului populației după 1990 se datorează în primul rând sporului natural negativ, sporul migratoric fiind în prezent pozitiv. Efectivul populației a scăzut de asemenea atât la nivel județean cât și național cu 1,1%, respectiv 1,5%, în perioada 1992-2010, scăderea populației comunei Sâniob este însă mai semnificativă.

În anul 2009, s-au înregistrat în comuna Sâniob, 21 născuți vii și 32 decese, rezultând un spor natural negativ de 11 persoane. Rata natalității este de 9,5‰, ceea ce înseamnă că la 1.000 de persoane revin 9,5 născuți vii, în anul 2009. Privind acest indicator, comuna se situează sub valorile județene și regionale, atât la nivel total cât și la nivelul mediului rural. În același an, rata natalității la nivel județean era de 10,1‰, din care mediul rural 9,5‰. Rata mortalității, în 2009, a fost 14,17‰, superioară ratei mortalității de 12,0‰, înregistrată în județul Bihor. Pe toată perioada 1990-2009 sporul natural al comunei Sâniob a fost unul negativ, rata de mortalitate depășind rata natalității, așadar, așadar comuna având un spor natural negativ.

Evoluția sporului natural în comuna Sâniob 1990-2009 (%)

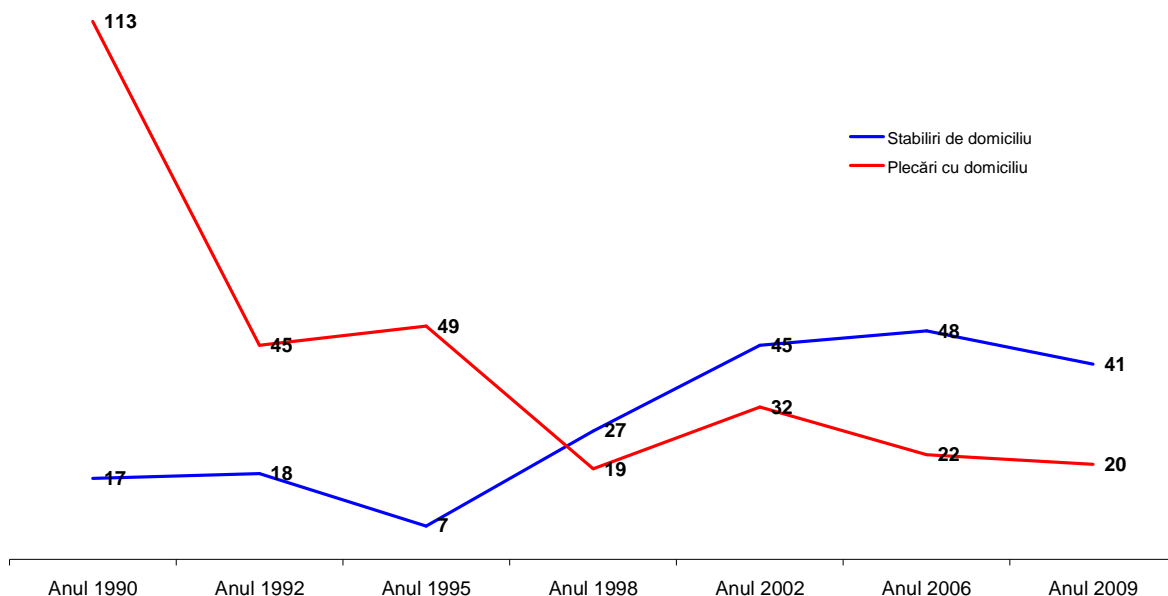

Sursa: INS, 2011

În anul 2009, s-au înregistrat 20 persoane care au plecat cu domiciliul (inclusiv în străinătate) din comună și 41 de persoane care și-au stabilit domiciliul în comuna Sâniob. Raportat la 1.000 de locuitori, rata stabilirilor de domiciliu în comuna Sâniob, în anul 2009, este

de 18,7‰, superioară ratei plecărilor cu domiciliu, de 9,1‰, înregistrându-se un spor migrator pozitiv. La începutul anilor 90 sporul migrator a fost unul negativ, tendința inversându-se în anul 1998, când numărul sosirilor în domiciliu depășește prima dată cea a plecărilor. Sporul migrator pozitiv nu reușește însă să compenseze sporul natural negativ.

Evoluția mișcării migratorii la nivelul comunei Sâniob 1990-2009 (pers)

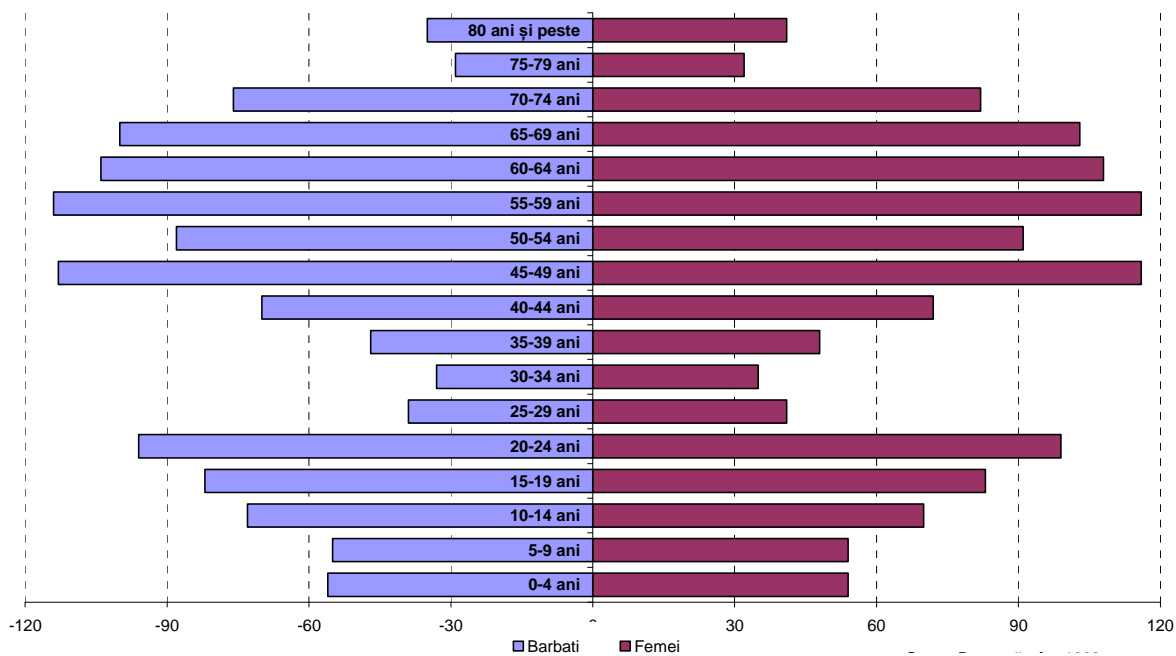
Sursa: INS, 2011

Structura pe sexe a populației comunei relevă preponderența populației feminine, din totalul populației comunei Sâniob de 3210 persoane, procentul bărbaților este de 48,91% iar a femeilor de 51,01%. Raportul de feminitate este de 104,4%, ceea ce înseamnă la 104 persoane de sex feminin revin 100 de persoane de sex masculin. Așadar, denotă o structură pe sexe a populației destul de echilibrată la nivel de comună.

Pe grupe mari de vârstă, 17,3 % persoane reprezintă categoria copiilor, cu vârsta până în 14 ani, 61,36% persoane sunt adulți de vârstă activă, cuprinsă între 15 și 64 de ani, iar 21,34% sunt persoane vârstnice, având 65 de ani sau peste. Această structură reliefează o populație mai îmbătrânită din punct de vedere demografic decât cea a județului Bihor, unde procentele sunt 15,9% 0-14 ani, 69,7% 15-64 ani respectiv 14,4% 65 de ani și peste. Prezența fenomenului de îmbătrânire demografică de la nivelul populației comunei se poate observa în primul rând cu ajutorul piramidei vârstelor, chiar dacă schimbarea este în defavoarea populației de vârstă activă.

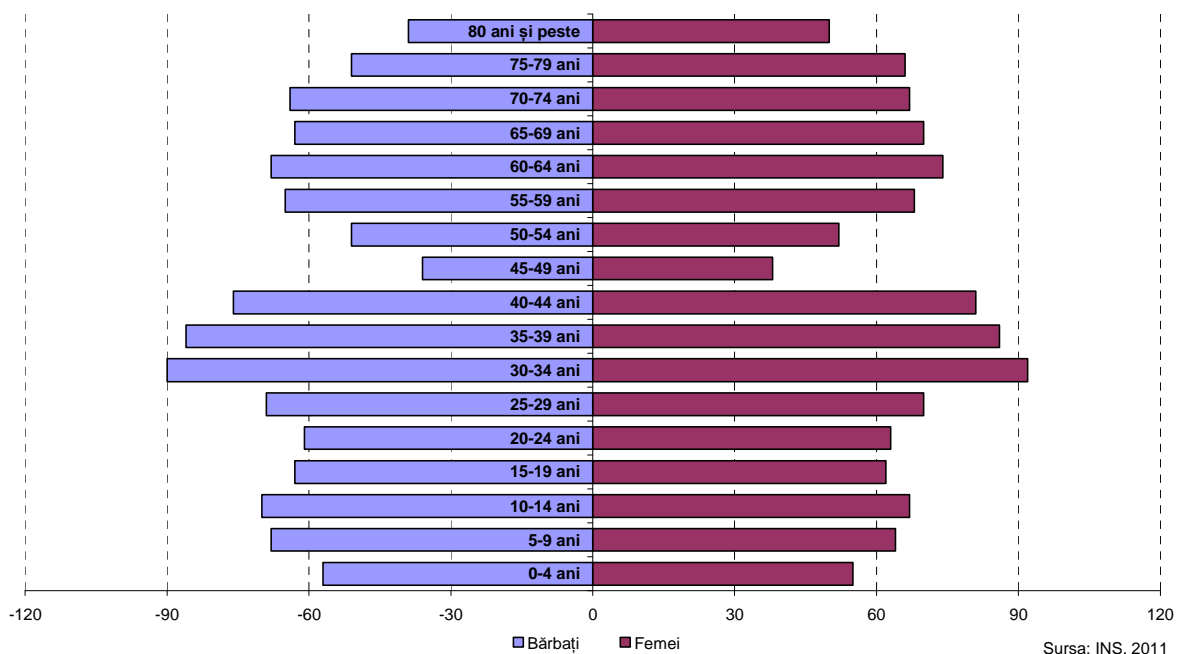
Evoluția structurii populației este totuși una mai degrabă benefică. Arborele vârstelor comunei Sâniob pentru anul 1992 este unul dezzechilibrat, lipsind aproape în totalitate generația 25-40. Deși a scăzut procentul populației active, a crescut atât numărul cât și procentul populației tinere.

Populația comunei Sâniob după vârstă și sexe, 1992

Sursa: Recensământ 1992

Populația comunei Sâniob după vârstă și sexe, 2011

Sursa: INS, 2011

Analizând structura demografică actuală a comunei, în prezent marea generație „lipsă”, este cea de 45-55 de ani.

Populația comunei Sâniob poate fi caracterizată cu ajutorul indicatorilor demografici. Gradul de îmbătrânire al populației este de 1233,6%, însemnând că la 1.000 de persoane tinere cu vârsta de până la 14 ani revin aproximativ 1234 persoane vârstnice cu vârsta de 65 ani sau peste. Comparativ cu gradul de îmbătrânire a populației la nivel de județ, de 1109,6%, comuna înregistrează un nivel semnificativ mai ridicat al acestui indicator. Față de anii 1992 și 2002, în 2011 se înregistrează un grad de îmbătrânire mai ceva mai scăzut, datorită pe de altă parte creșterii populației tinere (0-14 ani), și scăderea în procente a celei vârstnice (65 de ani și peste).

Rata de dependență demografică caracterizează potențialul de activitate al populației și are o valoare de 629,9%, în comuna Sâniob în anul 2011. Acest indicator măsoară presiunea exercitată de populația inactivă (tânără și vârstnică) asupra populației active (populația adultă) din comună; la 1.000 de persoane cu vârsta cuprinsă între 15-64 de ani revin 630 persoane tinere (0-14 ani) și persoane vârstnice (65 ani și peste). Așadar, statistic vorbind fiecărei 3 persoane de vârstă activă (15 – 64 ani) corespunde 2 persoană de vârstă inactivă. Rata de dependență demografică la nivel județean este de 434,8%, în anul 2011, iar la nivel național înregistra o valoare de 429,2%. Rata de dependență a comunei Sâniob se situează între cele peste ambele valori.

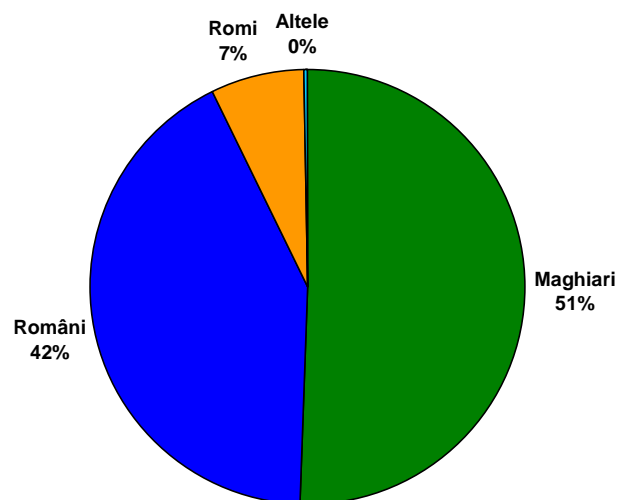
În anul 2011, comparativ cu anul 2002, se observă o ușoară scădere a ratei de dependență demografică la nivel de comună, provenind din scăderea numărului vârstnicilor în această perioadă.

Raportul de dependență a tinerilor reprezintă raportul dintre persoanele de vârstă 0 -14 ani și persoanele adulte de vârstă cuprinsă între 15 și 64 ani. În comuna Sâniob acest indicator la data de 2011 are o valoare de 282,0%. Acest lucru înseamnă, că la 1.000 de persoane de vârstă activă revin 282 persoane tinere cu vârsta între 0-14 ani. Valoarea acestui indicator în cazul comunei Sâniob este mai ridicată decât la nivel județean sau național arătând un procent ceva mai ridicat al tinerilor sub 14 ani.

Din punct de vedere procentual, populația adultă (15 - 64 ani) a crescut ușor, de la 60,94% din populația totală a comunei în anul 1992 până la 61,35% în anul 2011. În schimb, din punct de vedere numeric, populația adultă (15 - 64 ani) număra 1.595 persoane în anul 1992 și 1.351 persoane în anul 2011, ceea ce înseamnă o scădere efectivă cu 244 persoane.

Structura etnică și confesională a comunei este una complexă. La Recensământul din 2002 din totalul populației, 1.163 persoane (50,6%) s-au declarat maghiari, 971 (42,3%) români, 154 (6,7%) romi, și 9 altele.

Structura populației comuna Sâniob pe etnii 2002

Sursa: INS, 2011

Acest caracter multietnic a fost caracteristic comunei și în secolul trecut, chiar dacă procentul diferitelor grupuri etnice este în schimbare. În 1930 etnia majoritară a comunei au fost românii, din 1941 populația majoritară devenind maghiarii, alături de ei au trăit în această perioadă romi, evrei, germani, slovaci în procente diferite. În prezent procentul populației de naționalitate română este într-o scădere lentă de la 42,9% în 1930 la 42% în 2002, deoarece numărul minorităților în afară de maghiari și romi scade într-un ritm mai semnificativ. În 1930 numărul populației maghiare era de 1.148 persoane, reprezentând 33,7% din totalul comunei, crescând în 1966 la 1.881 persoane (51,1%), după care începe o scădere lentă, în ajungând la un număr de 1.161 persoane.

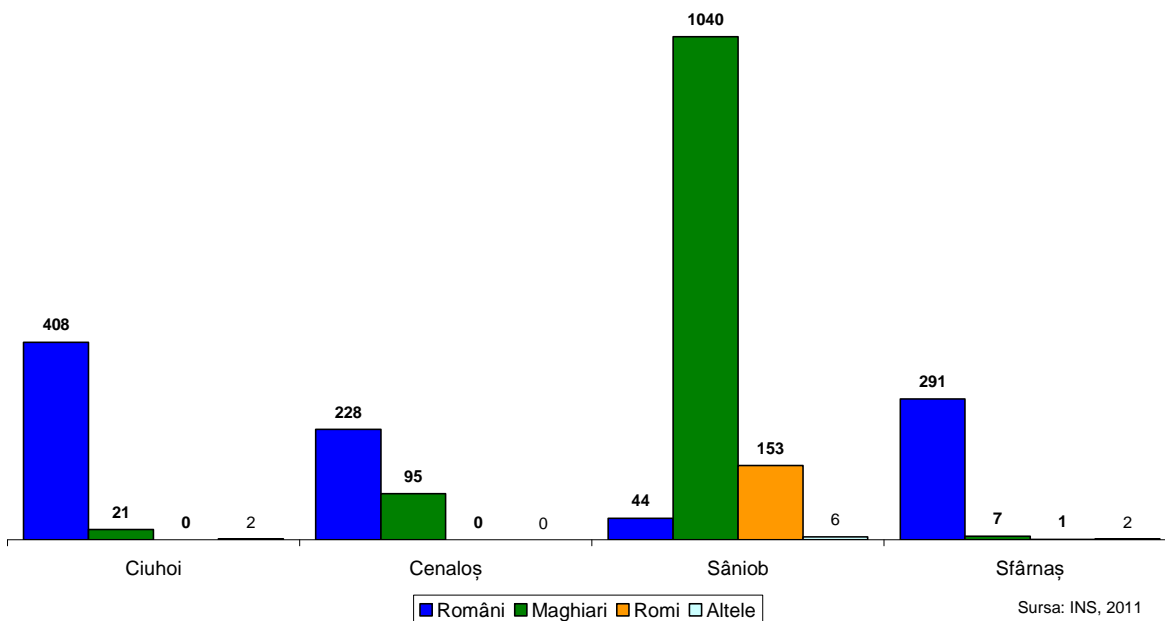
Tabel nr. 1: Populația comunei Sâniob pe etnii în perioada 1930-2002

Nr.	An	Total	Român	Maghiar	German	Evreu	Rom	Slovac	Altele
1.	1930	3402	1460	1148	2	62	45	682	3
2.	1941	3578	1391	2129	1	23	13	19	2
3.	1966	3679	1752	1881	—	2	29	14	1
4.	1977	3439	1599	1824	1	1	—	7	7

5.	1992	2359	977	1246	7	—	122	7	—
6.	2002	2298	971	1163	3	—	154	7	—
1.	1930	100%	42,9	33,7	0,1	1,8	1,3	20,0	0,1
2.	1941	100%	38,9	59,5	0,0	0,6	0,4	0,5	0,1
3.	1966	100%	47,6	51,1	—	0,1	0,8	0,4	0,0
4.	1977	100%	46,5	53,0	0,0	0,0	—	0,2	0,2
5.	1992	100%	41,4	52,8	0,3	—	5,2	0,3	—
6.	2002	100%	42,3	50,6	0,1	—	6,7	0,3	—

Analizând structura etnică a comunei vom observa că aceasta are tendințe de disimulare în ceea ce privește diferitele grupuri etnice. Astfel populația de etnie maghiară se concentrează în satul Sâniob, celelalte sate fiind locuite în primul rând de etnia română. După cum se vede pe graficul următor, populația de etnie romă este de asemenea concentrată în satul Sâniob.

Structura etnică a satelor comunei Sâniob (2011)

Tabel nr. 2: Populația satului Sâniob pe etnii în perioada 1930-2002

Nr.	An	Total	Român	Maghiar	German	Evreu	Rom	Slovac	Altele
1.	1930	1823	66	1066	1	37	43	608	2
2.	1941	1851	7	1839	—	—	—	4	1
3.	1966	1795	34	1727	—	2	29	2	1
4.	1977	1717	42	1673	1	—	—	—	1
5.	1992	1299	23	1155	7	—	110	4	—
6.	2002	1243	44	1040	3	—	153	3	—
1.	1930	100%	3,6	58,5	0,1	2,0	2,4	33,4	0,1
2.	1941	100%	0,4	99,4	—	—	—	0,2	0,1
3.	1966	100%	1,9	96,2	—	0,1	1,6	0,1	0,1
4.	1977	100%	2,4	97,4	0,1	—	—	—	0,1
5.	1992	100%	1,8	88,9	0,5	—	8,5	0,3	—
6.	2002	100%	3,5	83,7	0,2	—	12,3	0,2	—

Tabel nr. 3: Populația satului Ciuhoi pe etnii în perioada 1930-2002

Nr.	An	Total	Român	Maghiar	German	Evreu	Rom	Slovac	Altele
1.	1930	653	634	14	—	3	—	2	—
2.	1941	742	638	84	1	6	13	—	—
3.	1966	750	728	22	—	—	—	—	—
4.	1977	672	657	11	—	—	—	—	4
5.	1992	457	425	20	—	—	12	—	—
6.	2002	431	408	21	—	—	—	2	—
1.	1930	100%	97,1	2,1	—	0,5	—	0,3	—
2.	1941	100%	86,0	11,3	0,1	0,8	1,8	—	—
3.	1966	100%	97,1	2,9	—	—	—	—	—
4.	1977	100%	97,8	1,6	—	—	—	—	0,6

5.	1992	100%	93,0	4,4	—	—	2,6	—	—
6.	2002	100%	94,7	4,9	—	—	—	0,5	—

Tabel nr. 4: Populația satului Cenaloș pe etnii în perioada 1930-2002

Nr.	An	Total	Român	Maghiar	German	Evreu	Rom	Slovac	Altele
1.	1930	525	391	51	1	11	—	71	—
2.	1941	531	324	191	—	5	—	11	—
3.	1966	568	431	125	—	—	—	12	—
4.	1977	523	380	134	—	1	—	7	1
5.	1992	304	235	66	—	—	—	3	—
6.	2002	323	228	95	—	—	—	—	—
1.	1930	100%	74,5	9,7	0,2	2,1	—	13,5	—
2.	1941	100%	61,0	36,0	—	0,9	—	2,1	—
3.	1966	100%	75,9	22,0	—	—	—	2,1	—
4.	1977	100%	72,7	25,6	—	0,2	—	1,3	0,2
5.	1992	100%	77,3	21,7	—	—	—	1,0	—
6.	2002	100%	70,6	29,4	—	—	—	—	—

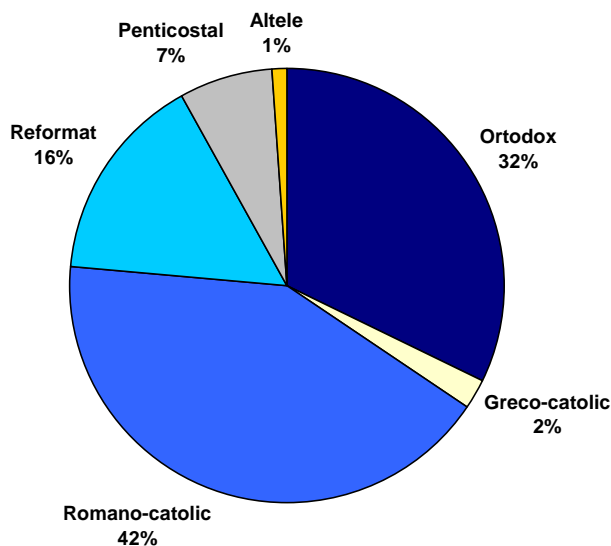
Tabel nr. 5: Populația satului Sfârnaș pe etnii în perioada 1930-2002

Nr.	An	Total	Român	Maghiar	German	Evreu	Rom	Slovac	Altele
1.	1930	401	369	17	—	11	2	1	1
2.	1941	454	422	15	—	12	—	4	1
3.	1966	566	559	7	—	—	—	—	—
4.	1977	527	520	6	—	—	—	—	1
5.	1992	299	294	5	—	—	—	—	—

6.	2002	301	291	7	—	—	1	2	—
1.	1930	100%	92,0	4,2	—	COM PL	0,5	0,2	0,2
2.	1941	100%	93,0	3,3	—	2,6	—	0,9	0,2
3.	1966	100%	98,8	1,2	—	—	—	—	—
4.	1977	100%	98,7	1,1	—	—	—	—	0,2
5.	1992	100%	98,3	1,7	—	—	—	—	—
6.	2002	100%	96,7	2,3	—	—	0,3	0,7	—

Structura confesională este de asemenea foarte variată: în anul 2011 confesiunea cea mai numeroasă a fost cea a romano-catolicilor, reprezentând 41,9% din totalul populației. ortodocșii în număr de 737 reprezintă 32,1%, reformații 15,73%, greco-catolicii 2,31% iar penticostalii 6,8%.

Structura populației comunei Sâniob pe religii 2011

Sursa: INS, 2011

În analiza istorică a evoluției structurii populației pe confesiuni se remarcă dispariția populației Israelite și apariția celor Baptiste și Penticostale. În timp ce înainte de 1900 numărul celor de religie izraelită a fost peste 100 de persoane, ajungând în 1900 la cifra de 123 persoane, la recensământul din 1992 nu se mai regăsesc. Scade de asemenea simțitor numărul greco-catolicilor.

Tabel nr. 6: Populația comunei Sâniob pe religii în perioada 1869-2002

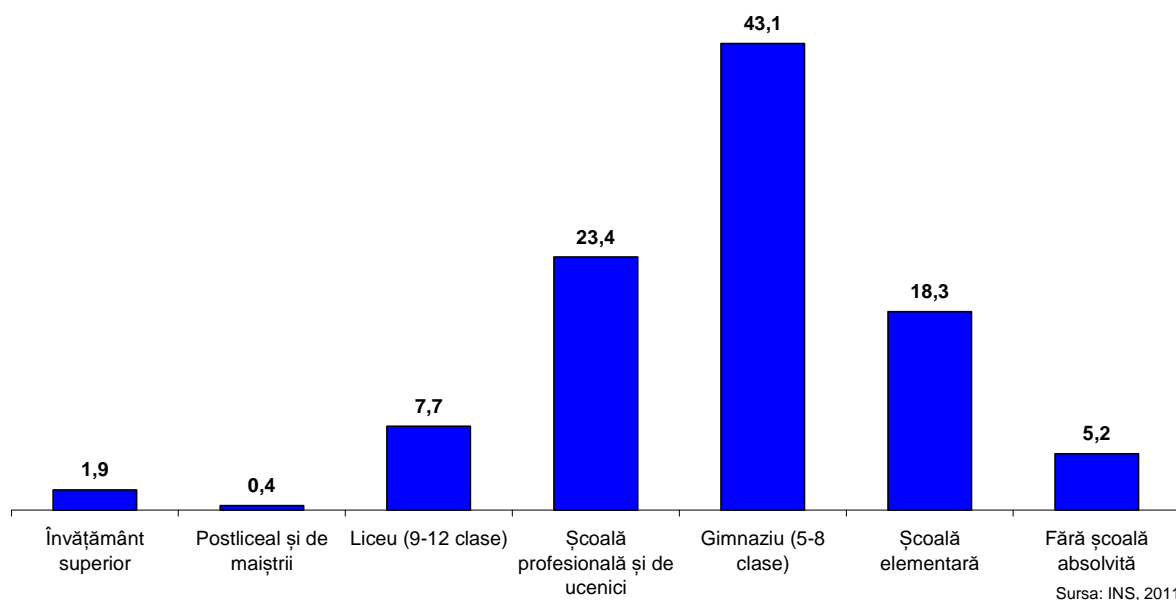
Nr	An	Total comună	Orto-dox	Greco-catolic	Romano-catolic	Refor-mat	Izrae-lit	Bap-tist	Pentic ostal	Altele
1.	1869	2801	622	638	990	445	105	—	—	1
2.	1880	2249	389	526	818	389	123	—	—	4
3.	1890	2711	466	576	1068	460	138	—	—	3
4.	1900	3034	544	665	1246	438	123	[.]	[.]	18
5.	1910	3386	616	750	1424	468	97	[.]	[.]	31
6.	1930	3402	641	788	1462	391	66	38	[.]	16
7.	1941	3578	646	854	1567	427	63	18	—	3
8.	1992	2359	794	81	1056	306	—	14	108	—
9.	2002	2298	737	53	962	361	—	20	156	9
1.	1869	100%	22,2	22,8	35,3	15,9	3,7	—	—	0,0
2.	1880	100%	17,3	23,4	36,4	17,3	5,5	—	—	0,2
3.	1890	100%	17,2	21,2	39,4	17,0	5,1	—	—	0,1
4.	1900	100%	17,9	21,9	41,1	14,4	4,1	[.]	[.]	0,6
5.	1910	100%	18,2	22,2	42,1	13,8	2,9	[.]	[.]	0,9
6.	1930	100%	18,8	23,2	43,0	11,5	1,9	1,1	[.]	0,5
7.	1941	100%	18,1	23,9	43,8	11,9	1,8	0,5	—	0,1
8.	1992	100%	33,7	3,4	44,8	13,0	—	0,6	4,6	—
9.	2002	100%	32,1	2,3	41,9	15,7	—	0,9	6,8	0,4

Observații: Semnul [.] înseamnă că în cazul recensămintelor din anii respectivi categoria nu a fost menționată, numărul lor fiind incluși în categoria Altele

Nivelul școlarității populației din comuna Sâniob este una de nivel scăzut și mediu, majoritatea populației (84,8%) fiind absolvent de gimnaziu, școală profesională sau liceu. Procentul de 5,2% al celor fără nici o școală absolvită, fiind mult mai ridicat decât media națională de 1,8%. Este de asemenea relativ ridicat procentul de 18,3% al absolvenților de școală

elementară (18%), comparativ cu media națională de 5,77%. Procentul absolvenților de studii superioare în este de 1,9%, media națională fiind de 7,05%.

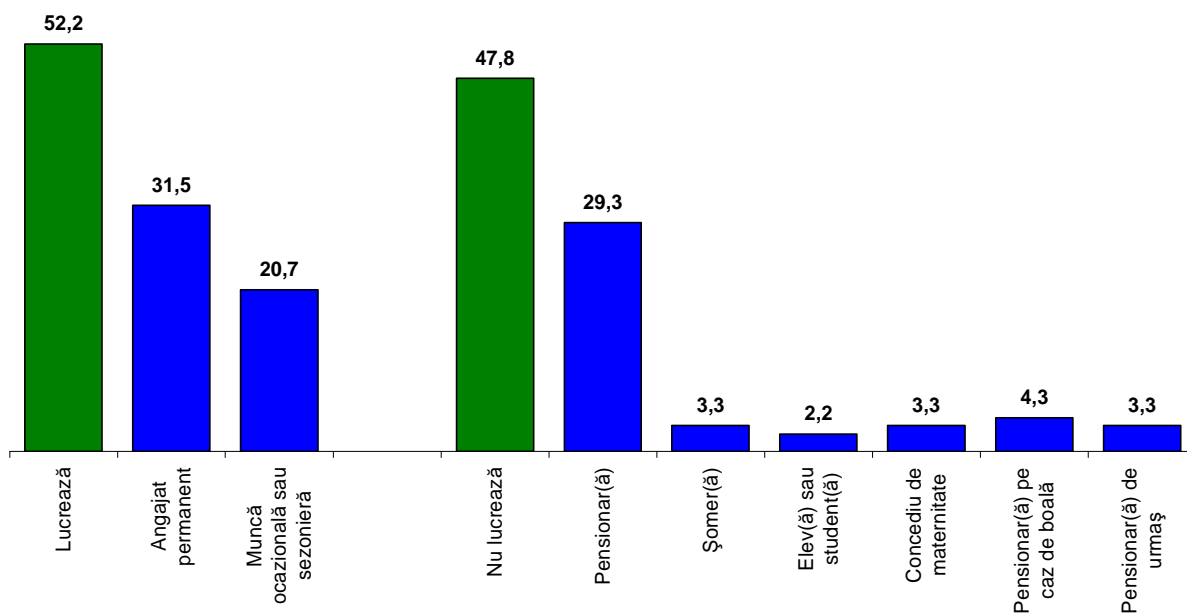
Nivelul de învățământ absolvită a populației de 10 ani și peste în comuna Sâniob 2011 (%)

Evoluția numărului salariaților și veniturile populației

În anul 2020, în comuna Sâniob erau înregistrați 189 salariați, 8,6% din totalul populației ceea ce reprezintă o creștere numerică cu 56 persoane față de efectivul salariaților din 2011, schimbarea fiind importantă.

Statutul ocupațional al populației majore din comuna Sâniob (%)

Sursa: Survey PCC 2021, N:100, r=4,9

La finalul anului 2011, în comuna Sâniob erau înregistrați 30 de șomeri, reprezentând mai puțin de 0,3% din totalul șomerilor înregistrați în județul Bihor, în aceeași perioadă. Evoluția numărului de șomeri din comună se înscrie pe același trend înregistrat și la nivel județean, și evidențiază foarte clar apariția și evoluția crizei economice. Rata șomajului este de 4,99 în comparație cu 3,98 din anul 2009, rămânând în urma tendințelor județene unde rata șomajului a crescut de la 5,2 la 5,8 pe perioada anului 2009-2011. Persoanele de sex feminin reprezintă 41,3% din șomerii din comuna Sâniob, în anul 2011.

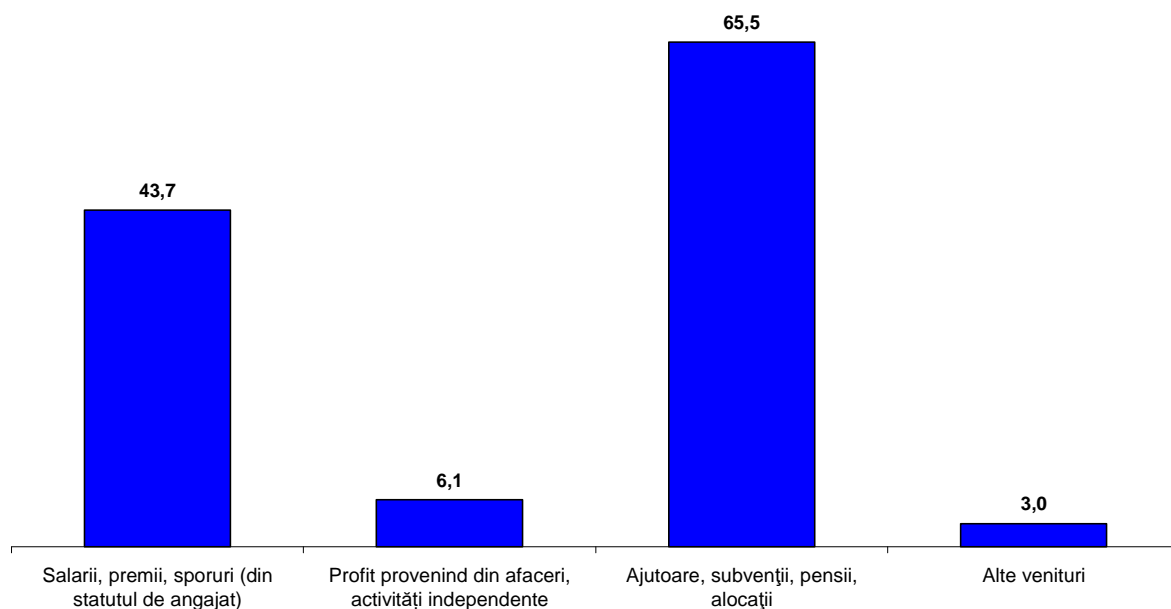
Conform anchetei realizate aproximativ 1 din 10 persoane (8,7%) din totalul populației majore a comunei a lucrat în străinătate în ultimii doi ani. țările de destinație a migrantilor sunt în marea lor majoritate Ungaria, Italia, Spania, Austria, Germania, lucrând în primul rând în domeniile agriculturii și a construcțiilor sau ca muncitori calificați femeile angajându-se de asemenea în gospodării pentru menaj și îngrijire a persoanelor vârstnice. Aproximativ 2 din 10 persoane (16,5%) chestionate intenționează să meargă la muncă sezonieră în străinătate și anul viitor.

Mărimea veniturilor pe gospodărie se împarte pe intervalul 120 – 5.000 lei, mediana (valoarea cea mai des întâlnită) fiind de 700 lei, iar venitul mediu de 1048 lei. Mărimea veniturilor majorității populației fiind inferioară atât mediei naționale cât și mediei naționale în mediul rural.

Sursa acestor venituri sunt în primul rând ajutoarele, pensiile și diferitele alocații, aproape 70 la sută din totalul populației comunei trăind din aceste venituri. Aproximativ unu din doi locuitori majori ai comunei au venit salarial. Aceste venituri relative mici și sursa acestora poate fi explicată prin faptul că procentul populației în vârstă este relativ ridicat, respectiv din lipsa posibilităților de muncă nici populația de vârstă activă nu are venit salarial.

La nivel național principala sursă a veniturilor gospodăriilor din mediul rural o reprezintă producția agricolă, care asigură 40,9% din totalul veniturilor. Cea mai mare parte (31,1% din totalul veniturilor) a fost formată de contravaloarea consumului de produse agroalimentare din resurse proprii, veniturile bănești din agricultură asigurând 9,8% din veniturile gospodăriilor din mediul rural. O contribuție importantă la formarea veniturilor gospodăriilor rurale a revenit și veniturilor din prestații sociale (24,9%) și celor salariale (25,7%).

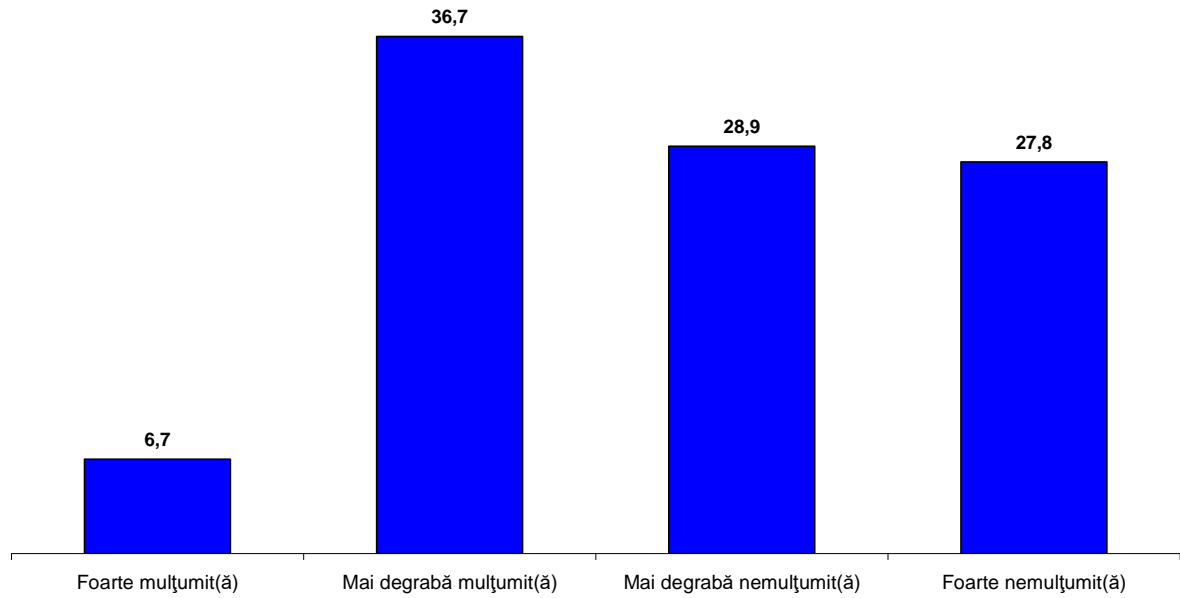
Sursa veniturilor gospodăriilor în comuna Sâniob (%)

Sursa: Survey PCC 2021, N=100, r=4,9

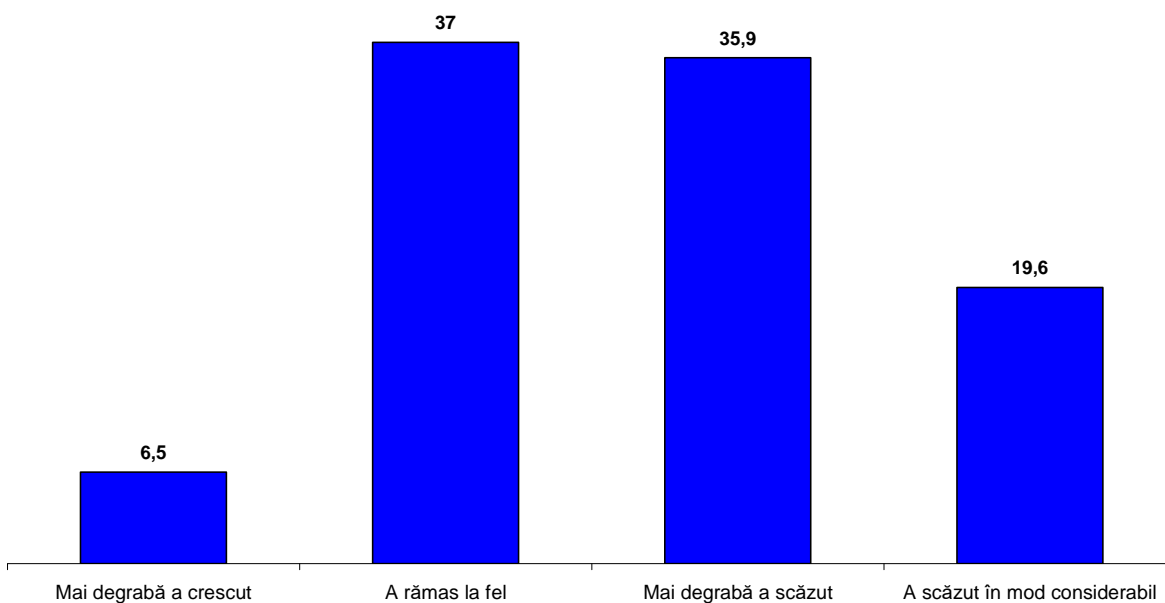
Majoritatea celor chestionați (56,7%) afirmă că sunt nemulțumiți de nivelul de trai actual. Această stare de fapt se datorează și faptului că în ultimul an nivelul de trai a scăzut în cazul a 55,5% din totalul populației, doar 6,5 procente din totalul populației afirmă că nivelul de trai i-a crescut în ultimul an.

În ce măsură sunteți mulțumit(ă) cu nivelul Dvs. de trai? (%)

Sursa: Survey PCC 2021, N=100, r=4,9

În comparație cu anul trecut nivelul Dvs. de trai... (%)

Sursa: Survey PCC 2021, N=100, r=4,9

Locuire

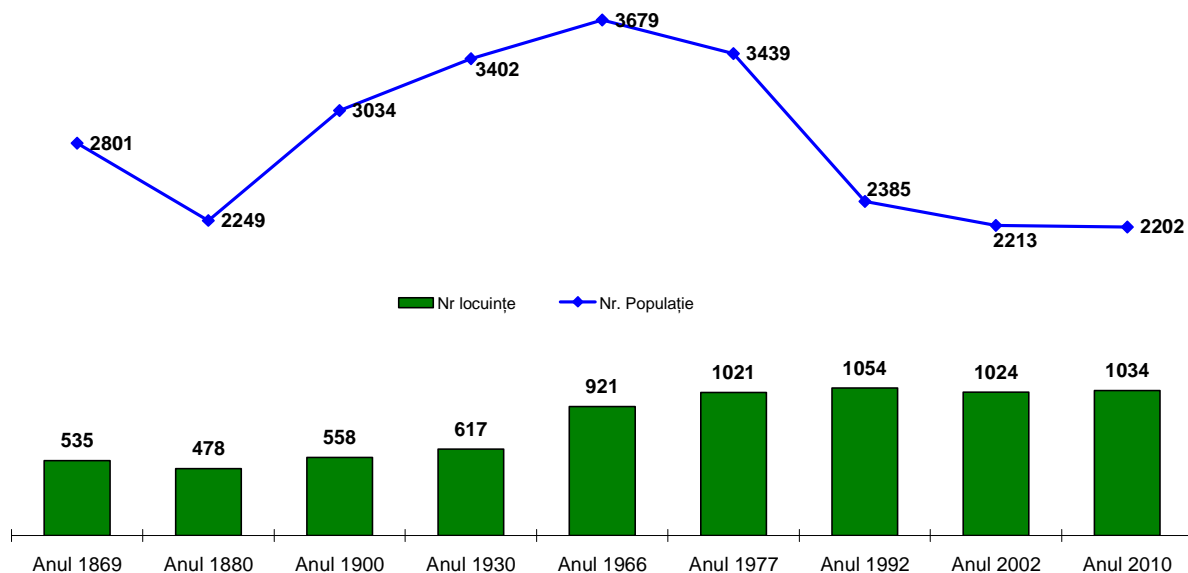
Densitatea populației reprezintă numărul de persoane pe unitate de suprafață, măsurându-se în general în persoane pe kilometru pătrat. În anul 2011 densitatea populației în comuna Sâniob este de 37,8 pers/km², ceea ce reprezintă o treime din mărimea indicatorilor la nivel național (93,78 loc/km²). Datorită scăderii numărului populației și densitatea populației este în scădere. Valoarea maximă a acestui indicator a fost înregistrat la Recensământul din 1956 când în comuna Sâniob trăiau 3.939 persoane, densitatea populației fiind de 148 pers/km².

În anul 2011 fondul locativ al comunei Sâniob cuprinde 1034 locuințe, reprezentând 2,1 persoane pe locuință.

Evoluția fondului locativ a comunei pe parcursul secolului trecut a fost în continuă creștere până în anul 1992, de atunci este aproximativ constant. Creșterea continuă a fondului locativ a fost urmată până în anul 1966 și de creșterea continuă a numărului populației, după care fondul locativ crește în continuare în timp ce numărul populației scade. În 1880 în comuna Sâniob erau 478 locuințe și o populație de 2247 (4,7 per/locuință), numărul acestora crescând până în 1966, când sunt înregistrate 921 locuințe și o populație de 3.679 persoane (3,99 pers/locuință). După această dată fondul locativ crește, în 2011 ajungând la 1034 locuințe, populația scade însă la 2.202 persoane, înregistrând astfel 2,1 persoane /locuință.

Pe forme de proprietate, 8 locuințe se află în proprietate publică, ceea ce înseamnă un procent de aproximativ 0,4%.

Evoluția numărul locuințelor comuna Sâniob 1869-2010

Sursa: INS, 2011, Recensăminte 1869, 1890, 1900, 1910, 1930, 1941, 1966, 1977, 2002

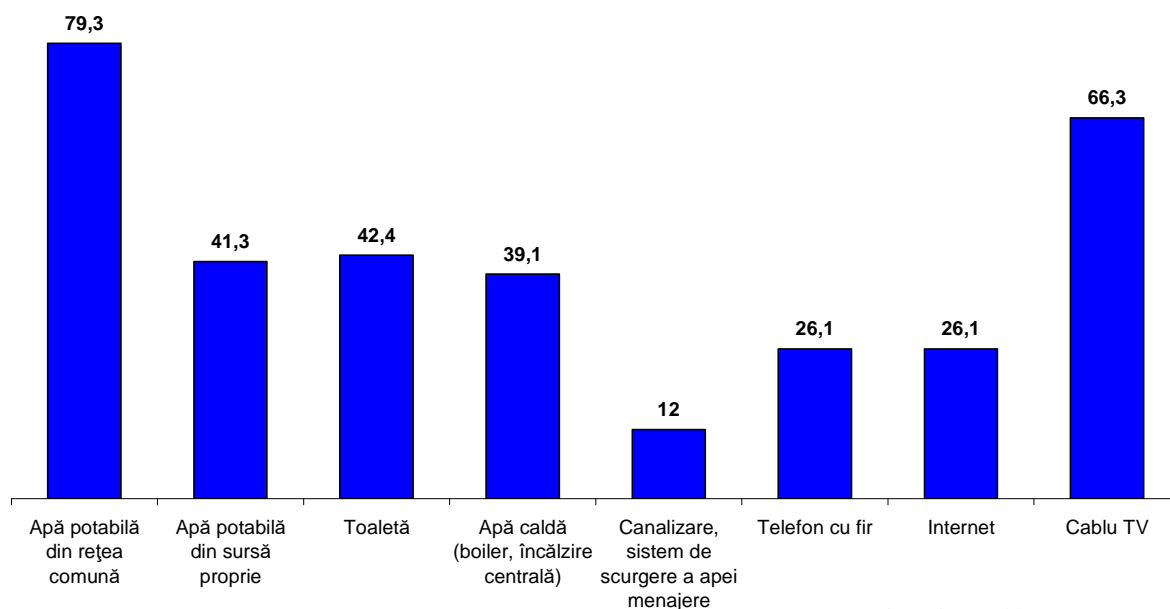
Suprafața locuibilă totală în comuna Sâniob este de 40.448 mp, revenind 36,98 mp/locuință respectiv 17,37 mp/persoană. Comparativ cu mediul rural de la nivel național (39,0 mp/locuință) și județean (41,9 mp/locuință), comuna Sâniob se situează sub acest nivel.

Mai mult de trei sferturi din totalul locuințelor din comuna Sâniob sunt racordate la rețeaua publică de furnizare a apei potabile, comuna nu dispune însă de rețea de canalizare și stație de epurare. Locuințele din comună sunt racordate la rețeaua de distribuție a energiei electrice.

Încălzirea locuințelor se face, în general, prin intermediul sobelor pe bază de lemne, în unele situații locuitorii apelează, ocazional, la sistemele de încălzire electrice.

Conform sondajului întreprins în rândul locuitorilor din comună dotarea locuințelor este nefastă în cazul majorității respondenților. Apa potabilă este disponibilă în cazul a 79.3%, fie din rețea comună fie din sursă proprie, Toaletă și apă caldă este în aproximativ fiecare a treia casă, iar canalizare (sau sistem de scurgere a apei menajere) în fiecare a zecea.

Dotarea locuințelor (%)

Sursa: Survey PCC 2021, N=100, r=4,9

Problemele comunității. Relații sociale

Pentru a identifica problemele specifice și generale cu care se confruntă populația comunei Sâniob, cu ocazia cercetării de tip survey am inclus în chestionar un set de întrebări referitoare la acest aspect. Următoarele date reflectă opiniile și gândurile, așteptările locuitorilor, dar sunt relevante nu numai pentru climatul general valabil la nivelul fiecărei comune ci și pentru planificarea strategică, deoarece acesta trebuie pusă în slujba și interesul locuitorilor. Din punct de vedere metodologic am procedat în felul următor.

În prima fază respondenții au fost rugați să numească trei probleme (indiferent care) cu care se confruntă în viața lor cotidiană. Din aceste răspunsuri se conturează o imagine care prezintă în mare harta problemelor din punctul de vedere al comunității – am identificat reprezentarea socială a problemelor specifice comunei Sâniob.

Dacă aruncăm o privire la răspunsurile exprimate în mod liber, cu ajutorul întrebărilor deschise, atunci putem constata că răspunsurile converg. Majoritatea problemelor (și a doleanțelor) se referă la starea infrastructurii: starea drumurilor, problemele legate de salubritate, canalizare (doar pentru o parte dintre populație reprezintă o problemă), apa potabilă. O altă arie de probleme care au fost enumerate țin de viața personală: veniturile mici, sărăcia dar și lipsa locurilor de muncă. Numeric: lipsa canalizării, infrastructura în general, starea drumurilor, apa potabilă întrunește 68 la sută în percepția sătenilor. Mai apar problema mistreților și starea cimitirului (aproximativ 6 la sută fiecare) și alte probleme de natură socială.

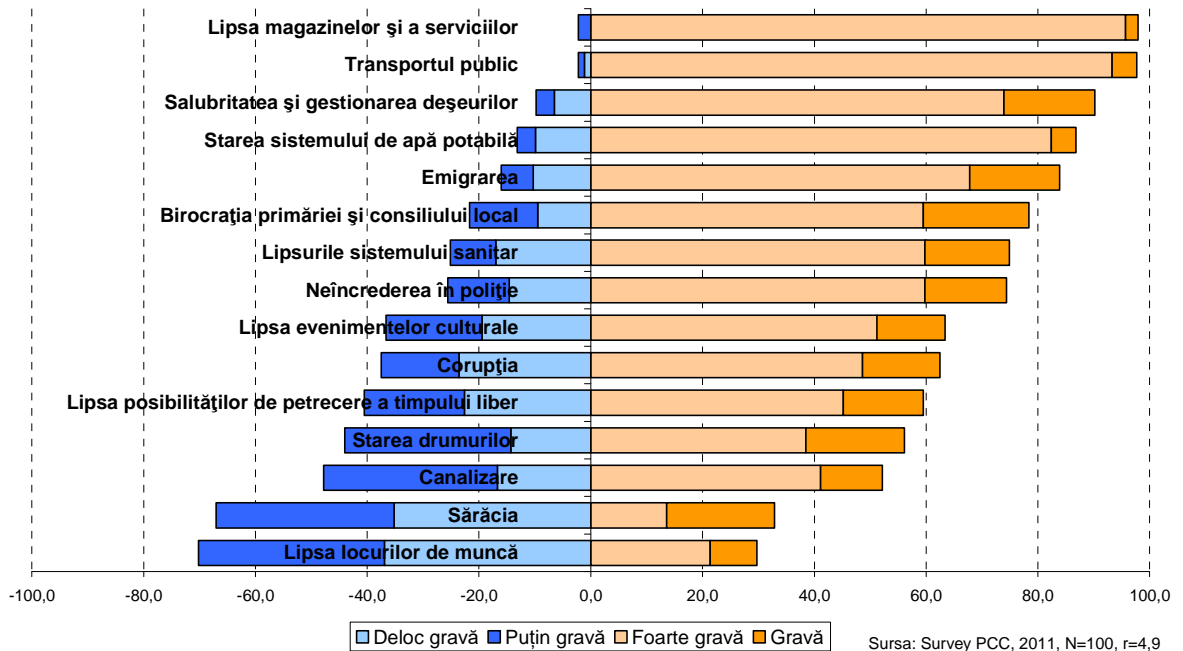
Pe de altă parte, am enumerat un set de probleme standard referitoare la infrastructură, servicii sociale, nivelul de trai, posibilități de petrecere a timpului liber. Tehnic vorbind, am

enumerat a listă de stări și am întrebat dacă ele pot fi sau nu considerate probleme, pe o scală de la 1 la 4 (problemă foarte gravă, gravă, puțin gravă și deloc gravă).

Problemele top sunt următoarele: lipsa magazinelor și a serviciilor (nouă persoane din zece consideră că este o problemă foarte gravă sau gravă), transportul public (9 din 10), salubritatea și gestionarea deșeurilor (9 din 10), apa potabilă (8 din 10), și emigrarea (8 din 10). Mai apoi, birocrăția primăriei și a consiliului local (8 din 10) și lipsurile sistemului medical (7 din 10) sunt considerate la rândul lor probleme grave sau foarte grave.

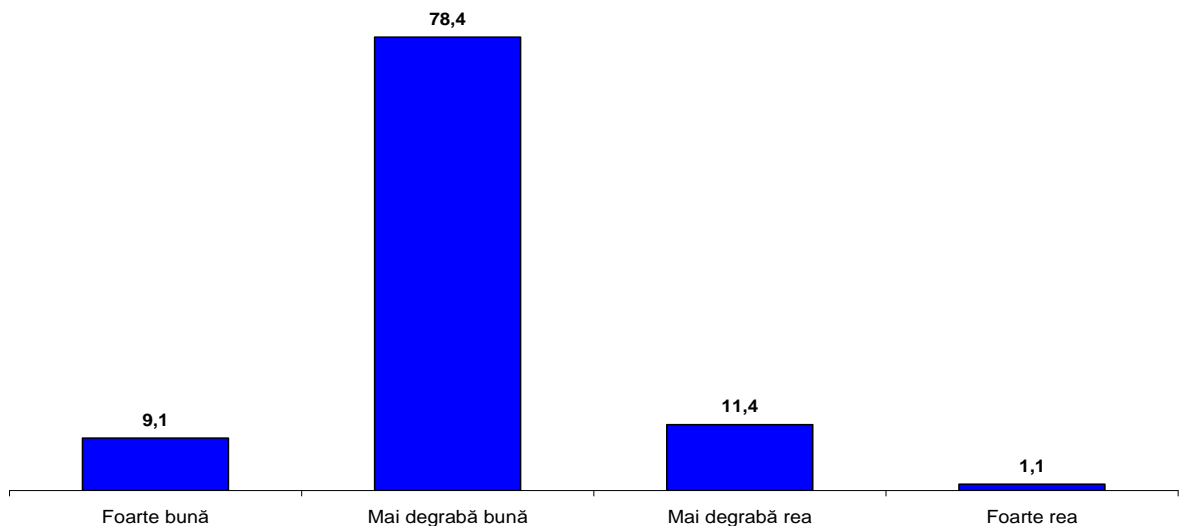
Dacă însumăm rezultatele, putem constata că în comuna Sâniob sunt considerate probleme: la nivel local infrastructura, iar la nivel general disfuncțiile cu care se confruntă în prezent întreaga societate românească - neîncrederea în administrația centrală și corupția. Discuțiile focus group au întărit această imagine.

În ce măsură sunt următoarele probleme prezente în localitatea Dvs.?

Privind relațiile sociale majoritatea celor chestionați consideră că relațiile intercomunitare sunt foarte bune (9,1%) sau mai degrabă bune (78,4%), doar unu din cinci respondenți consideră relațiile intercomunale și comunitare problematice. Această atitudine pozitivă vizavi de comunitate poate însemna un important capital social care poate fi transpus în diferite proiecte comunitare sau chiar în antreprenariat social (social entrepreneurship).

Cum vedeți relația dintre locatarii satelor din comuna Dvs.? (%)

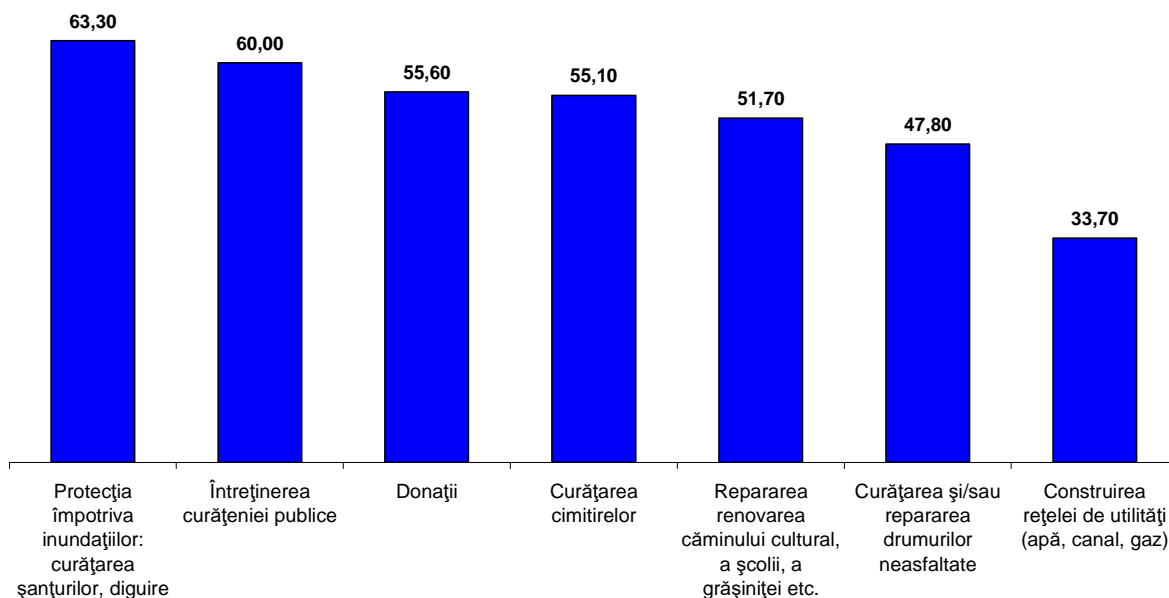

Sursa: Survey PCC 2021, N=100, r=4,9

Această atitudine pozitivă față de comunitate se vede și în faptul că o foarte mare parte a comunității ar participa voluntar la diferite proiecte sau activități în caz de nevoie. Aproape

fiecare al doilea locuitor major al comunei ar participa la orice activitate voluntară dintre cele enumerate în chestionar. Problemele care activează cel mai intens populația sunt protecția împotriva inundațiilor, întreținerea curățeniei publice, donații și curățarea cimitirelor.

Dacă ar fi necesar, care ar fi acele munci în folosul comunității la care ați participa voluntar? (%)

Sursa: Survey PCC 2021, N=100, r=4,9

3.3. Economia localității

Structura economiei locale și rezultate

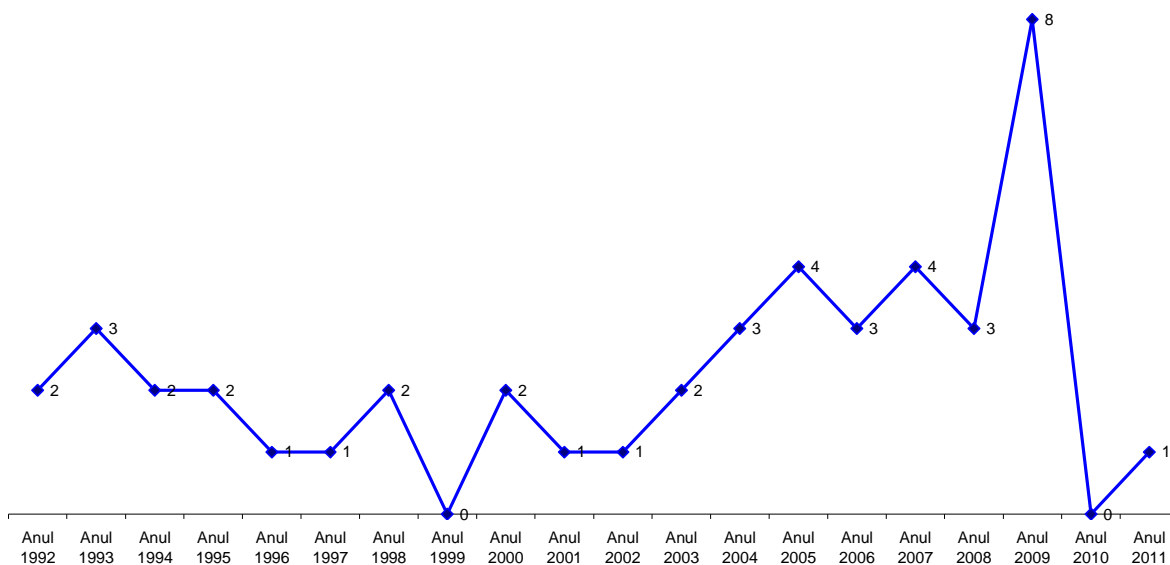
Activitatea economică a comunei Sâniob este mai degrabă dezvoltată comparativ cu localitățile învecinate și cu restul județului Bihor. Conform datelor de la Oficiul Național al Registrului Comerțului (ONRC), în comuna Sâniob, 2011, erau înregistrate 42 de firme și 9 Activități independente, întreprinderi individuale sau familiale. Raportat la numărul total de firme din județ, în comuna Sâniob sunt concentrate doar 0,22% din firme.

Densitatea întreprinderilor la 1.000 de locuitori permite realizarea de comparații cu nivelul județean și poate fi privit ca un indicator al spiritului antreprenorial al populației și al mediului economic prietenos și atractiv pentru investitori. În comuna Sâniob, densitatea firmelor este de 19,1‰, situându-se mult sub nivelul județean (31,4,8‰), și național (41,5‰), arătând relativ slabă implicare antreprenorială a populației.

Evoluția înmatriculărilor a firmelor relevă tendințele economiei comunei respectiv a județului. În anul 2011 numărul înmatriculărilor de firme în județul Bihor a fost de 3.026, s-a diminuat cu 16,3% față de 2010 (3.616 de înmatriculări). În anul 2010 trendul înmatriculărilor s-

a modificat, fiind o creștere de 20,9% față de anul precedent: de la 1.484 la 1.794 înmatriculări în 2010.

Evoluția numărului de firme înființate în perioada 1992-2011 în comuna Sâniob

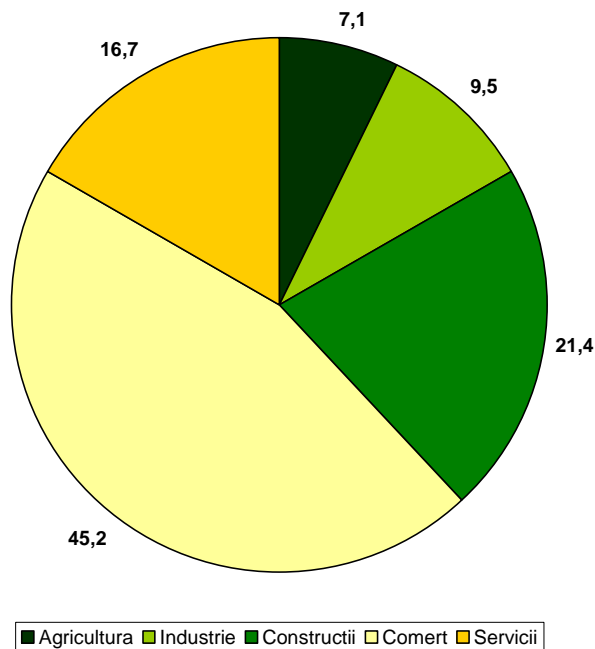

Sursa: ONRC 2011

După forma juridică de organizare, firmele din comuna Sâniob se împart astfel: 41 societăți comerciale cu răspundere limitată, o societate de consum și nouă întreprinderi individuale.

Din cele 42 firme înregistrate în comuna Sâniob, majoritatea (19 firme) au domeniul de activitate în sectorul comerțului, cum ar fi comerțul cu amănuntul în magazine, baruri, respectiv intermediari în comerțul cu produse diverse sau altele. Sunt de asemenea 4 firme care activează în domeniul industriei, 9 firme în domeniul construcțiilor, trei în agricultură, și 7 în alte servicii conform datelor furnizate de ONRC, pentru 2011.

Sectorul de activitate a firmelor din comuna Sâniob

Sursa: ONRC 2011

Din totalul de 42 de firme înregistrate 14 nu au nici un angajat, întreprinderea cu cel mai mare număr de angajați (15 pers) fiind BIOFUELROM INTERNATIONAL SRL. Numărul mediu de angajai ai firmelor din comună este de 2,19, medianul de 1. Firmele de pe teritoriul comunei au în total 92 de angajați.

Profilul firmelor din comuna Sâniob este diversificat, având domeniul de activitate în toate cele trei sectoare ale economiei, majoritatea acestora au un număr de angajați scăzut, fiind doar șapte firme a căror număr de angajați este mai ridicat de 5 persoane. Astfel piața forței de muncă rămâne închisă, cererea locală pentru forța de muncă fiind redusă.

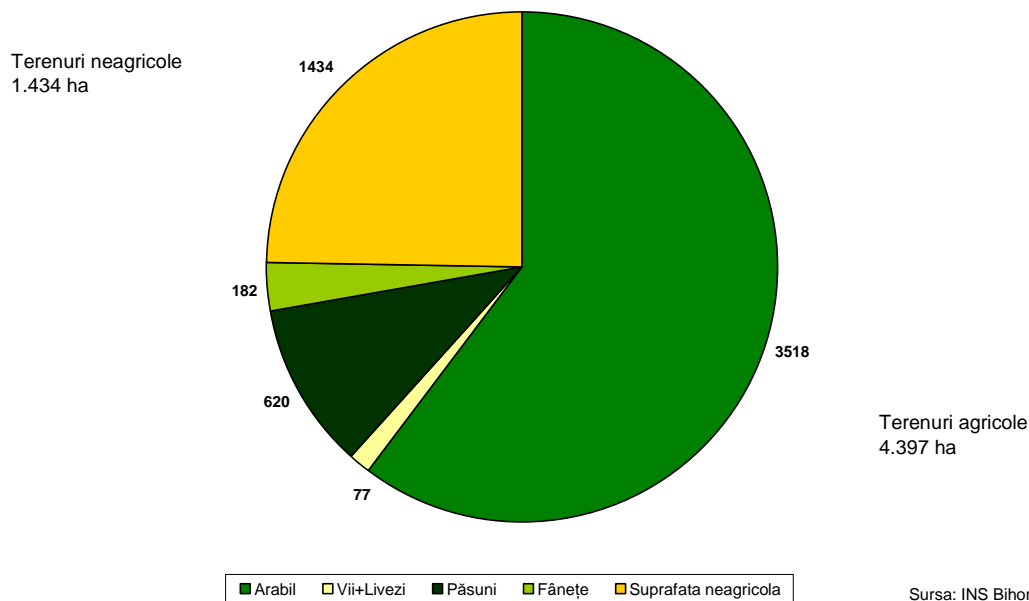
Potențialul întreprinzător al comunei este relativ ridicat. Domeniul de activitate al planurilor menționate au fost agricultura, construcțiile și comerțul.

Agricultura

Suprafața fondului funciar a comunei Sâniob totalizează 5.713 hectare, din care 75,4% reprezintă terenuri agricole și 24,6% terenuri neagricole.

Din cele 4.397 hectare de teren agricol, 80,0% sunt reprezentate de teren arabil, 14,1% sunt pășuni, 4,1% sunt fânețe, 1,7% vii și pepiniere viticole. Din anul 1990 structura suprafeței comunei Sâniob nu s-a modificat semnificativ. Se observă că terenului arabil ocupă ponderea cea mai însemnată din totalul terenului agricol al comunei, fiind relativ extinse de asemenea pășunile.

Ponderea terenurilor agricole și neagricole în totalul suprafeței comunei Sâniob

Comuna Sâniob are un caracter agrar mixt, având spații agricole asociate (arabil, pășuni, fânețe, livezi și vii), o structură mozaicată, în concordanță cu varietatea condițiilor de mediu. Acest tip de peisaj rural cuprinde pe lângă suprafețe extinse de teren arabil cu culturi de porumb, grâu, secară, cartof și plante tehnice și areale mai restrânse pășuni, fânețe vii și livezi. Peisajului agrar mixt îi corespunde o mare varietate de tipuri de așezări rurale, după mărimea demografică și fizionomia vetrelor.

Comparativ cu structura suprafețelor agricole din județul Bihor, comuna Sâniob arată o structură mai specifică zonelor de șes, procentul terenului arabil fiind preponderent (80,0% comparativ cu 62%) având însă și un teren mai extins de pășuni și fânețe. Chiar dacă satul are o tradiție specifică vinicolă, nu are într-un procent mult mai semnificativ vii (1,8% comparativ cu media județeană de 1,2%).

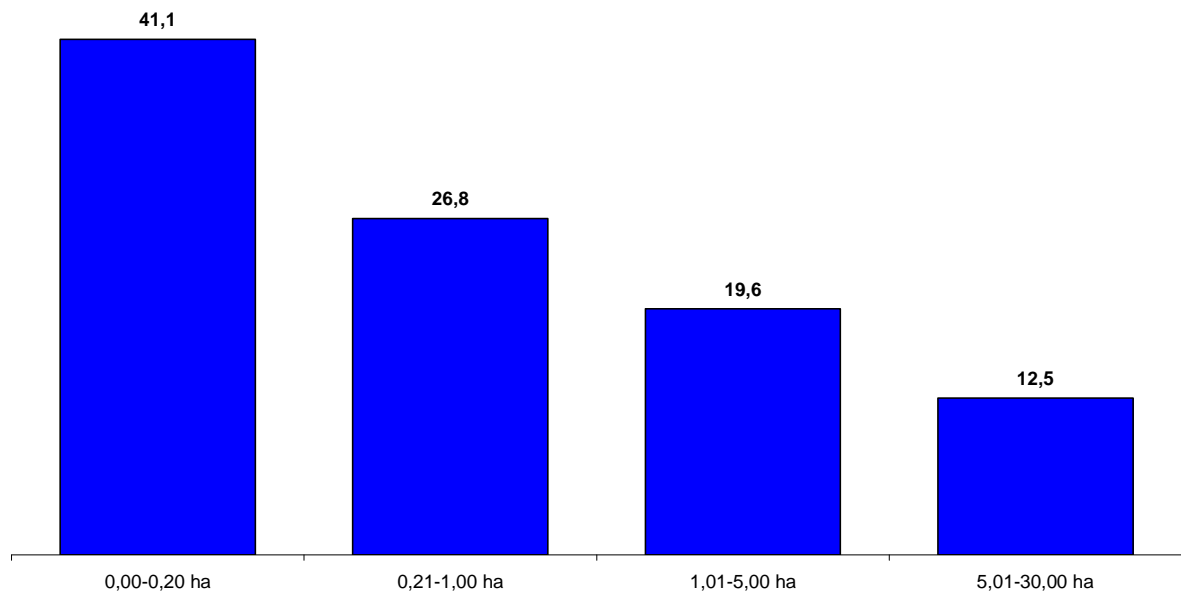
Terenul arabil este cultivat în comuna Sâniob în principal cu porumb, grâu, secară, floarea soarelui, legume și cartofi.

Tabel nr. 8. Categoriile de folosință a terenurilor în comuna Sâniob,

Teren agricol	Total ha	%
Porumb boabe	1450	56,53
Grâu și secară	765	29,82
Floarea soarelui	200	7,80
Cartofi	80	3,12
Legume	70	2,73

Conform sondajului realizat în rândul locuitorilor din comună 65,2% din totalul populației se ocupă de agricultură, 34,8% sunt cei care nu au activități agricole, fiind procentul cel mai ridicat dintre cele patru comune analizate. Mărimea terenurilor lucrate este foarte mică: suprafețele lucrate sunt de la 0,01 ha-92 ha, mediana fiind de 0,50 ha iar valoarea medie de 4,69 ha.

Mărimea terenurilor lucrate în comuna Sâniob

Sursa: Survey PCC 2021, N=100, r=4,9

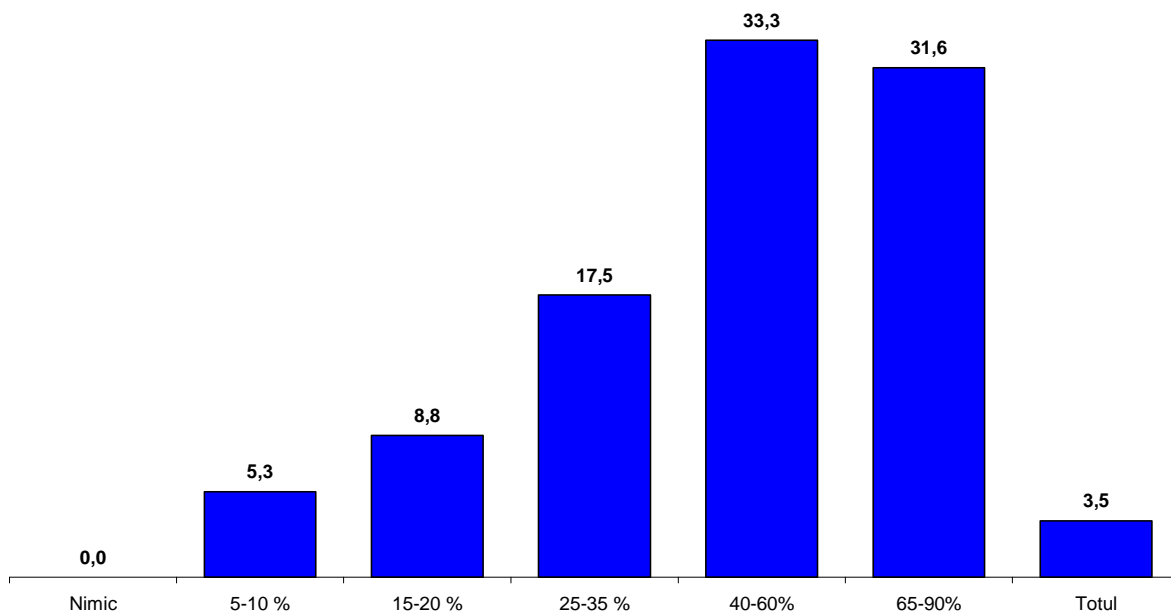
15,0% din totalul celor chestionați închiriaza terenul cu scopul de a o lucra. Este vizibil că tipul de agricultură practicat în comună este în mare parte una de subzistență, pe terenuri segmentate și foarte mici, cu scopul asigurării principalelor produse pentru consumul gospodăriei. Doar 8,5% din totalul celor chestionați a afirmat că scopul principal al activității agricole este comercializarea produselor, iar 13,6% afirmă că deși scopul activității agricole este

autoconsumul, surplusul îl vând. Terenurile sunt cultivate în marea lor majoritate cu utilaje fie ele proprii sau închiriate.

Procentul celor care se ocupă de creștere a animalelor, este ceva mai redus, 59,8% procente din cei chestionați nu se ocupă deloc de creșterea animalelor. Scopul acestei activități este de asemenea în primul rând consumul gospodăriei în cazul a 70,9 de procente, 23,6% din totalul populației chestionate afirmă că deși scopul creșterii animalelor este în primul rând consumul gospodăriei, surplusul îl vând, iar 5,5% crește animale în primul rând pentru comercializare. În cazul celor care cresc animale și cu scopul de a le vinde, majoritatea asigură aproximativ jumătate din veniturile familiei din această activitate. Comuna are trei întreprinzători în domeniul agricol.

În medie populația produce în gospodăria proprie aproximativ 52% din consum, mediana fiind de 50%.

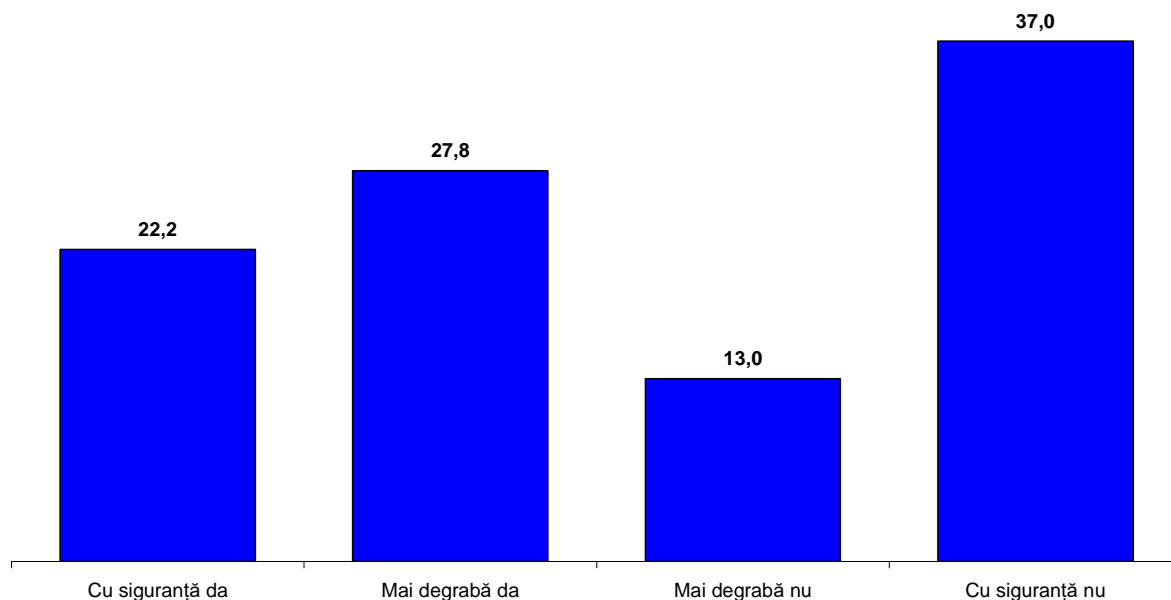
Procentul alimentelor produse în gospodărie din totalul celor consumate în comuna Sâniob

Sursa: Survey PCC 2021, N=100, r=4,9

Datorită segmentării terenurilor agricole și a unei agriculturi de tip tradițional autarh, unde scopul principal al agriculturii este susținerea consumului gospodăriei proprii, disponibilitatea de asociere privind activitățile agricole este relativ scăzut.

Ați fi dispus să vă asociați sau să vă înscrieți în asociații de producători cu scopul comercializării comune a produselor?

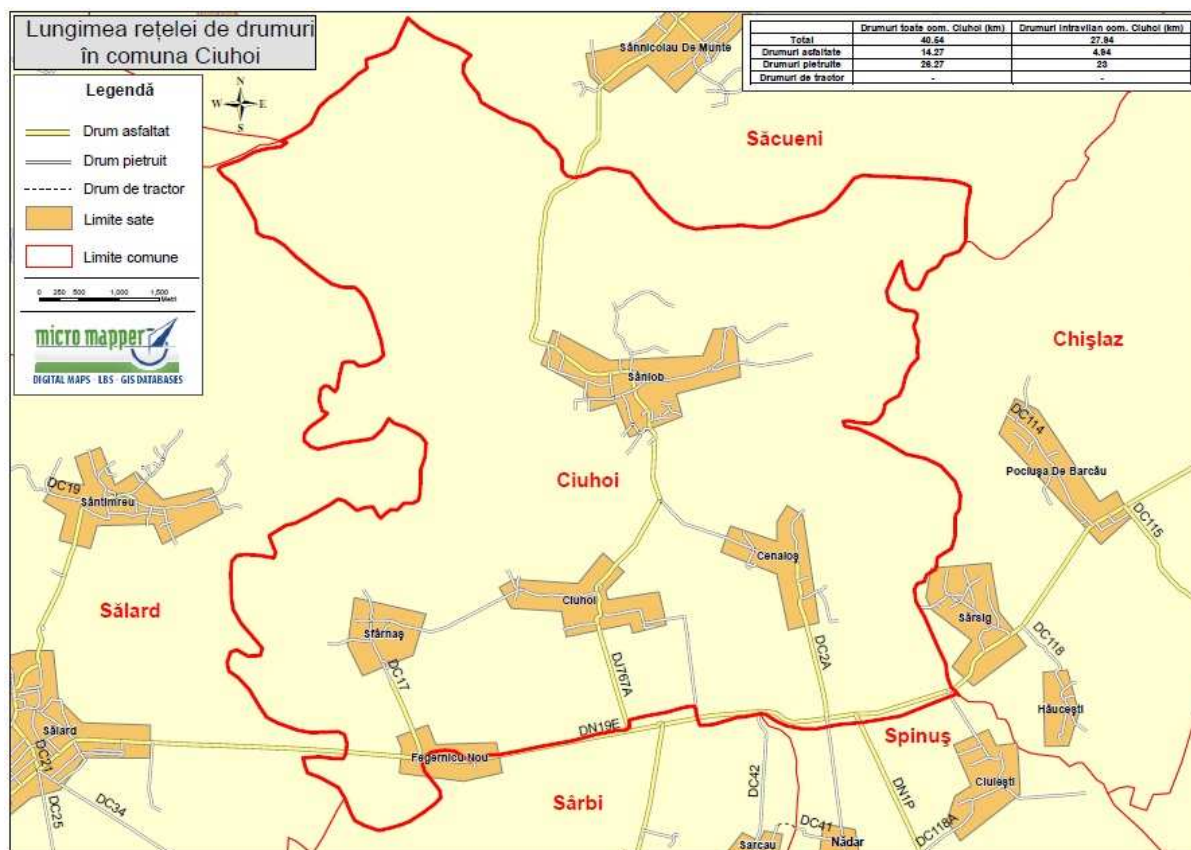
Sursa: Survey PCC 2021, N=100, r=4,9

În totalul populației chestionate la nivelul comunei 18,3 procente au accesat fonduri europene cu scopul susținerii sau dezvoltării producției agricole.

3.4. Infrastructură

Cele mai importante drumuri care străbat teritoriul comunei Sâniob sunt drumul național 19E Chiribiș-Sălard-Biharia, pe care se poate ajunge la cel mai apropiat oraș, Marghita, și la reședința județului Oradea, și drumul județean 767A Sâniob-Sâniob-Săcuieni. Pe lângă acestea mai sunt importante Drumul Comunal 2A și DC17 care fac legătura între Drumul Național 19E și localitățile Cenaloș respectiv Sfârnaș. Toate aceste drumuri sunt asfaltate pe teritoriul comunei.

Lungimea totală a străzilor din comună este de 40,5 km din care 27,9 km trece prin intravilan. Lungimea totală a drumurilor asfaltate în comună este 14,2 km din care 5 km trece prin intravilan. Aceasta înseamnă că proporția drumurilor asfaltate în comună este 35%.

În localitățile comunei Sâniob alimentarea cu apă potabilă a populației se asigură prin sisteme centralizate de alimentare cu apă și instalații locale, fântâni. Prin accesarea unor fonduri pentru extinderea și modernizarea rețelei de apă de la Guvernul României în comuna Sâniob este asigurată alimentarea cu apă prin rețea în proporție de 100% . În același timp numai jumătate (550 de locuințe) dintre locuințele comunei sunt racordate la rețeaua de apă potabilă, o parte din populație asigurându-și alimentarea de apă din puțuri și fântâni. O altă problemă o reprezintă și gradul ridicat de poluare al apelor freatice din cauza chimicalelor și îngrășămintelor utilizate în agricultură.

În comună rețeaua de alimentare cu apă potabilă are o lungime de 19,4 km având un volum distribuit de 15 m³. Comuna nu dispune, însă de rețea de canalizare și nici de o stație de epurare a apei uzate. S-a depus un proiect, pentru accesare fonduri AFM, pentru realizarea rețelei de canalizare și stația de epurare, pentru comuna Sâniob. Epurarea apei va funcționa după o tehnologie modernă. Apa se va conduce către un teren unde s-a plantat anterior trestie, care va ajuta la epurarea acesteia.

În comună funcționează trei oficii poștale în Sâniob, Ciuhoi și Cenaloș.

Infrastructura medicală a comunei consta din trei dispensare medicale deservit de un-un medic de familie, și asistente medicale. Localnicii aflați la nevoie pot să își procure medicamente din farmacia cu sediul în Sâniob. La Sâniob funcționează și un cabinet stomatologic. Din punct

de vedere medical comuna Sâniob depinde de Spitalul Teritorial Marghita, iar cea mai apropiată stație de salvare se află la o distanță de 10 km în localitatea Sălard.

Infrastructura educațională a comunei Sâniob constă dintr-o unitate de învățământ și grădinițe în fiecare localitate a comunei. Acestea reprezintă în total 17 de săli de clasă și cabinete în care se pot desfășura activități educaționale, și 2 laboratoare școlare. În comună nu funcționează, însă nici un colegiu tehnic, liceu sau școală specială.

În 2020 s-au înscris în total 262 de elevi la clasele I-VIII. Aceasta înseamnă, că numărul elevilor pe o sală de clasă este 15. În același timp comuna se află într-o situație mai rea la capitolul numărului calculatoarelor în școli. Școlile din Sâniob dispun în total de 14 calculatoare, ceea ce înseamnă că numărul elevilor pe un calculator este 19, semnificativ mai mare decât în celelalte comune din zonă.

În ultimii ani din partea Consiliului Local Sâniob s-au realizat investiții în școala din Sâniob, în construirea sistemului încălzirii centrale și a grupului igienico-sanitar. A fost renovat în anul 2009 și în anii 2010, grădinița din Cenaloș, iar în cursul anului 2009 a fost transformat căminul cultural Sâniob într-o grădiniță modernă echipată cu toate utilitățile.

Transportul cadrelor didactice este asigurat cu un autobuz care aduce cadrele didactice în comună dimineața la ora 8 și le transportă în oraș la după amiază în timp ce transportul elevilor între localitățile comunei este asigurat de 12 ani cu microbuzul școlar din dotarea școlii.

În comună funcționează și cinci biblioteci, din care una este bibliotecă publică.

Conectivitatea comunei

Conectivitatea comunei Sâniob la orașele importante ale județului nu reprezintă o problemă deși nici unul dintre localitățile comunei nu are acces direct la calea ferată, transportul public fiind asigurat numai de linia de autobuz. Cel mai apropiat oraș din județ este Săcuieni, care se află la 14 km distanță de satul Sâniob (cel mai apropiat) și la 23 km distanță de satul Sfârnaș (cel mai îndepărtat), în timp ce distanța de la Oradea, reședința județului Bihor este 35-40 de km pe șosea. Transportul public cu autobuz se realizează numai către Oradea și Marghita. Între cele două orașe se circulă zilnic 11 autobuze, care ating comuna Sâniob pe DN 19E

Cea mai apropiată stație de cale ferată se află în localitatea Chiribiș din comuna Tăuteu la 23 km distanță de Sâniob. Linia de cale ferată Săcuieni-Marghita-șimleu Silvaniei-șarmășag este operată în prezent exclusiv de operatorul feroviar privat S.C. Regional S.R.L. Prin Chiribiș trec zilnic șapte trenuri spre șarmășag, și cinci trenuri spre Săcuieni dintre care una circulă până la Oradea.

Oraș	Distanță rutieră (km)	Durata aproximativă a călătoriei cu autocar
Oradea	38	40-45 minute

Marghita	25	20-25 minute
Săcuieni	15	15 minute
Aleșd	44	40-45 minute
Valea Lui Mihai	36	30-35 minute

Cea mai apropiată trecere de frontieră este cea de la Săcuieni-Létavértes (25 km), urmată de cea de la Borș (36 km), și la Valea lui Mihai (48 km). La Debrecen, al doilea oraș ca număr de locuitori în Ungaria se poate ajunge cel mai rapid prin trecerile de frontieră de la Săcuieni sau la Valea lui Mihai, unde este posibilă și trecerea cu trenul.

Conform anchetei realizate în rândul localnicilor 9% din populația totală cercetată, respectiv 19,1% dintre cei care lucrează fac navetă între locuința și locul lor de muncă. În jur de jumătate dintre ei fac naveta la Oradea, în timp ce 25% fac naveta într-o altă comună din județ iar 25% lucrează într-o localitate mai îndepărtată. Valoarea medie a timpului petrecut zilnic călătorind este aproximativ o oră și 50 de minute (111,7 minute).

Infrastructura de mediu

Apa

Apele comunei Sâniob aparțin bazinului hidrografic al Crișurilor, având o suprafață totală de 14860 km² și o lungime de 5785 km, din care lungimea subbazinului Barcăului, al cărui afluenți sunt pâraurile din comună, este 134 km. Apele aflate pe teritoriul bazinului sunt administrate și verificate periodic de Administrația Bazinală de Apă Crișuri Oradea.

Conform datelor livrate de Agenția Pentru Protecția Mediului Bihor, bazinul hidrografic al Crișurilor are resurse de apă utilizabile de 744,735 milioane m³ din care 33746,9 mii m³ sunt livrate pentru unitățile de gospodărire comunală (populație și industrie).

Bazinul hidrografic al Crișurilor (sursă: www.apecrisuri.ro)

Cel mai important râu din comuna Sâniob este Bacăul având o lungime de 15 km pe raza comunei, și o lățime medie de 5-7 m. Cota medie a apelor sale este de 60-100 cm iar debitul de 3 m³/sec. În timpul unui an volumul maxim scurs este în general primăvara, când se scurge circa 40% din volumul anual. Volumul minim de apă scurs este în timpul verii. Pe la începutul toamnei se scurge în medie 7 – 14 % din volumul anual. Apele subterane au o contribuție scăzută la alimentarea râului, astfel apa este slab mineralizată, nu conține săruri nocive.

Principalul afluent al Barcăului pe partea dreaptă este Valea Sânicolau cu o lungime de 3 km, care se formează în câmpia înaltă subcolinară și primăvara prezintă ape mari ce provoacă înmlăștinări. Afluenții Barcăului din comună pe partea stângă sunt Valea Almășelul cu o lungime de 3 km pe raza comunei, Valea Ghepeșul (2 km) și Danța (2 km). Valea Almășelul prezintă caracteristicile unui pârâu tipic de câmpie cu multe meandre, cu oscilații mari de debit. Primăvara din cauza viiturilor mari inundă suprafețe întinse de teren și împiedică legătura dintre satele Cenaloș și Sâniob.

Dintre râurile amintite numai Barcăul și Valea Sânicolau sunt monitorizate periodic de către Administrația Bazinală de Apă Crișuri Oradea. Starea râului Barcău este verificată la 3 secții de monitorizare diferite: Suplacu de Barcău, Marghita și Parhida. Datele arată că starea ecologică și chimică a râului Barcău era moderată, fiind de calitate III (calitate medie pe o scală de la I. la V.). Valea Sânicolau are tot calitate III la ultima stație de monitorizare, Sâniob. În ambele cazuri principalii factori de poluare sunt poluanți toxici specifici de origine naturală.

<i>Cursul de apă</i>	<i>Secțiunea de monitorizare</i>	<i>Clase de calitate</i>					
		<i>Regim de oxigen</i>	<i>Regim de nutrienți</i>	<i>Grad de salinitate</i>	<i>Poluanți toxici</i>	<i>Alți indicatori chimici</i>	<i>Caracterizare generală</i>
<i>Barcău</i>	<i>Suplacu de Barcău</i>	<i>II</i>	<i>II</i>	<i>I</i>	<i>II</i>	<i>I</i>	<i>II</i>
<i>Barcău</i>	<i>Marghita</i>	<i>II</i>	<i>II</i>	<i>I</i>	<i>III</i>	<i>I</i>	<i>III</i>
<i>Barcău</i>	<i>Parhida</i>	<i>II</i>	<i>II</i>	<i>I</i>	<i>II</i>	<i>I</i>	<i>II</i>
<i>Sânicolau</i>	<i>Lac Cicoș</i>	<i>III</i>	<i>I</i>	<i>I</i>	<i>II</i>		<i>III</i>
<i>Sânicolau</i>	<i>Sâniob</i>	<i>II</i>	<i>II</i>	<i>II</i>	<i>III</i>		<i>III</i>

sursă: www.anpm.ro

În general, din totalul de 81 km parcurs de râul Barcău în județul Bihor 41 km este de calitate II iar 40 km de calitate III, în timp ce Valea Sânicolau are o calitate bună (II) pe toate cele 16 km parcurși. Verificarea calității biologice făcută la cele trei secțiuni de monitorizare pe Barcău arată că apa râului este de calitate III și din acest punct de vedere. Astfel starea ecologică a râului Barcău pe o lungime de 75 de km din județul Bihor este de calitate III.

Pe lângă apele de suprafață în județul Bihor sunt monitorizate și apele subterane. S-au prelevat probe de apă din 66 foraje și 11 izvoare, din care în 21 foraje au fost înregistrate valori care depășesc valoarea prag conform. Următorii indicatori sunt responsabili pentru starea chimică slabă a apelor: NO₃, NO₂, NH₄, PO₄, SO₄, Pb și As. În cazul izvoarelor valorile medii determinate se încadrează în limita admisă.

Ceea ce privește potabilitatea apelor din județ, conform datelor publicate de Agenția Pentru Protecția Mediului Bihor în urma efectuării analizelor a 1267 probe de apă recoltate din sisteme publice sau private (sisteme centrale de alimentare cu apă, arteziene și fântâni publice și individuale) 8,5% din analizele fizico-chimice și 9,4% din analizele microbiologice au fost necorespunzătoare.

În același timp potabilitatea apei din arteziene și fântâni publice a înregistrat o valoare de 21,5%, o creștere semnificativă față de anul precedent (8,6% în 2009).

Solul

Solul este un strat afânat, moale și friabil de la suprafața scoarței pământeste, care împreună cu atmosfera din jur constituie mediul de viață al plantelor; suprafața pământului. Este format din particule minerale, materii organice, apă, aer și organisme vii. Este un sistem foarte

dinamic, care îndeplinește multe funcții și este vital pentru desfășurarea activităților umane și pentru supraviețuirea ecosistemelor.

În județul Bihor repartiția solurilor se face în șase categorii de folosință: teren agricol, păduri, construcții, căi de comunicații, ape și alte suprafețe. Dintre cele 7 zone principale din județul Bihor comuna Sâniob face parte din zona Marghita, a cărei sol are profil agricol, silvic și industrial. În zonă agricultura este profilată pe zootehnie (pășuni) și producții vegetale (arabil). Potențialul silvic este amplasată în sud-estul zonei în timp ce industria este amplasată în Marghita, Derna, Suplacul de Barcău, Popești.

Compoziția și calitatea solurilor este influențată de condițiile de relief și în comuna Sâniob: în câmpia piemontană cu drenaj favorabil sa format solul numit brun argiloiluvial, care este gleizat (reducerea oxizilor de fier) moderat din cauza umidității. În microdepresiuni, unde apa se adună și stagnează un timp îndelungat solurile sunt serios afectate de exces de apă. Astfel se formează solul gleic. Pe porțiunile înclinate s-a declanșat o eroziune de intensitate moderată. La aceste locuri argila s-a spălat în profunzime iar a rămas pe loc silicea coloidală formând solul brun luvic. Pe pantele cu înclinare puternică spălarea particulelor de sol de către apă este atât de intensă încât s-au format eridosoluri, care uneori prezintă eroziune de adâncime și alunecări stabilizate.

Poluarea solului este forma de poluare cel mai dificil de măsurat și de controlat, iar solul este mai greu de ecologizat decât aerul sau apa. Reziduurile zootehnice aplicate în cantități mari constituie și ele o sursă de poluare a solului. În județul Bihor solurile sunt afectate de acest tip de poluare pe o suprafață totală de 23,4 ha. comuna Sâniob.

Calitatea aerului

În ceea ce privește calitatea aerului, România are obligația de a limita emisiile de poluanți anuale de gaze cu efect de acidifiere și eutrofizare și de precursori ai ozonului, sub valorile de 918 mii tone/an pentru dioxid de sulf (SO₂), 437 mii tone/an pentru oxizi de azot (NO_x), 523 mii tone/an pentru compuși organici volatili nonmetanici (NMVOC) și 210 mii tone/an pentru amoniac (NH₃), valori ce reprezintă plafoanele naționale de emisie.

În județul Bihor monitorizarea calității aerului se efectuează prin rețeaua de monitorizare formată din: stațiile automate de monitorizare a calității aerului, puncte de prelevare pulberi sedimentale, puncte de prelevare precipitații.

Stațiile automate furnizează date de monitorizare în timp real datele fiind stocate pe serverul central aflat la sediul APM Bihor urmând ca acestea să fie validate și mai apoi certificate în cadrul RNMCA (Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului).

Principalele gaze poluante a căror nivel de concentrație se monitorizează la cele patru stații sunt monoxidul de carbon, dioxidul de sulf și dioxidul de azot. Monoxidul de carbon este un gaz incolor, inodor, insipid, care se formează în principal în urma arderii incomplete a combustibililor fosili. Emisiile de CO provin preponderent de la sursele staționare de suprafață (încălzirea rezidențială) și de la sursele liniare – trafic. Dioxidul de sulf este un gaz incolor, neinflamabil, cu un miros pătrunzător care irită ochii și căile respiratorii. Emisiile de SO₂ se

datorează în principal surselor punctuale (activități industriale din domeniul producerii energiei, industria cimentului, industria chimică și petrochimică, etc.) Un aport semnificativ la totalul emisiilor de SO₂ este generat de utilizarea combustibililor cu conținut ridicat de sulf pentru încălzirea rezidențială. Dioxidul de azot (NO₂) este un gaz de culoare brun-roșcat cu un miros puternic înecăcios. Emisiile de oxizi de azot se datorează preponderent surselor liniare (traficul), urmată de contribuția surselor punctuale (activități industriale).

Comparând valorile acestor gaze poluante la zona urbană și zona rurală din județ se observă o diferență semnificativă, aerul la stația de la Țețchea fiind mai puțin poluat decât în Oradea, cel puțin din punctul de vedere a nivelului dioxidului de azot și a monoxidului de carbon.

În județul Bihor în ultimii ani au fost realizate mai multe investiții în scopul re tehnologizării și introducerii de tehnologii curate în cadrul proceselor tehnologice industriale.

Biodiversitatea

Biodiversitatea este reprezentată de către variabilitatea organismelor din cadrul ecosistemelor terestre, marine, acvatice continentale și a complexelor ecologice; aceasta include diversitatea intraspecifică, interspecifică și diversitatea ecosistemelor.

Biodiversitatea zonei, unde se află comuna Sâniob este reprezentată de silvostepă în zona de câmpie, care în prezent este ocupată în cea mai mare parte de culturi agricole, pajiști secundare, plantații de salcâm. Zona pădurilor de foioase este alcătuită din păduri de cer cu carpen și cer cu stejar și gorun, în alternanță cu pajiști secundare și culturi agricole. Etajul pădurilor de foioase este reprezentat de păduri de stejar, de cer cu gorun, de gorun cu carpen, ulm, frasin. Vegetația intrazonală și azonală e reprezentată de vegetația de luncă, vegetația de sărătură pe areale umede și arenicolă pe nisipuri.

Vegetația dealurilor piemontane și a teraselor este puternic diversificată din cauza factorilor termici și hidrici diferențiați în funcție de expoziția versanților. Pe podul teraselor și pe versanții slab înclinați apare gârnița și cerul iar la contactul cu rama montană pe interfluvii și mai cu seamă pe versanți puternic înșoriți apar cenoze de amestec ca cerul și gorunul.

Tot în această microregiune găsim și pâlcuri de fag în amestec cu gorunul, carpenul, ulmul, frasinul. Pâlcurile de fag cresc pe povârnișurile nordice și estice sau pe văile umbroase. Stratul de arbuști este de obicei slab dezvoltat și este format din păducel, lemn cănesc, măceș, corn, sânger, porumbar, spinul cerbului. Numeroase specii de plante sunt ocrotite cum ar fi sângele voinicului, laleaua pestriță, strugurii ursului.

Însă datorită acțiunii antropice, vegetația din această regiune este limitată la mici suprafețe, de obicei pe terenuri care nu pot fi folosite în agricultură. Pe alocuri, în lunci, se mai păstrează suprafețe cu cenoze naturale primare, grupate în asociații higrofile și mezofigrofile.

Precum vegetația predominantă este cea caracteristică câmpiei și dealurilor, sunt prezente numeroase specii ocrotite atât floristice cât și faunistice. Pădurile din această regiune sunt populate cu cerb, căprior, mistreț, râs, veveriță, fazan colonizat, corb etc. În silvostepă se

întâlnesc popândăul, orbetele, hârciogul, bizamul și în exemplare rar, dropia. În zona dealuroasă apele aparțin zonei lipanului, cleanului și scobarului.

În silvostepă se remarcă rozătoarele, iar pădurile sunt populate cu căprior, cerb, mistreț, veveriță, jder, fazan. Zonele umede sunt locuri preferate pentru specii rare de păsări: stârcul, barza neagră, acvila țipătoare mică, milanul negru, șoimul dunărean.

Pe lângă construirea celor două stații de compostare în zone urbane (Oradea și Valea lui Mihai) va fi stimulată compostarea individuală și în mediul rural, urmând a fi achiziționate prin proiect 25,000 unități de compostare. Prin proiect se vor închide toate cele opt depozite neconforme de deșeu din județ, iar depozitarea tuturor deșeurilor reziduale se va realiza în depozitul conform existent la Oradea.

3.5. Turism

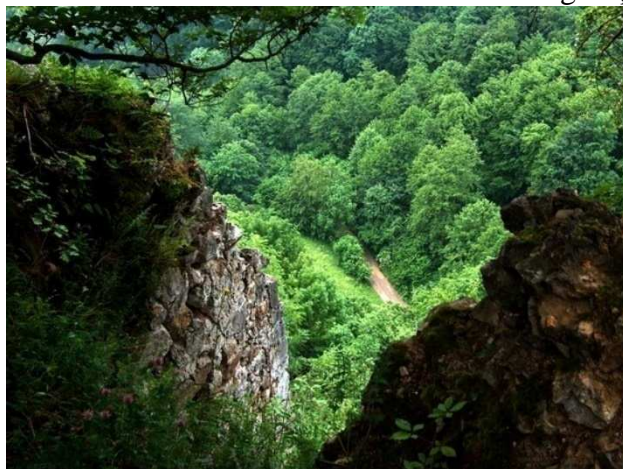
Turismul este o activitate prin care se poate valorifica foarte ușor resursele (naturale și cele culturale) ale unei comunități, contribuind la dezvoltarea localității și la bunăstarea localnicilor. Principalele tendințe ale turismului în România arată că în fiecare an se constată o creștere a numărului turiștilor înregistrați în unitățile de cazare, turiștii din străinătate fiind cei care contribuie în cea mai mare măsură la această creștere.

Atracțiile naturale

Comuna Sâniob este situată în nord-vestul țării al județului Bihor, la o distanță de 35 km de Municipiul Oradea. Se află pe terasa dreaptă a râului Barcău, înconjurată de Dealurile Plopișului. Munții Plopișului se întind pe granița între județul Bihor și Sălaj iar vârfurile acestora nu ating nicăieri 1000 de m. Cel mai înalt punct este vârful Măgura cu 918m. În adânciturile suprafeței se ascund numeroase mlaștini. Atracțiile cele mai cunoscute ale zonei sunt Pădurea Neagră și cetatea Pietra Șoimului.

Comuna Sâniob este traversată de râul Barcău și afluenții săi. Pe suprafața comunei Sâniob, pe o întindere de 856 ha se află pădurea comunală, cu specii caracteristice pădurilor foioase. Pășunile prezintă locul ideal pentru colectarea plantelor medicinale. Pe suprafața comunei nu există arii protejate.

Astfel, atracțiile naturale de în jurul comunei Sâniob se datorează formelor de relief, cum ar fi Munții Plopișului, dealurile Dernei, și Câmpia de Vest. Resursele existente în această zonă sunt naturale, istorice și culturale, iar combinația dintre ele poate fi extrem de valoroasă în programele turistice.

Atracții culturale

Alături de atracțiile naturale, atracțiile antropice au și ele o importanță deosebită în dezvoltarea turismului din comuna Sâniob. De exemplu locurile religioase, bisericile, monumentele istorice, artele populare și obiceiurile tradiționale.

Comuna dispune de o bogată cultură religioasă în ceea ce privește bisericile și monumentele istorice. Religia este un factor foarte important în viața localnicilor. Turismul religios devine din ce în ce mai popular și din ce în ce mai multe destinații turistice sunt legate de aceste locuri religioase.

O atracție deosebită din acest punct de vedere reprezintă cetatea și mănăstirea din Sâniob. Proprietarul mănăstirii și a cetății a fost Abația Ordinului Sf. Benedek. Prima mănăstire a fost construită de către Sf. Ladislau, iar mai târziu a fost întărită și cu o bazilică construită de prințul Álmos din familia regală ungară. Aici a fost adusă pentru o perioadă de 300 de ani mâna dreapta a Sf. Ștefan de unde provine denumirea maghiară a satului *Szentjobb* ("Sfânta Dreapta"). Cetatea apărea județul în nord-vest, iar mănăstirea în 1239 a primit dreptul de adeverire a anumitor acte.

Din 1501 domeniul abației de Sâniob împreună cu mănăstirea și satele care îi aparțin ajung în posesiunea Ordinul Paulinelor, în anul 1600 când protestanții din Familia Telegdy ocupă în mod forțat mănăstirea și omoară toți călugării. Cetatea localității a fost ocupată de turci în anul 1660 și dărâmată tot de ei în 1711. În zilele noastre pe locul fostei cetăți și mănăstiri se înalță biserica romano catolică. Din anul 1731 localitatea Sâniob este loc de pelerinaj.

Moara abației construită în 1800 este de asemenea o atracție turistică importantă pe care se poate vizita și azi.

O următoare importantă atracție culturală este legată de tradițiile și obiceiurile care încă se mai practică în comuna Sâniob. De exemplu la Sâniob persistă tradiția concursurilor de atelaje.

În această localitate se țin cai de cursă și există proprietari sau fermieri care practică acest sport. Astfel, se pot organiza plimbări cu trăsura pentru vizitarea mai multor puncte de atracție de pe teritoriul celor patru comune. În satul Sâniob există și o unitate de husari cu 7 cai, costumație și săbii.

Datorită faptului că Sâniob este o zonă viticolă importantă, având numeroase pivnițe de vin și pentru că încă mai trăiește cultura vinului, la Sâniob în fiecare an, în luna februarie se organizează festivalul vinului, deoarece această zonă este renumită după vinurile sale. Cu această ocazie se organizează de asemenea degustare de vin și la final se declară și câștigătorul premiului a

„celui mai bun vin”.

Un alt potențial turistic ar putea fi faptul că în comuna Sâniob se mai practică meșteșugurile tradiționale: brodărit, țesutul manual, împletirea nuiiei și a sorgului pentru mățuri.

Infrastructură și servicii turistice

După cum am văzut comuna Sâniob dispune de numeroase atracții antropice care ar putea fi valorificate în scopuri turistice. Aceste resurse sunt însă exploatate într-o măsură foarte mică. Infrastructura turistică a satelor din comună este aproape inexistentă. Conform fișei localității în comună nu există nici o unitate de cazare oficială, implicit nici un loc în unitățile de cazare (hoteluri, campinguri, moteluri, vile turistice, tabere pentru copii). Astfel nu avem date statistice oficiale nici despre numărul turiștilor sosiți în comună. Totuși la Fundația Sfântul Ștefan din Sâniob există 40 de locuri de cazare.

Conform datelor furnizate de către Institutul Național de Statistică numărul unităților de cazare din județ, implicit în orașele apropiate comunei Derna, s-a dublat față de anul 1993, însă în același timp capacitatea de cazare a cunoscut o scădere continuă de la începutul anilor '90. În anul 2009 s-a depus proiectul pentru obținerea finanțării din fonduri europene FEADR în cadrul Programului Național pentru Dezvoltare Rurală 2007 – 2013, pentru Înființare centru local de informare și promovare turistică prin Măsura 133. În același an, prin Programul Național pentru Dezvoltare Rurală 2007 – 2013. Tot în anul 2009 a fost înaintat cererea de finanțare către Ministerului Mediului și Dezvoltării Durabile pentru Amenajare spații verzi în comuna Sâniob.

3.6. Capacitatea administrativă

Transformarea unei comunități în timp, presupune un potențial ridicat de adaptare continuă a acesteia la condiții noi de ordin social, economic și politic. Unul din domeniile de bază care trebuie modernizat, îmbunătățit și adaptat cu prioritate la noile cerințe de ordin social într-o societate aflată în plină dezvoltare și transformare, este cel al administrației publice locale. Mai mult, promovarea unei societăți informaționale accesibile tuturor poate asigura accesul la oportunitățile de dezvoltare. De asemenea va permite comunității locale o participare mai bună la activitățile de inovare și înalt productive. Ținând cont de necesitatea actuală de creștere a capacității administrative a autorităților publice locale și în deplin acord cu valorile europene ale administrației: transparența, predictibilitatea, responsabilitatea, adaptabilitatea și eficiența pot fi

definite obiectivele strategiei proprii de modernizare a Unității Administrativ Teritoriale a comunei Sâniob.

Ca structură organizatorică, Consiliul Local Sâniob este alcătuit dintr-un număr de 11 consilieri, 1 primar și 1 viceprimar, aleși prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat, în condițiile stabilite de Legea privind alegerile locale. Competențele, organizarea și funcționarea Consiliului Local Sâniob sunt reglementate prin Legea administrației publice locale nr.215/2001, prin alte acte normative uzuale în activitatea administrației publice locale precum și prin propriul Regulament de organizare și funcționare. La nivelul Consiliului Local funcționează 4 comisii:

- Comisia pentru programe de dezvoltare economică-socială, buget-finanțe, administrarea domeniului public și privat al comunei
- Comisia pentru învățământ, sănătate, familie, muncă și protecție socială, protecția copiilor, tineret și sport, culte și activități social-culturale
- Comisia pentru administrația publică locală, juridică și de disciplină, apărarea ordinii și liniștii publice, respectarea drepturilor și libertăților cetățenilor, relații cu alte consilii locale sau alte organizații, integrarea europeană
- Comisia pentru amenajarea teritoriului și urbanism, protecția mediului, turism, agricultură, comerț și servicii, gospodărire comunală

Aparatul propriu al Consiliului Local Sâniob este organizat și funcționează în baza organigramei, statului de funcții și Regulamentului propriu aprobate prin Hotărâre de Consiliul Local. În momentul de față aparatul de lucru al Unității Administrativ Teritoriale comuna Sâniob are 17 angajați pe perioadă nedeterminată și determinată (pe lângă primar și viceprimar). Cei 17 angajați (în afara primarului și viceprimarului în funcție) deservește următoarele domenii de activitate: financiar-contabil, mediu, urbanism și achiziții publice, cadastru, asistență socială, stare civilă, registru agricol, relații publice, secretariat, aparatul permanent al consiliului local etc. Din această scurtă analiză reiese, că Unitatea Administrativ Teritorială Saniob, din punct de vedere instituțional, se confruntă cu probleme instituționale din punct de vedere al resurselor umane, ceea ce reconfirmă problema generală a comunelor la nivel național, și anume capacitatea.

La nivelul comunei Sâniob în exercitarea atribuțiilor ce le revin, compartimentele de specialitate colaborează permanent. La nivelul instituției, modernizarea administrației constituie un element de competitivitate, un factor dinamizator pentru procesele economice și sociale din comună. Scopul declarat al unei administrații comunale moderne este acela de satisfacere al interesului tuturor cetățenilor unității administrativ teritoriale, prin intermediul unor structuri flexibile și un înalt profesionalism al angajaților.

La nivelul comunei Sâniob următoarele proiecte sunt finalizate/în derulare în diferite faze:

- Amenajare spații verzi în comuna Sâniob
- Construire stadion comunal sat Sâniob, comuna Sâniob

- Amenajare spații verzi în comuna Sâniob, jud. Bihor
- Realizare rețea de canalizare și stație de epurare în comuna Sâniob
- Realizarea proiectului „After-school” Sâniob

Primăria Sâniob prin Consiliul Local Sâniob este membru a mai multor Asociații de Dezvoltare Intercomunitară, totodată este și membru de Grup de Acțiune Locală, ceea ce demonstrează existența unor nevoi accentuate de colaborare, cooperare la nivel instituțional inter-comunal/inter-comunitar. La nivelul județului Bihor există 24 de Asociații de Dezvoltare Intercomunitară, iar comuna Sâniob este membru în următoarele ADI-uri:

- Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Pro Barcău Nord Vest Berettyó Észak-Nyugat (Membri: Oraș - Săcueni; Comună - Diosig; Comună - Sălard; Comună - Roșiori; Comună - Tămășeu; Comună - Sâniob; Comună - Șiman; Scop: dezvoltarea economico-socială, dezvoltare locală durabilă, Agenda Locală 21, etc. dezvoltarea teritorială și amenajarea teritoriului (planuri urbanism, amenajarea teritoriului, master plan transport, etc.)
- Asociația de Dezvoltare Intercomunitară – Microregiunea Valea Barcăului (Membri: Comună - Chislaz; Comună - Sâniob; Comună - Derna; Scop: Salubritatea localităților dezvoltarea economico-socială, dezvoltare locală durabilă, Agenda Locală 21, etc. Realizarea în comun a unor obiective de investiții)
- Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Ecolect Group. Scopul Asociației este promovarea și reprezentarea intereselor unităților administrativ-teritoriale membre în legătură cu: înființarea, organizarea, coordonarea, reglementarea, finanțarea, monitorizarea și controlul furnizării/prestării serviciilor publice comunitare de salubritate a localităților; funcționarea, administrarea și exploatarea în comun a sistemelor de utilități publice aferente serviciilor comunitare de salubritate a localităților; realizarea în comun a proiectelor de investiții publice pentru realizarea, reabilitarea, modernizarea și dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare aferente serviciilor comunitare de salubritate și a sistemelor de utilități publice aferente.
- Totodată comuna Sâniob, alături de 17 localități (în totalitate 17 comune și 1 oraș) din zonă, este membru al Grupului de Acțiune Locală (GAL) Bihor de pe lângă frontiera cu Ungaria înființată cu prilejul lansării axei 4 Leader al Programului Național de Dezvoltare Rurală.

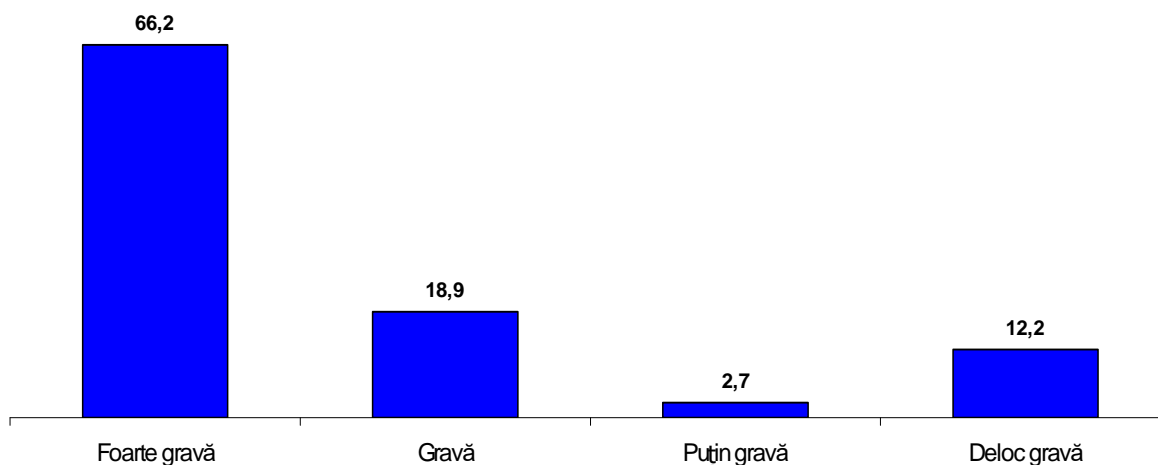
Problemele critice la nivelul administrației locale din comuna Sâniob sunt următoarele:

- desele modificări legislative în aceleași domenii de activitate, ceea ce îngreunează adaptarea personalului la legislația în continuă mișcare;
- sistemul de salarizare ca factor determinant al descurajării funcționarilor publici și al migrării acestora către sectoare de activitate mai bine remunerate;
- reticența din partea cetățenilor pentru implicarea în activitatea administrației;
- nu există departamente specializate de informatizare la nivelul administrației locale;

Îmbunătățirea eficienței organizaționale vizând introducerea unei noi culturi administrative în ansamblul structurilor administrației publice este un obiectiv general urmărit în strategiile de dezvoltare din România.

Din analiza datelor se poate observa deficiențe în capacitatea administrării publice din comuna Sâniob. 85,1% dintre respondenții anchetei sociologice consideră că birocrația în cadrul consiliului local și al primăriei este o problemă gravă sau foarte gravă, dar se pare că populația cunoaște și se descurcă între procedeele birocratice locale, pentru că 79,2% din populație este mulțumit cu activitatea primăriei și 77,8% cu activitatea consiliului local. Aceste date arată exigența locuitorilor de a eficientiza cadrul instituțional inclusiv planificarea strategică care să ducă la o operativitate sporită. În acest sens ar fi benefic implementarea unor măsuri care reduc complexitatea proceselor și reglementarilor din perspectiva cetățenilor în vederea simplificării și reducerii sarcinilor administrative.

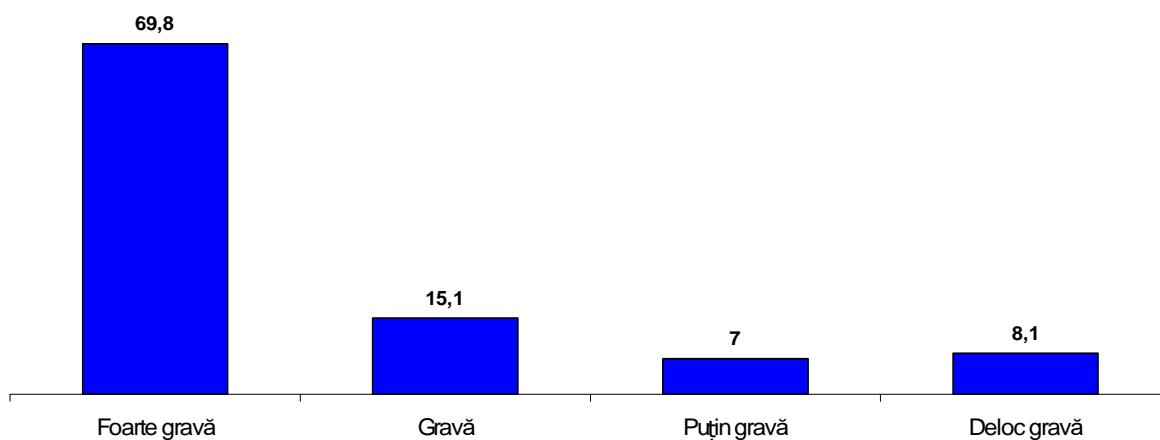
Problemă prezentă în localitate – Birocrația în consiliul local și primărie (%)

Sursa: Survey PCC 2021, N=100, r=4,9

Am identificat neajunsuri în serviciile sanitare, lipsurile sistemului sanitar sunt considerate de marea majoritate (84,9%) a populației o problemă foarte gravă sau gravă.

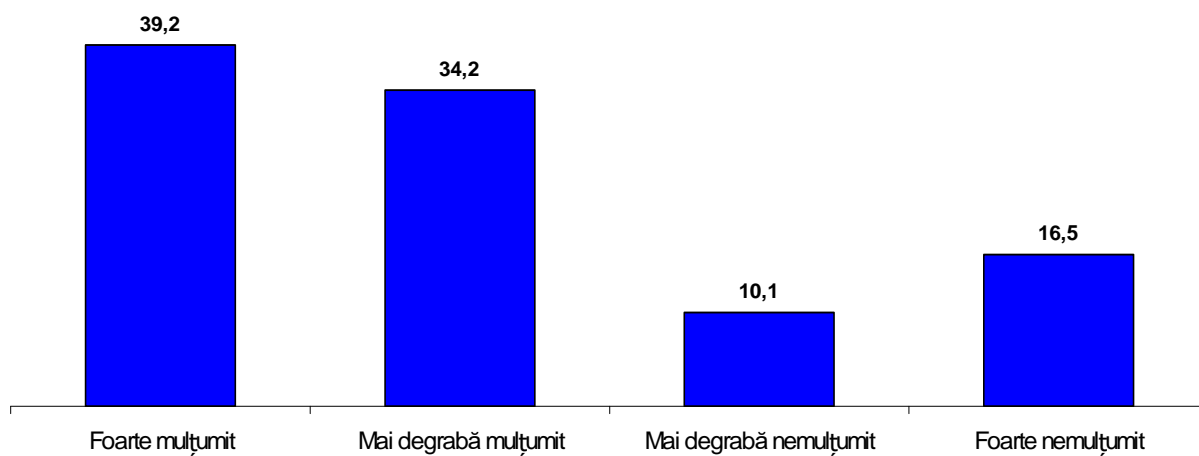
Problemă prezentă în localitate – Lipsurile sistemului sanitar (%)

Sursa: Survey PCC 2021, N=100, r=4,9

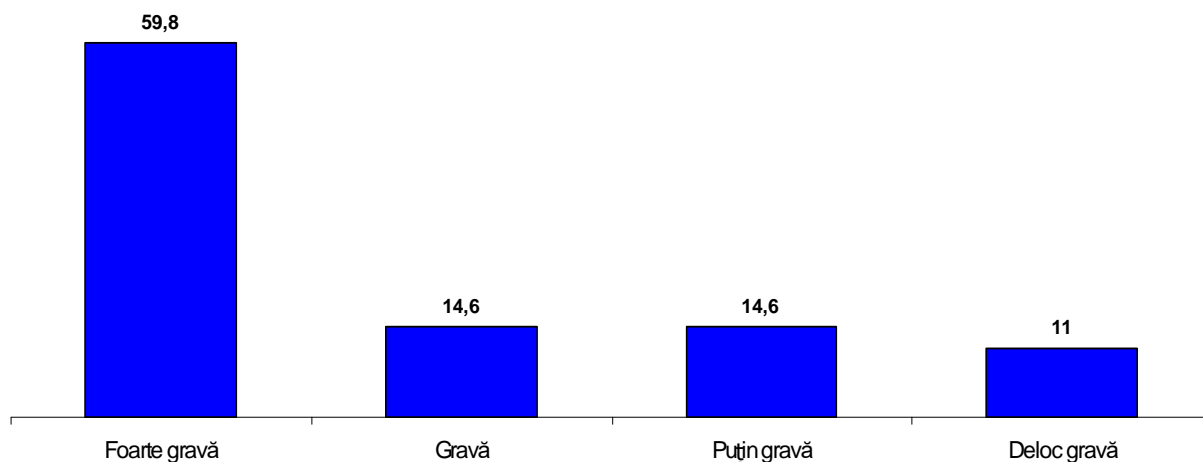
Majoritatea locuitorilor este mulțumit cu activitatea poliției, dar o treime (26,6%) apreciază negativ acestui institut public, iar 74,4% consideră o problemă gravă sau foarte gravă neîncrederea în această instituție publică.

În ce măsură sunteți mulțumit de activitatea poliției? (%)

Sursa: Survey PCC 2021, N=100, r=4,9

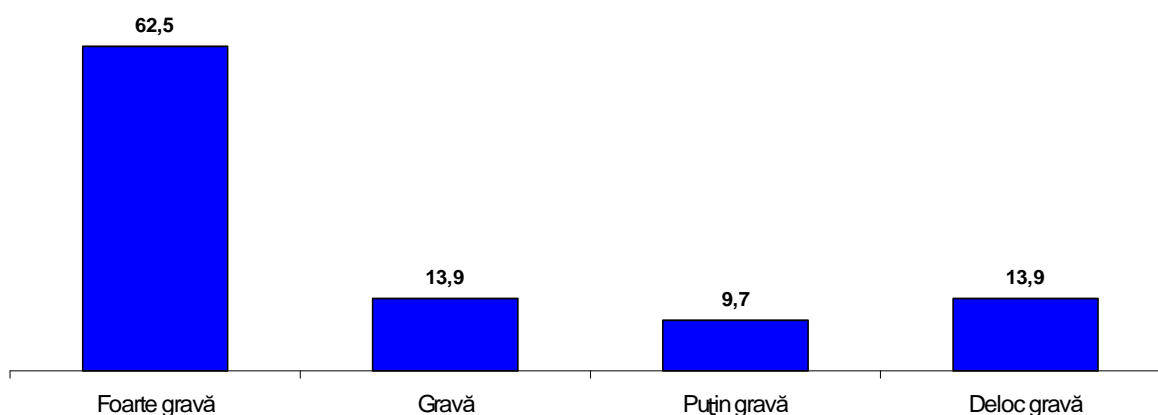
Problemă prezentă în localitate – Neîncredere în poliție (%)

Sursa: Survey PCC 2021, N=100, r=4,9

Corupția apare ca o problemă gravă sau foarte gravă pentru trei sferturi (76,4%) locuitorilor, ceea ce evidențiază nevoia de ameliorare a imaginii administrației publice prin creșterea transparenței actului administrativ și luarea unor măsuri anticorupție ferme, vizibile pentru opinia publică.

Problemă prezentă în localitate – Corupția (%)

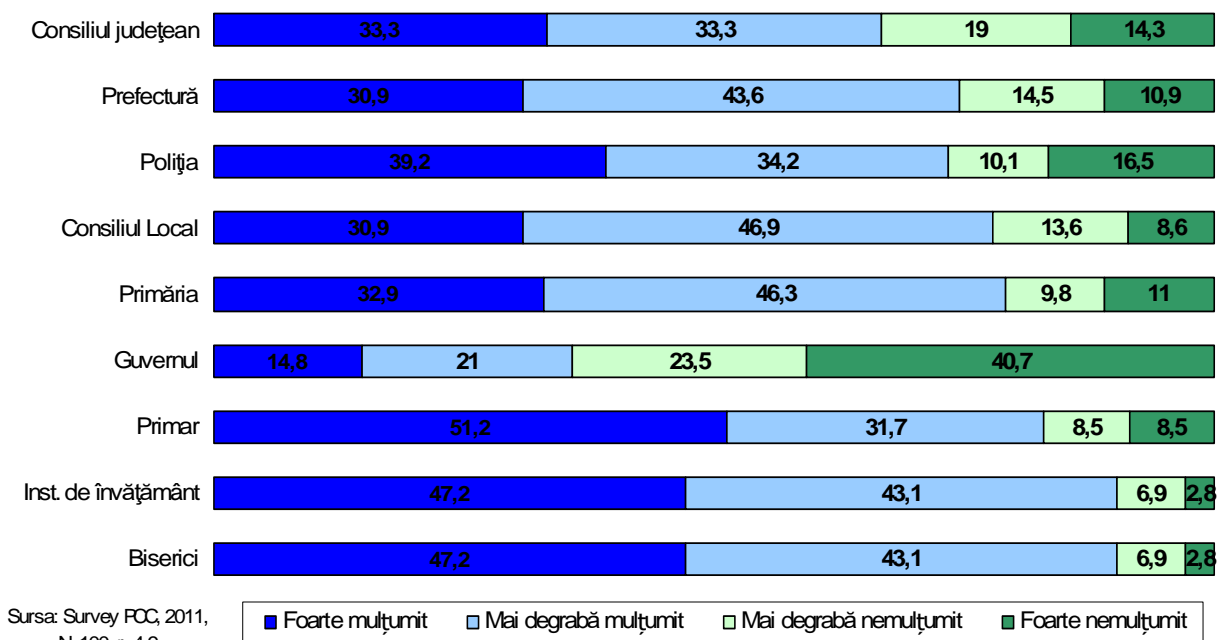

Sursa: Survey PCC 2021, N=100, r=4,9

La întrebarea "În ce măsură sunteți mulțumit de activitatea Guvernului?" 64,2% dintre cei intervievați au răspuns că sunt nemulțumiți sau foarte nemulțumiți de activitatea instituției centrale. Un sfert dintre respondenți este nemulțumit de serviciile Prefecturii 25,4%. Activitatea

Consiliul Județean este apreciat negativ de 33,3% dintre locuitori comunei Sâniob. Aceste nemulțumiri ridică problema performanței necorespunzătoare a administrării publice, ce poate fi ameliorat prin elaborarea unor proceduri de cooperare între administrația centrală și locală și între autoritățile locale și unitățile de sănătate, educație și asistență socială descentralizate, de asemenea ar fi benefic aducerea deciziilor de implementare mai aproape de cetățean și îmbunătățirea timpului de răspuns, introducerea unor instrumente de măsurare a performanțelor din punctul de vedere al costurilor și calității serviciilor furnizate către cetățeni.

În ce măsură sunteți mulțumit de activitatea următoarelor instituții? (%)

Din analiza acestor date reiese că este nevoie de îmbunătățirea radicală a calității serviciilor publice prin creșterea eficienței, credibilității și transparenței. Aceste îmbunătățiri sunt esențiale pentru succesul măsurilor planificate de reforme în viața economică și socială a comunei Sâniob și pentru clădirea încrederii cetățenilor în administrația publică.

3.7. Criterii cheie și teme orizontale

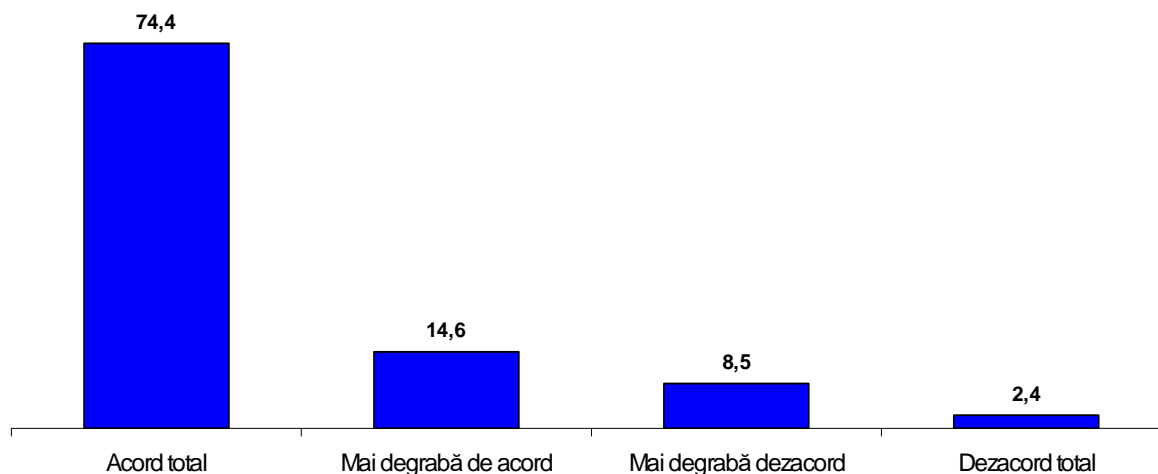
Asigurarea respectării criteriilor cheie și teme orizontale sunt cerințe obligatorii ale Comisiei Europene în cadrul tuturor programelor, proiectelor de finanțare europeană. Astfel sunt prezente atât în cererea de finanțare al prezentului proiect, cât și ulterior, în stadiul implementării și monitorizării proiectului. Echipa de proiect a ținut cont de aceste cerințe atât în faza de colectare, cât și în faza de analiză a datelor și în cadrul elaborării strategiei de dezvoltare a comunei Sâniob.

Egalitatea de șanse

Egalitatea de șanse reprezintă un drept fundamental, o valoare comună și un obiectiv cheie al Uniunii Europene, fiind în același timp o piesă centrală a strategiei nediscriminatorii și o condiție absolut necesară pentru îndeplinirea obiectivelor de creștere, ocupare a forței de muncă și coeziune socială la nivelul Uniunii Europene. Astfel trebuie respectate prevederile legislației în vigoare cu privire la egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați în domeniul muncii, egalității de șanse și nediscriminare³. În implementarea proiectelor vor fi avute în vedere toate politicile și practicile prin care să nu se realizeze nicio deosebire, excludere, restricție sau preferință, indiferent de: rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

Valorile care stau la baza asigurării egalității șansei sunt echitatea socială respectiv dreptatea socială care au ca scop maximizarea șanselor de viață pentru fiecare cetățean. Primul termen se referă la faptul că orice societate trebuie să se asigure, că inegalitatea (care este un fapt social) să fie minimă între membrii societății și ca solidaritatea socială între membrii să prevaleze în orice condiții. Al doilea termen se referă la garanția că cursa pentru resurse (materiale, financiare, simbolice) nu este decisă din start: adică fiecare dintre noi are posibilitatea teoretică să aibă acces la aceste resurse, mereu finite și limitate. În ciuda diferențelor naturale, sociale, economice existente dintre oameni, referitor la această posibilitate teoretică am găsit că marea majoritate a locuitorilor (89%) din comuna Sâniob consideră că „Soarta și-o face omul cu capul și mâna lui”.

„Soarta și-o face omul cu capul și mâna lui” (%)

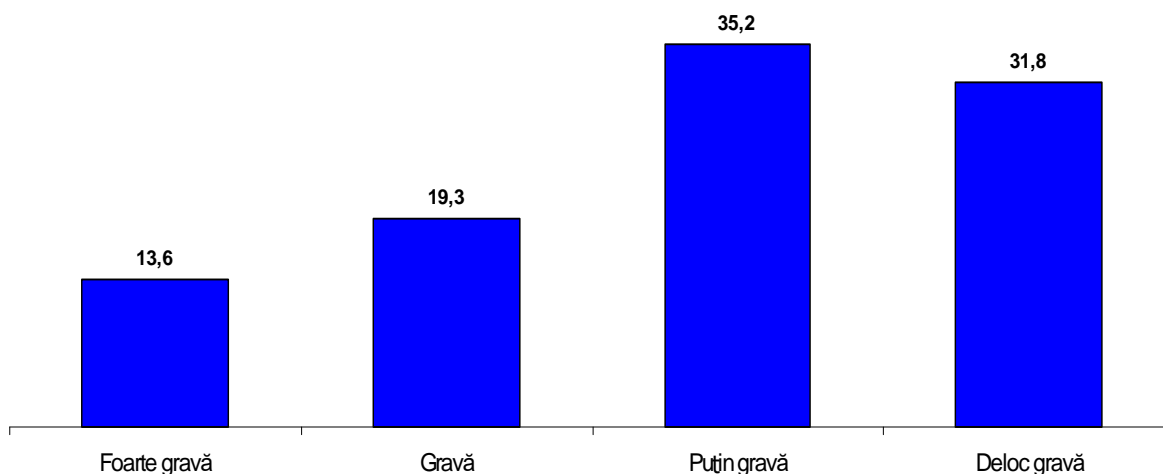
Sursa: Survey PCC 2021, N=100, r=4,9

³ Constituția României, art. 4 alin. 2 și art. 16 alin. 1; Codul Muncii, art. 3-9; OG 137/2000 republicată privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare; Legea 202/2002 privind egalitatea de șanse între femei și bărbați; OUG 96/2003 pentru protecția maternității și Legea 210/1999 privind concediul paternal etc.

Excluziunea socială este a problemă cu un grad mare de risc în perioada crizelor economice, dar nu numai (și în etapele creșterii economice unele grupuri sociale vulnerabile la schimbare riscă marginalizarea). Pot fi excluși indivizi (persoane) sau părți dintr-un grup social. În situația cea mai gravă grupuri întregi ajung să fie excluși. Între condiția lor de viață și standardul considerat acceptabil la nivelul societății intervine o diferență greu de depășit. Astfel excluziunea socială poate să reprezintă și un fenomen derivat fenomenului sărăciei, o formă extremă a pauperizării, dar este mai mult decât atât.

Pe baza datelor colectate reiese că o treime din locuitorii (32,9%) comunei Sâniob consideră sărăcia ca o problemă foarte gravă sau gravă.

Problemă prezentă în localitate – Sărăcia (%)

Sursa: Survey PCC 2021, N=100, r=4,9

Pe lângă componenta material-financiară are și componentă cultural-relațională: relațiile dintre cei excluși și majoritate sunt reduse, sporadice sau nici nu există.

Categoria cea mai defavorizată expusă marginalizării și excluziunii sociale sunt romii (dar nu numai). În cazul României una din populațiile cele mai expuse excluziunii sociale sunt romii. Deși în medie veniturile realizate de aceștia sunt sub media comunei, la fel și condițiile lor generale de viață - nu este caracterizată exclusiv prin sărăcie lucie și marginalizare acută. În general populația de etnie romă este mai tânără, procentul celor cu vârstă fertilă este mai mare decât media pe comună, respectiv și sporul de natalitate este mai ridicată comparată cu media pe comună; în schimb stocul educațional este mai mică. Din păcate și incidența șomajului este mai mare decât la restul populației.

În ansamblu, în comuna Sâniob nu există tensiuni sau conflicte majore care să pericliteze echilibrul normal al vieții cotidiene. Însă, pe termen mediu problematica trebuie tratată cu maximă seriozitate. Populația romă în ambele cazuri este mai săracă, dispune de mai puține resurse, stocul educațional este mai redus comparativ cu majoritatea. Condițiile de locuire și de infrastructură sunt vizibil mai proaste. Segregarea spațială accentuează această stare de inegalitate colectivă care generează și o separare socială dintre romi și majoritate.

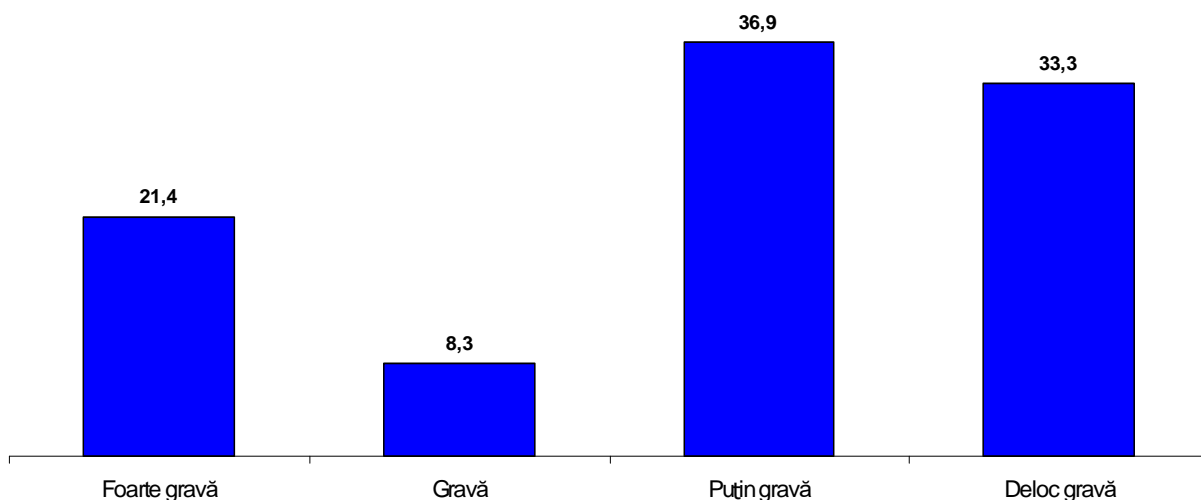
Un aspect pozitiv din perspectiva integrării membrilor acestei comunități este faptul că din ce în ce mai mulți copii de etnie romă frecventează instituțiile locale de învățământ. Astfel creșterea nivelului de școlarizare în rândul populației de rromi atât prin prevenirea abandonului școlar, cât și prin înființarea unor cursuri destinate populației adulte, ajutând astfel integrarea lor socială și economică, cât și creșterea calității capitalului uman în localitate.

Plecând de la conceptul de excluziune socială poate fi definit conceptul de excluziune de pe piața muncii sau excluziune ocupațională, ca fiind incapacitatea sau eșecul „sistemului” de a promova integrarea economică a indivizilor. Opusă șomajului, ocuparea ca factor al incluziunii pe piața muncii vine ca un fenomen social care generează independență economică, asigură participarea individului la structurile ocupaționale, în general, integrarea lor în viața societății, adică incluziunea socială, fiind importantă atât pentru individ cât și pentru comunitate. Iar una din motivele situației nefavorabile de pe piața muncii a populației de rromi se datorează nivelului scăzut de școlarizare a acestora, mult inferior populației non-rome. Mai mult, discriminarea pe piața forței de muncă îngreunează și mai mult obținerea unui loc de muncă, mai ales în condițiile crizei actuale.

Deținerea unui loc de muncă este un determinant important al incluziunii sociale și al integrării economice. Accesul la școală, la serviciile sociale sunt garanții pentru evitarea agravării discrepanțelor existente.

Din analiza datelor sondajului de opinie rezultă că lipsa locurilor de muncă este considerat de numai de aproape o treime (29,7%) a celor întrebați o problemă foarte gravă sau gravă. Ei reprezintă o categorie vulnerabilă pe piața muncii.

Problemă prezentă în localitate – Lipsa locurilor de muncă (%)

Sursa: Survey PCC 2021, N=100, r=4,9

Optimismul celor majoritari, pentru care nu reprezintă o problemă gravă lipsa locurilor de muncă, poate fi explicată prin faptul că mulți consideră migrația temporară pentru a muncii în străinătate ca o soluție oportună de a câștiga existența.

Conform datelor anchetei aproximativ o zecime (8,7%) din totalul populației majore a comunei a lucrat în străinătate în ultimii doi ani. Țările de destinație a migranților sunt în marea lor majoritate Italia, Spania, Austria, Germania, Cehia și Slovacia, lucrând în primul rând în domeniile agriculturii și a construcțiilor. Femeile angajându-se de asemenea în gospodării pentru menaj și îngrijire a persoanelor vârstnice. Aproximativ 2 din 10 persoane chestionate (16,5%) intenționează să meargă la muncă sezonieră în străinătate și anul viitor.

Astfel se ivește problema unei altui grup vulnerabil specific, cel al copiilor ai căror părinți se află la muncă temporară în străinătate și care se afla în îngrijirea unor persoane vârstnice sau altor membri de familie. Astfel de cazuri reprezintă între 1/3 și 1/5 din numărul total al familiilor din unele zone rurale, potrivit sondajelor naționale.

În comuna Sâniob sunt mulți copii care după terminarea școlii generale nu au posibilitatea să-și continue studiile din cauza sărăciei, care ar trebui sprijiniți material.

Egalitatea de șanse între femei și bărbați

Analizând participarea la piața muncii a femeilor este de 38,6%, egală cu cea a bărbaților. Diferențe apar analizând structura de vârstă a celor angajați, unde vârsta femeilor angajate este de 42,95 ani, semnificativ mai ridicată decât cea a bărbaților de 38,81 ani. Femeile tinere au deci mai puține șanse de angajare decât bărbații tineri. Diferențe nu apar doar la nivelul procentelor de ocupare ci și în aspecte privind statutul ocupațional și forma de ocupare. În cazul celor ocupați la nivelul populației microregiunii este ceva mai mare procentul angajaților în sfera publică, unde sunt angajate 19% din femeile și doar 7 % din bărbații angajați. Este însă mult mai scăzută procentul femeilor în rândul angajaților în sfera privată, unde sunt angajați 80% din femei comparativ cu 93% din totalul bărbaților activi.

Populația de vârstă înaintată

Vârstnicii constituie un grup foarte vulnerabil din punct de vedere material și social. Inactivi, deseori singuri, majoritatea femeilor bătrâne necesită o atenție din partea societății. Scăderea numărului populației stabile, îmbătrânirea demografică specific zonei rurale în general și comunelor Sâniob pe termen scurt și mediu va accentua greutățile specifice vârstnicilor.

Dezvoltare durabilă

Pentru a respecta cerințele legislației comunitare și pentru a contribui la realizarea unei economii europene echilibrate, durabile și inovative, conceptul dezvoltării durabile trebuie abordat în cadrul tuturor proiectelor finanțate din fonduri structurale.

Prin urmare, operațiunile finanțate urmăresc respectarea principiilor dezvoltării durabile pe parcursul diferitelor etape de implementare, luând în considerare aspecte privind mediul înconjurător (de ex. diminuarea impactului negativ asupra mediului).

Documentul strategic abordează toate cele trei dimensiuni ale conceptului dezvoltării durabile și anume dimensiunea ecologică, economică și socială.

În contextul elaborării documentelor aferente contractului „*Dezvoltare durabilă în mediul rural - strategii de dezvoltare locală pentru patru comune din județul Bihor*” conceptul dezvoltarea durabilă nu este o opțiune ci singura perspectivă rațională de dezvoltare prin confluința factorilor economici, sociali și de mediu. Oferta tehnică urmărește principiile și obiectivele stabilite în Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României: restabilirea și menținerea unui echilibru rațional pe termen lung, între dezvoltarea economică și integritatea mediului natural în forme înțelese și acceptate de societate. Temele vizate sunt:

- Schimbările climatice, energia curată
- Transport durabil
- Producție și consum durabile
- Conservarea și gestionarea resurselor naturale
- Sănătatea publică
- Incluziunea socială, demografia și migrația
- Educația și formarea profesională
- Cercetare științifică și dezvoltarea tehnologică, inovarea
- Instrumente financiare și economice
- Comunicarea, mobilizarea actorilor, și multiplicarea factorilor de succes

În epoca suprapopulării și a schimbărilor climatice dezvoltarea sustenabilă și durabilă este o necesitate de neconținut. Natura, elementele ecosistemului sunt resurse față de care o atitudine responsabilă este necesară; echitatea socială, egalitatea de șanse, cooperarea dintre

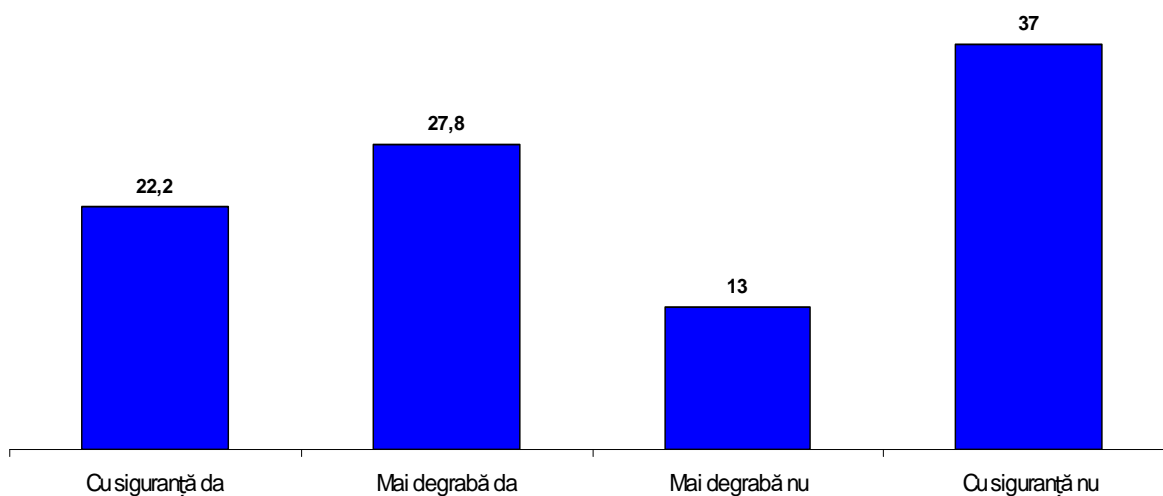
comunități respectiv solidaritatea și creșterea volumului de know-how pe lângă proiectarea inovativă asigură o dezvoltare durabilă pe termen mediu și lung.

Valorile care stau la baza dezvoltării durabile sunt preocuparea pentru mediul ambiant, responsabilitate față de generațiile următoare și sustenabilitatea utilizării resurselor extrase din natură.

Pentru ridicarea calității vieții prin dezvoltarea durabilă a comunei este important protejarea și îmbunătățirea calității mediului înconjurător a florei și faunei, respectiv a resurselor, utilizarea responsabilă a resurselor naturale (fond silvic, apa termală, fauna, terenuri). Deasemenea sunt aspecte esențiale în procesul de dezvoltare sustenabile creșterea competitivității economice și cooperarea între actorii sociali.

În această privință am detectat o rezistență considerabilă în privința dispoziției de asociere cu scopul comercializării comune a produselor. Jumătate dintre locuitorii intervievați nu ar fi dispuși să coopereze pentru acest țel.

Ați fi dispus să vă asociați cu scopul comercializării comune a produselor? (%)

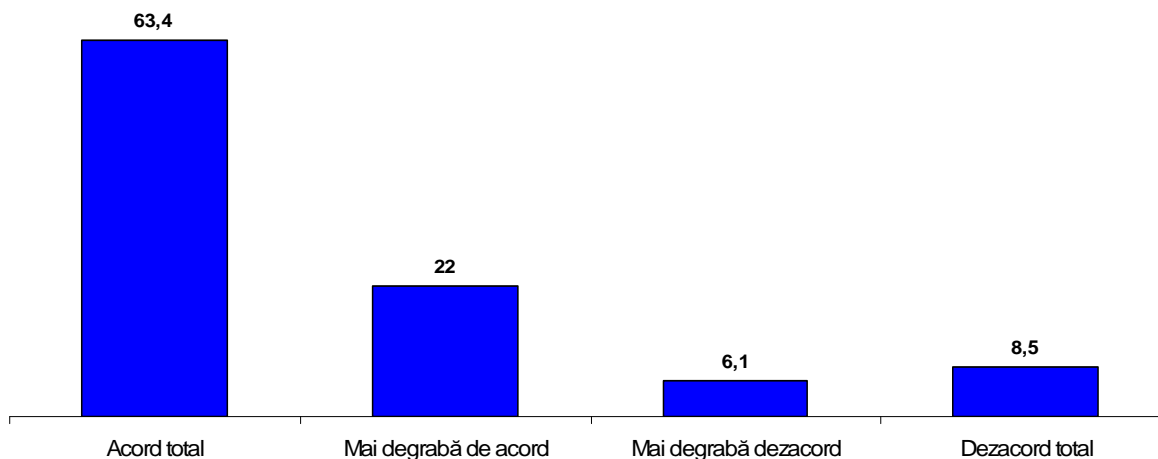

Sursa: Survey PCC 2021, N=100, r=4,9

Încrederea este un element crucial în înființarea organizațiilor și duce la reducerea costurilor și crește performanța comunității. Comunitățile constituite pe baza încrederii reciproce au generat performanțe economice net superioare celor ale societăților conflictuale.

Întrebați despre enunțul “Lucrul de tovărășie miroase a sărăcie”, 63,4% a căzut de acord total și 22% mai de grabă de acord, din care reiese că majoritatea populației comunei Sâniob asociază cooperarea cu ineficiența economică, astfel nu are înclinație mare spre asociere și arată nivel scăzut al încrederii în societate.

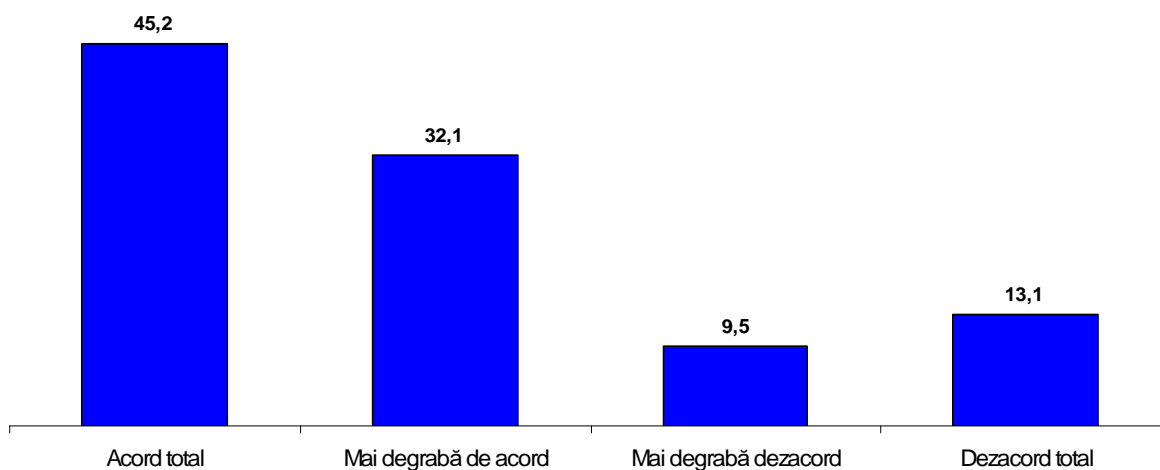
“Lucrul de tovărășie miroase a sărăcie” (%)

Sursa: Survey PCC 2021, N=100, r=4,9

În comună relațiile de rudenie constituie o bază de solidaritate și coeziune pentru mulți, dar deja este însemnat numărul celor care nu sunt de acord cu enunțul „Omul cu rude nu pierde”, (22,6% mai degrabă dezacord sau total dezacord).

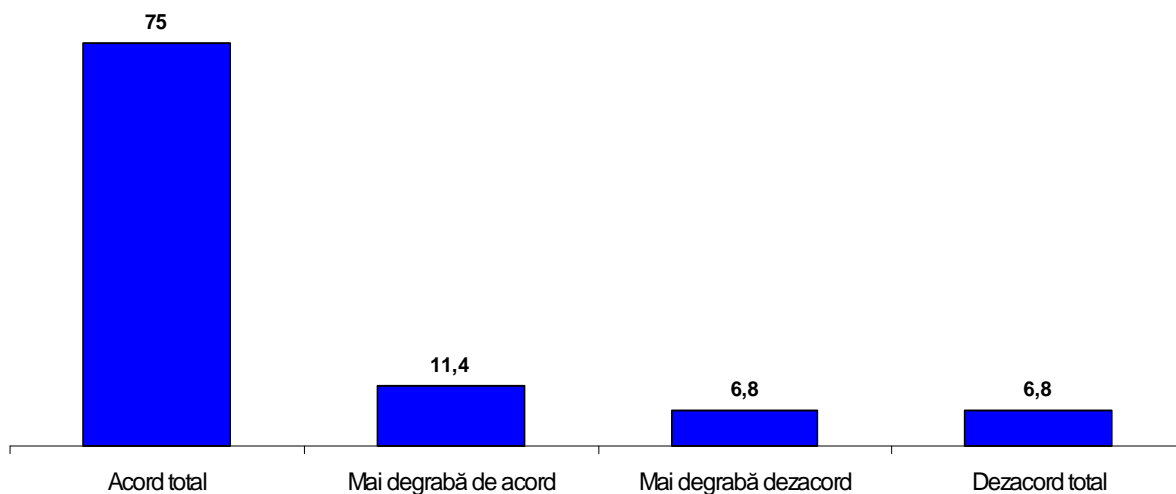
„Omul cu rude nu pierde” (%)

Sursa: Survey PCC 2021, N=100, r=4,9

Este interesant de văzut că în pofida unei capacități de sociabilitate spontane scăzute constatată în comună, oamenii întrebați sunt conștienți că cooperarea și conlucrarea înlesnește munca. Întrebați dacă sunt de acord cu enunțul "Multe mâini fac sarcina ușoară.", marea majoritate (86,9%) a căzut de acord.

"Multe mâini fac sarcina ușoară." (%)

Sursa: Survey PCC 2021, N=100, $r=4,9$

Din datele sondajului de opinie rezultă că este nevoie de încurajarea cooperării, asocierii și conlucrării între persoane, firme, asociații și instituții administrative, încurajarea de parteneriate public-privat, de formare de clustere și reprezentarea intereselor în comun. La baza constituirii organizațiilor, asocierilor stă capacitatea de sociabilitate spontană, adică aptitudinea de a ne construi ușor și spontan în grupuri sociale cu preocupări comune. Este de așteptat ca în comuna Sâniob, dacă oamenii vor întări înclinația spre asociere și valori comune, să apară performanța economică. Astfel se poate realiza o dezvoltare sustenabilă și profitabilă pentru comunitate, la care contribuie toți membrii comunității.

4. Strategia de dezvoltare a comunei Sâniob

4.1. Analiza SWOT

Aspecte generale

Conform diagramei Gantt al proiectului de elaborare a strategiilor de dezvoltare locală a comunei Sâniob s-au realizat următoarele:

Completarea datelor analizei SWOT cu datele culese, prelucrate, sistematizate și analizat din cercetarea de tip survey (N=100 respondenți) respectiv datele secundare și informațiile din interviurile focus group din prima etapă a procesului de elaborare a strategiilor de dezvoltare.

În urma analizei datelor primare și secundare colectate în etapa anterioară a proiectului (date statistice secundare; date statistice primare prin consultarea cetățenilor print-o anchetă realizată pe un eșantion de 100 de persoane, în urma realizării unei anchete în rândul populației; realizarea unor interviuri focus-group în scopul consultării reprezentanților organizațiilor, instituțiilor și întreprinderilor locale; realizarea unui interviu focus-group cu participarea primarilor, viceprimarilor și responsabililor de proiect din fiecare comună implicată), în această etapă s-a realizat conceptualizarea, pregătirea și organizarea atelierelor de lucru privind analizele SWOT, rezultatul cărora se concretizează în o analize SWOT.

Am încercat să surprindem principalele caracteristici ale economiilor locale, nivelul educației populației, dinamica și compoziția populației, problemele specifice cu care se confruntă populația, accesul la tehnologia informatică, caracteristicile teritoriale, structura ocupării, proporția celor cu vârsta activă și inactivă.

Cadru metodologic și conceptual

Denumirea metodei provine din inițialele în limba engleză a cuvintelor: *Strengths* – puncte tari, *Weaknesses* – puncte slabe, *Opportunities* – oportunități, posibilități, *Threats* – pericole, amenințări, riscuri. Analiza SWOT este o metodă importantă a managementului strategic, aplicat și la nivel teritorial. În general, analiza SWOT este încorporată în modelul de planificare strategică. Analiza SWOT constituie premisă preparării strategiilor de dezvoltare care de fapt susțin evoluția în viitor a politicilor de dezvoltare rurală.

Tabel nr. 9. Modelul general al analizei SWOT pentru diagnoza situației existente

CONDIȚII/FACTORI	INTERNI	EXTERNI
POZITIVI	Puncte tari	Posibilități (Oportunități)
NEGATIVI	Puncte slabe	Pericole (Amenințări, Riscuri)

În cadrul analizei SWOT am evaluat mai întâi specificul intern al localității, în contextul zonei teritoriale, fiind evidențiate punctele sale tari și slabe. Apoi se analizează influențele exterioare. Efectele exterioare pozitive sunt considerate ca posibilități, iar cele negative ca pericole, amenințări, riscuri. În cadrul muncii colective pot să apară diferențe de păreri între participanți cu privire la evaluarea situației interne, dar mai ales privind efectele exterioare. Concilierea și integrarea diferitelor păreri prin compromisuri poate duce la rezultate acceptabile pentru toți participanții.

Tabel nr. 10. Întrebările generale pentru identificarea elementelor analizei SWOT4

PUNCTE TARI	POSIBILITĂȚI
Care sunt avantajele noastre?	Care sunt evenimentele, schimbările externe pozitive importante pentru noi?
Ce facem bine?	În ce domenii avem șanse bune?
Care sunt condițiile noastre avantajoase?	
PUNCTE SLABE	PERICOLE
Ce facem rău?	Care sunt obiectivele greu de atins?
Ce fac alții mai bine?	Care sunt schimbările exterioare care sunt nefavorabile pentru noi?
Care sunt dezavantajele noastre?	

Factorii intern includ principalele resurse de dezvoltare rurală; cum ar fi cele naturale, personale, financiare, capacități industriale etc. Actorii de dezvoltare rurală de obicei pot identifica punctele tari și punctele slabe; dar dificultatea constă în recunoașterea diferenței dintre simptomele unei probleme și cauzele reale ale problemei. Numai prin identificarea cauzelor reale a problemei pot fi planificate acțiuni în vederea corectării acestora.

Factorii externi pot include elemente macroeconomice, schimbare tehnologică, legislație, schimbări socio-culturale, precum și schimbări în poziționarea pe piață sau în competiție. Mediul extern include acei factori, pe care zona rurală nu le poate controla. Scopul unei analize externe este de a identifica oportunități potențiale care pot fi exploatare de către decidenții din zona rurală, și amenințările care ar putea dăuna persoanelor, instituțiilor din zona rurală. Este în general cunoscut, că factorii mediului economic, politic sau al mediului înconjurător pot amplifica sau atenua trăsăturile pozitive sau negative interne. Acest lucru este valabil mai ales în

4Sursă: Kulcsár L., 1999 Training SAPARD

privința dezvoltării spațiului rural, unde factorii regionali, naționali și cei internaționali au repercusiuni asupra fenomenelor care au loc în microregiune.

Influențele externe cu impact asupra zonei rurale pot fi clasificate sub două titluri: mediul macro și mediul-micro. Mediul macro include principalele tendințe de creștere economice regionale, naționale, globale care influențează zona rurală în sens general. Două abordări de grupare a factorilor externi macro se aplică în general. În prima se pune accent pe elemente politice, economice, socio-culturale, tehnologice, legale, de mediu și egalitate, iar în al doilea pe cel social, economic, tehnologic, educațional, piață, schimbări în mediul de afaceri, etica, regulamente. Mediul micro dintr-o zonă rurală include actori interni, adică producătorii și cei externi, cei mai importanți fiind clienții, competitorii și furnizorii.

4.2. Rezultatele analizei SWOT

Analiza comunei Sâniob – Aspecte generale definiții

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> - Așezarea geografică a comunei - Prezența în apropiere a polului de dezvoltare urbană Oradea și a polului de creștere urbană Marghita cu impact pozitiv asupra schimburilor comunității locale cu exteriorul (mărfuri, educație, locuri de muncă) - Monumentele istorice existente pe raza comunei (Biserica Romano-Catolică, Ruinele cetății, Moara de apă, Biserica Reformată, Ruinele mănăstirii-abației unde s-a păstrat aproximativ 400 de ani mâna dreaptă a regelui Sfântu Ștefan de Ungaria, Biserica Ortodoxă) - Loc renumit de pelerinaj - Legături strânse cu Biserica Romano-Catolică, implementarea mai multor proiecte comune - Cultura viței de vie și vinul renumit de pe dealurile Sâniobului - Obiectele și tradițiile legate de tradiția viței de vie 	<ul style="list-style-type: none"> - Starea infrastructurii - Lipsa locurilor de muncă - Nivelul de trai scăzut, scăderea numărului populației stabile - Neexploatarea resurselor naturale și geografice - Potențialul agricol și turistic al zonei nu este exploatat - Forța de muncă necalificată - Lipsa investitorilor străini serioși - Inexistența unei societăți de comercializare sau a unor întreprinderi locale pentru prelucrarea produselor agricole - Piață de desfacere slabă - Nivelul slab al asocierii agricole - Lipsa comunicării optime dintre administrație și populație, populație pasivă, neimplicare socială - Lipsa rețelelor de producători locali - Neimplicarea în evenimentele

<ul style="list-style-type: none"> - Pădurile existente - Aerul curat - Accesibilitatea la oraș (Marghita, Oradea) - Teren bun pentru agricultură - Existența asociațiilor și a fundațiilor sociale, cultural - Existența asociațiilor agricole (cca. 50 la sută a terenurilor) funcționale - Suprafață mare împădurită - Varietatea culturilor agricole - Obiective turistice naturale și cultural-istorice 	<p>culturale</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lipsa încrederii - Putere redusă de cumpărare - Calitatea slabă a drumurilor - Lipsa rețelei moderne de apă și canalizare - Condițiile locale nu atrag forța de muncă calificată (cadre didactice, medici, ingineri etc.) - Nu există experiență suficientă pentru atragerea fondurilor externe - Adaptarea mai lentă a populației rurale, mature vârstnice la schimbările și provocările lumii actuale, în general, și la fenomenul mobilității - Migrația populației calificate în țările UE pentru obținerea unui câștig salarial mai bun
<p>OPORTUNITĂȚI, POSIBILITĂȚI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Racordarea la turismul din zonă - Exploatarea Drumului Vinului din Regiunea de Nord-vest - Integrarea în economia transfrontalieră - Programele de dezvoltare rurală - Colaborarea micro-regională, gen GAL Bihor - Existența unor asociații de promovare a antreprenoriatului 	<p>PERICOLE, AMENINȚĂRI, RISCURI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Concurență la turism - Buget instituțional redus - Vecinătatea/concurența zonelor cu potențial turistic bine dezvoltat atât în județul Bihor, cât și în județele învecinate sau în Ungaria - Categoriile sociale defavorizate în situație precară - Marginalizarea economică a zonei - Menținerea decalajelor între performanțele elevilor din mediul urban și mediul rural - Criza economică

Dacă dorim să descriem principalele rezultate ale analizei SWOT referitoare la aspectele generale cu privire la comuna Sâniob putem spune că *punctele tari* pot fi trasate în jurul următoarelor componente: comuna este așezată în zonă transfrontalieră și aproape de centrul regiunii, adică orașul reședință de județ Oradea, respectiv de municipiul Marghita. Comuna se află în aria de influență a acestora și are ca sat component satul Sâniob, loc tradițional de pelerinaj pentru enoriașii catolici din regiune. În comună există un patrimoniu cultural bogat, printre care se distinge tradiția viei și vinului, instituția pivnițelor de vin. Terenul este fertil, bun pentru agricultură, iar zona are câteva atuuri pentru turism religios cu obiective, care pot fi valorificate – monumente, artă culinară bogată, legături strânse cu Ungaria, Germania, ștrand termal în apropiere, relief geografic interesant. Existența și activitatea relativ intensă (comparativ cu comunele învecinate) a asociațiilor și organizațiilor culturale și civice sunt un alte elemente definitorii specific comunei. Principalele *puncte slabe* sunt: starea infrastructurii (drumuri neasfaltate, lipsa canalizării, poluare), potențialul turistic slab exploatat, sub potențialul real, lipsa rețelelor de desfacere a produselor locale, slaba promovare a produselor și a locului la nivel regional și transfrontalier. Lipsa investițiilor este un at punct slab, pe lângă lipsa specialiștilor; și stocul deficitar al educațional populației reprezintă o problemă.

Oportunitățile decurg din intensificarea relațiilor cu circuitele turistice din zonă, din exploatarea Drumului Vinului din regiunea nord-vest, programele de dezvoltare regională și rurală, respectiv posibilitățile reprezentate de GAL Bihor (Sâniob fiind partener). *Riscurile* majore sunt reprezentate nu numai de criza actuală, ci și de concurența din partea altor regiuni, de bugetul redus, de procesele de marginalizare economice și sociale din zonă.

Analiza SWOT Sâniob – Populație

<p>PUNCTE TARI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Populație relativ stabilă - Structura demografică în este în proces de echilibrare - Numărul înregistrat celor care s-au stabilit în comună excede numărul celor care au părăsit comuna - Populație multi etnică și multiconfesională 	<p>PUNCTE SLABE</p> <ul style="list-style-type: none"> - Spor natural negativ - Migrația tinerilor cu studii către orașe și țările UE - Nivelul de pregătire, școlarizare este scăzută - Îmbătrânirea populației - Rata mare de dependență - Creșterea numărului celor care sunt șomeri
<p>OPORTUNITĂȚI, POSIBILITĂȚI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Programele de dezvoltare rurală și regională - Scăderea relativă a forței de atracție 	<p>PERICOLE, AMENINȚĂRI, RISCURI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Intensificarea presiunii asupra potențialului migrator

venite dinspre orașe	- Criza economică
- Programele de formare, reconversie profesională	- Creșterea excluziunii sociale

Populația comunei Sâniob este una relativ stabilă, cu o structură demografică în echilibrare (chiar dacă nu este echilibrată, nu există discrepanțe radicale între grupele de vârstă). Populația este multietnică și multiconfesională, conflictele interne lipsesc. Referitor la migrația teritorială numărul celor stabiliți oficial în comună excede numărul celor care s-au mutat din sat. Sporul migrator oficial este deci pozitiv (totuși, nu cunoaștem numărul celor care nu și-au oficializat schimbarea de domiciliu). Acestea pot fi considerate *puncte tari*. Ca *puncte negative* putem enumera: sporul natural negativ, migrația tinerilor către orașe și/sau țările UE, școlarizarea precară a majorității populației precum și îmbătrânirea lentă a comunității. Rata mare de dependență și creșterea numărului celor care sunt de facto șomeri (înregistrați sau nu) completează lista punctelor slabe.

Oportunitățile sunt: scăderea relativă a atracției din partea orașelor, programele de perfecționare, formare și reconversie profesională pe lângă posibilitățile proiectelor de dezvoltare regională și rurală. *Riscurile* sunt multiple: creșterea excluziunii sociale, tensiunile sociale datorată crizei sunt doar câteva dintre acestea.

Analiza SWOT Sâniob – SWOT Teritoriu și infrastructură

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> - Locația geografică a comunei în zona transfrontalieră și în proximitatea centrului de județ Oradea respectiv municipiul Marghita - Diversitatea geografică a zonei - Comuna este în zona de acoperire a rețelele de telefonie mobilă în proporție de aproximativ 90 la sută - Comuna este racordată la rețeaua de telefonie fixă - Există un telecentru funcțional, cu acces la internet - S-au făcut progrese și investiții în infrastructura primară 	<ul style="list-style-type: none"> - Rețeaua de electrificată este necorespunzătoare, suprasolicitată și scade foarte des - Calitatea proastă a drumurilor, drumuri neasfaltate - Lipsa rețelei de canalizare - Inexistența stațiilor de epurare - Apa freatică este poluată în comună și în zonă - Nivelul redus al populației racordată la telefonie fixă - Lipsa spațiilor de cazare - Potențialul turistic al comunei nu este valorificat

<ul style="list-style-type: none"> - Comuna este electrificată în totalitate - Există un patrimoniu arhitectural bogat și divers 	
<p>OPORTUNITĂȚI, POSIBILITĂȚI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Programele de dezvoltare rurală și regională - Cooperarea intercomunală și regională - Mobilizarea comunității în folosul comun - Parteneriatele public-privat 	<p>PERICOLE, AMENINȚĂRI, RISCURI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lipsa fondurilor și a finanțării - Criza, acutizarea crizei - Scăderea volumului investițiilor în regiune - Tensiunile sociale

Locația geografică este un *punct tare* ceea ce permite comunei să-și dezvolte relațiile economice și sociale cu orașele din apropiere. S-au făcut investiții în infrastructura primară, există un patrimoniu arhitectural bogat, există acces la rețelele de comunicații. Ca *puncte slabe* amintim: starea drumurilor, lipsa canalizării, inexistența stațiilor de epurare a apei respectiv starea proastă a rețelei de electricitate care nu face față suprasolicității și scade foarte des afectând toate activitățile.

Analiza SWOT Sâniob – SWOT Economie

<p>PUNCTE TARI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Populație de vârstă activă - Număr relativ mare comparat cu situație din comunele învecinate - Densitatea firmelor este mare (numărul firmelor pe 1000 de locuitori) - Profilul firmelor este relativ echilibrată - Activități economice variate - Existența asociațiilor agricole - Teren agricol bun, varietate agricolă 	<p>PUNCTE SLABE</p> <ul style="list-style-type: none"> - Scade numărul firmelor nou înființate - Firmele se concentrează în satul Sâniob (există un dezechilibru teritorial) - Activități agricole nefiscalizate - Neeligibilitatea firmelor agricole pentru proiectele de dezvoltare datorită statutului juridic - Majoritatea activităților agricole sunt pentru autoconsum, de subzistență, lipsa mașinilor agricole la majoritatea populației - Numărul scăzut al angajaților în
--	---

<ul style="list-style-type: none"> - Suprafață împădurită întinsă - Există întreprinderi inovatoare - Există bază sustenabilă pentru activități economice de tip social-entrepreneurship (non-profit, în folosul comunității) - Atitudine pro asociații - Existența întreprinderilor cu succes - Viticultură și vinicultură dezvoltată - Zonă favorabilă cultivării plantelor medicinale 	<p>economia locală</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dependența de veniturile realizate în oraș - Neutilizarea optimă a resurselor locale (resurse pentru turism, produse agricole) - Lipsa unei întreprinderi locale pentru prelucrarea și comercializarea produselor agricole specifice locale - Efectivul animalier este în scădere - Lipsa capitalului și a investițiilor străine - Lipsa specialiștilor și a experților la nivel local - Piața slabă, scăderea cererii și a veniturilor - Probleme legate de know-how și experiență - Creșterea numărului șomerilor - Neexploatarea posibilităților economice transfrontaliere - O parte a populației prestează activități sezoniere și ocazionale
<p>OPORTUNITĂȚI, POSIBILITĂȚI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Programele de dezvoltare rurală - Existența asociațiilor care promovează ideea de antreprenoriat, care diseminează know-how necesar inițiativelor antreprenoriale - Cooperarea regională, racordarea mai strânsă la rețelele economice din zona transfrontalieră - Integrarea în lanțul de procesare și valorificare a plantelor medicinale 	<p>PERICOLE, AMENINȚĂRI, RISCURI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Criza economică, financiară - Bariere juridice, legislative, birocratie - Probleme de cooperare la nivel regional - Probleme de accesare ale fondurilor destinate dezvoltării microfermelor și microîntreprinderilor

Economia comunei Sâniob este una echilibrată, diversă și funcțională (în termeni relativi în comparație cu nivelul mediu de dezvoltare economic specific comunelor din zonă, vezi IDC, 2011). Există populație de vârstă activă în comună, numărul firmelor și densitatea întreprinderilor pe mia de locuitori este mare; profilul economic este variat, activitățile agricole funcționează (și) în asociații agricole (pe larg vezi capitolul economie din partea de diagnoză a strategiei de dezvoltare). Zona este favorabilă cultivării plantelor medicinale, soiul este fertil și există bază sustenabilă pentru activități economice în folosul comunității (de tip social entrepreneurship). Administrația locală are atitudine pro-antreprenoriat. Acestea sunt cele mai importante *punctele tari*. *Punctele slabe*: firmele sunt absolut inegal distribuite între satele componente – marea majoritate a firmelor funcționează având sediul central în satul Sâniob, activitățile agricole sunt nefiscalizate (majoritatea) și nu au tangență cu piața de desfacere (sunt exclusiv pentru autoconsum), efectivul animalier este în scădere, sunt puțini specialiștii în timp ce numărul șomerilor crește. O parte din populație prestează munci sezoniere și/sau ocazionale.

Oportunități pentru economia comunei Sâniob: existența în regiune a unor asociații active care facilitează accesul la know-how-ul necesar pentru înființarea întreprinderilor (cursuri pentru potențiali antreprenori, diseminare de cunoștințe), cooperarea regională și stingerea legăturilor cu economia transfrontalieră. *Riscurile* principale sunt legate de criză, de lipsa finanțărilor centrale, dese schimbări legislative și problemele legate de accesarea fondurilor structurale (birocrație, autofinanțare, fluxurile de capital).

Analiza SWOT Sâniob – Social-cultural

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> - Populație multiculturală - Lipsa conflictelor inter-etnice și inter-confesionale - Patrimoniu cultural și arhitectural bogat (biserici, case memoriale, statui, pivnițe, case de vânători) - Numărul mare de ONG-uri active - Tradiție și identitate colectivă locală bine dezvoltată și bine reprezentată - Zilele comunei, serbări religioase, balul strugurilor - Asociația husarilor, pompierilor voluntari, participări la concursuri - Se mai practică meșteșugurile 	<ul style="list-style-type: none"> - Probleme de colaborare între administrație și populație - Lipsa inițiativelor din partea populației - Scăderea importanței tradițiilor în viața cotidiană - Lipsa unui brand cultural local bine definit și marketat - Lipsa încrederii - Procesele de marginalizare în special al populației rome - Atitudinea necorespunzătoare a majorității față de mediul ambiant - Numărul redus celor care utilizează

<p>tradiționale (țesutul manual, confecționarea măturii din sorg, împletitul nuielui)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sâniob loc de pelerinaj religios - Biserica romano-catolică este foarte activă, implicată social - Activitatea fundațiilor locale - Cămin cultural funcțional, bibliotecă, telecentru - Instituții de învățământ cu personal calificat 	<p>biblioteca, casa de cultură pentru activități culturale</p> <ul style="list-style-type: none"> - Naveta cadrelor didactice - Lipsa încrederii în sine - Lipsa unui centru de informare locală
<p>OPORTUNITĂȚI, POSIBILITĂȚI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Apartenența la GAL Bihor - Programele de dezvoltare regională - Politicile publice și de asistență socială destinate populațiilor de risc 	<p>PERICOLE, AMENINȚĂRI, RISCURI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Criza economică care crește potențialul migrator - Lipsa unui brand cultural regional - Probleme de colaborare regională și transfrontalieră

Cu privire la populație comunei Sâniob, *punctele tari* pot fi structurate pe următoarele coordonate: comuna are o notorietate pentru că satul Sâniob este un loc de pelerinaj pentru enoriașii romano-catolici. Însă întreaga comună este multi-etnică, una tolerantă și deschisă, cu o bogată zeastră culturală: există biserici cu statut de monument (de toate religiile), tradiții și meșteșugurile sunt încă păstrate, aici activează un număr mare de ONG-uri, există instituții de învățământ (*puncte tari*). *Punctele slabe* țin de lipsa unui brand cultural local bine construit și marketat, de relativa lipsă de inițiativă din partea populației, de nivelul redus al încrederii sociale, de procesele de marginalizare a populației de etnie romă din comună.

Oportunitățile principale: apartenența de GAL Bihor, politicile de asistență socială destinate grupurilor de risc și/sau marginalizate. *Riscurile* decurg din lipsa unui brand turistic bine definit și promovat în comun cu celelalte comune în întreaga zonă transfrontalieră (în România și Ungaria, respectiv în zonele satelor cu care comuna este înfrățită).

Analiza SWOT Sâniob – SWOT Turism

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
-------------	--------------

<ul style="list-style-type: none"> - Notorietatea locului reprezentat de satul Sâniob unde a fost păstrat 400 de ani mâna regelui Sfântu Stefan - Locul este destinația unor pelerini catolici - Monumente și clădiri istorice, biserici, statui - Case de vânatoare, posibilități pentru vânătorie și pescuit - Contacte internaționale multiple - Viticultura - Pivnițele - Gastronomie locală variată - ștrand în apropiere (ca. 4 km) - Loc liniștit, primitor 	<ul style="list-style-type: none"> - Inexistența unui brand cultural coerent și promovat în regiune - Nevalorificarea patrimoniului religios și cultural existent - Lipsa unui cadastru exhaustiv al obiectivelor turistice posibile - Lipsa promovării profesionale a locului (în cataloage, pliante, pe web) - Starea proastă a infrastructurii (în comună și în regiune) - Infrastructura hotelieră și serviciile conexe lipsesc/nu sunt dezvoltate - Lipsa birourilor de informare, al drumurilor turistice marcate
<p style="text-align: center;">OPORTUNITĂȚI, POSIBILITĂȚI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Racordarea la fluxul turismului regional - Întărirea caracterului religios al locului și al zonei - Integrarea în ruta pelerinajului Drumul Sfânta Fecioară Maria - Cooperări regionale și transfrontalieră - Cooperări religioase transfrontaliere 	<p style="text-align: center;">PERICOLE, AMENINȚĂRI, RISCURI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Criza economică - Scăderea fluxului turistic în zonă - Înrăutățirea stării mediului înconjurător - Scăderea interesul potențialilor turiști față de zonă

Principalul element forte al comunei ține de faptul că satul Sâniob este un loc de pelerinaj, relativ cunoscut de enoriașii romano-catolici (cel puțin din România și Ungaria). Acest potențial însă nu este exploatat la nivelul optim. Credem că turismul ecumenic, corelat cu valorificarea vinului și arta culinară locală a comunei pot constitui nucleul tare unui turism ecumenic la o scală mai mare, aducătoare de profit pentru locuitorii comunei. *Punctele tari* referitor la acest potențial se prezintă astfel: notorietatea locului datorită locului unde a fost păstrată moaștele regelui Sfântu ștefan, însemnătatea religioasă a localității, posibilitățile pentru vânătorie și pescuit (întărit de casele de vânători, lacul, casa de moară, pivnițele), vinurile, ștrandul termal din apropiere și

liniștea locului, oamenii primitivi. *Punctele slabe*: lipsa promovării profesioniste a locului, starea infrastructurii, slaba dezvoltare a infrastructurii necesare turismului, lipsa birourilor de informare.

Ca *oportunități* putem enumera: racordarea la fluxul turistic din zonă (în special care vine dinspre Ungaria), întărirea caracterului religios al locului și al zonei, integrarea în ruta Drumul Sfânta Fecioară Maria, cooperare transfrontalieră. *Riscuri*: scăderea numărului de turiști, scăderea interesului potențialilor turiști față de zonă, criza.

4.3. Arborele problemelor - considerente generale

Principalele elemente ale diagnozei ca bază pentru arborele problemelor - sinteză succintă

Reprezentarea socială a problemelor în comuna Sâniob potrivit cercetării de tip survey

Pentru a identifica la problemele specifice și generale cu care se confruntă populația comunei Sâniob cu ocazia cercetării de tip survey am inclus în chestionar un set de întrebări referitoare la acest aspect. Din punct de vedere metodologic am procedat în felul următor.

Pe de o parte, într-o primă fază am enumerat un set de probleme standard referitoare la infrastructură, servicii sociale, nivelul de trai, posibilități de petrecere a timpului liber. Tehnic vorbind, am enumerat a listă de stări și am întrebat dacă ele pot fi sau nu considerate probleme, pe o scală de la 1 la 4 (problemă foarte gravă, gravă, puțin gravă și deloc gravă).

Pe de altă parte, respondenții au fost în prealabil rugați să numească trei probleme (indiferent care) cu care se confruntă în viața lor cotidiană. Din aceste răspunsuri se conturează o imagine care prezintă în mare harta problemelor din punctul de vedere al comunității – am identificat reprezentarea socială a problemelor specifice comunei Sâniob.

Astfel, în comuna Sâniob, șapte din zece persoane *nu sunt mulțumite de felul în care trăiesc*, iar șase din zece consideră, că calitatea vieții lor (și a gospodăriei din care fac parte) s-a înrăutățit față de anul trecut. Problemele top sunt următoarele: *transportul* (nouă persoane din zece consideră ca este o problemă foarte gravă sau gravă), record în acest sens la tot nivelul celor patru comune din proiect, la fel și *salubritatea* (9 din 10), *lipsa magazinelor și a serviciilor din comună* (9 din 10). Mai apoi, neîncrederea în poliție (6 din 10) este considerată la rândul lor probleme grave sau foarte grave de peste jumătate dintre locuitori ca fiind o problemă. La acest capitol apare și problematica emigrării (7 din 10), apa potabilă (8 din zece). Majoritatea problemelor exprimate în mod liber (și a doleanțelor) se referă starea drumurilor (fiind o comunitate unde o parte considerabilă a populației face zilnic naveta la locul de muncă, pentru o treime dintre respondenți starea drumurilor este un obstacol), problemele legate de *lipsa canalizării* (27 la sută), schimbarea tensiunii curentului și scăderea aprovizionării cu curent electric este o problemă serioasă (o treime din populație a declarat ca fiind problema principală); pe lângă cele care țin (și aici) de calitatea materială a vieții personale: *veniturile, evoluția nivelului de trai*.

Dacă însumăm rezultatele, atunci putem constata că în comuna Sâniob sunt considerate ca probleme: la nivelul gospodăriilor deteriorarea calității vieții și a modului în care trăiesc în general (datorată cauzelor macrosociale, de factori exogeni, și anume criza actuală), iar la nivel local cu predilecție transportul, lipsa magazinelor locale, salubritatea, apa potabilă pe lângă nivelul scăzut de încredere în poliție.

Descriere, problemele specifice și înrădăcinarea lor în contextul local

Problemele nu sunt egale între ele. Unele sunt mai importante, mai grave, celelalte mai puțin grave. și legătura logică între probleme este importantă. Din această cauză am încercat să clasificăm problemele în concordanță cu realitatea empirică de pe teren. În cele ce urmează vom prezenta „rețeaua de probleme” înrădăcinată în viața cotidiană a comunei Sâniob.

Sintetic, putem concluziona în felul următor:

- Tradiția și capitalul social, nivelul de încredere pot fi considerate ca resurse valoroase
- Resursele existente sunt utilizate/exploatate sub potențialul real

Infrastructura pare să fie inegal distribuită: respondenții enumerează preponderent probleme legate de apă, canalizare și salubritate în ciuda eforturilor depuse în ultimii ani în vederea soluționării acestor probleme (credem că este vorba despre ceea ce este denumit în literatura de specialitate ca *o stare de deprivare obiectivă relativă*). Există o diferență de percepție pe de o parte între sâtenii unde problemele de infrastructură primară sunt/au fost soluționate favorabil, și pe de altă parte în satele unde încă nu s-au soluționat îndeajuns. În aceste din urmă așteptările majorității populației sunt relativ mari deci și cota nemulțumirilor este mai mare. Dacă nivelul de nemulțumire față de infrastructură rămâne ridicată, atunci în viitor va fi o potențială sursă de tensiune internă – care ar putea eroda conștiința colectivă a comunei. Deci:

- Disparitățile sunt o problemă pe termen scurt și mediu
- Potențial de tensiune internă pe termen mediu, dacă diferențele nu vor fi atenuate

Atragerea de fonduri și colaborarea-cooperarea cu celelalte comune permanent pot fi îmbunătățite; primăria are un personal motivat, cu spirit inovativ, săritor, însă resursele financiare sunt limitate. Primăria a derulat/derulează multe proiecte.

Problemele principale

Pe baza diagnozei sintetizate am dedus că *principalele probleme* structurale cu care se confruntă comuna Sâniob în momentul actual pot fi structurate pe următoarele coordonate:

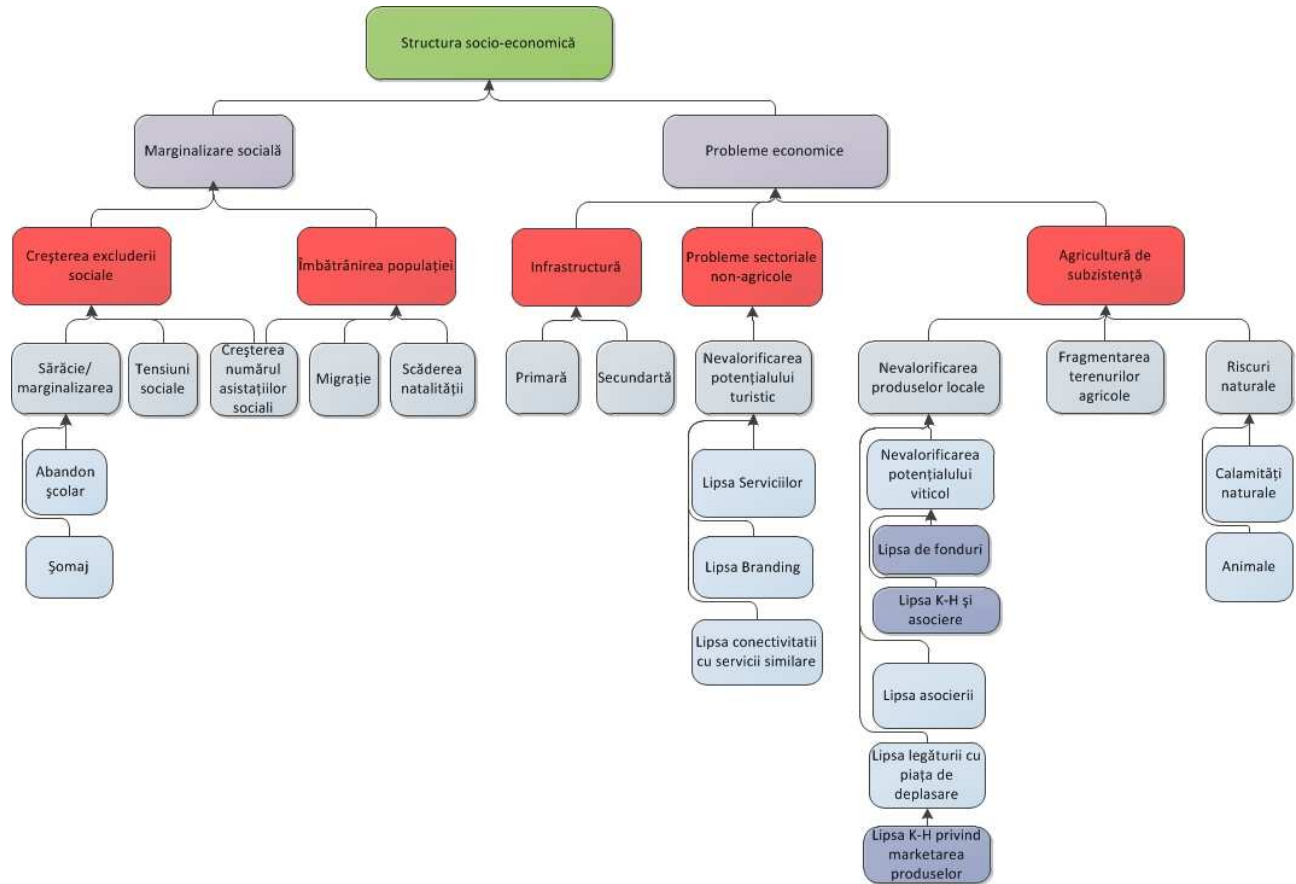
- Nivelul de trai scăzut, scăderea numărului populației stabile
- Neexploatarea resurselor naturale și geografice
- Potențialul agricol și turistic al zonei nu este exploatat
- Forța de muncă necalificată
- Lipsa investitorilor străini serioși

- Inexistența unei societăți de comercializare sau a unor întreprinderi locale pentru prelucrarea produselor agricole
- Piață de desfacere slabă
- Nivelul slab al asocierii agricole
- Inexistența unui brand cultural coerent și promovat în regiune
- Nevalorificarea patrimoniului religios și cultural existent
- Majoritatea activităților agricole sunt pentru autoconsum, de subzistență, lipsa mașinilor agricole la majoritatea populației
- Numărul scăzut al angajaților în economia locală
- Dependența de veniturile realizate în oraș
- Structura economiei este dezechilibrată și expusă unor riscuri majore, și aducătoare de venituri reduse.
- Numărul redus al firmelor generatoare de venituri constante,
- Resursele naturale insuficient exploatate
- Lipsa locurilor de muncă generează factori de „tip push”, de împingere pentru tineri cu vârstă activă, respectiv pentru cei cu nivel de educație peste medie care determină migrația forței de muncă cu valoare pe piață externe.
- *Resurse comunitare neutilizate suficient.* Resursele reprezentate de comunitate prin fonduri europene nu sunt exploatate la nivelul optim datorită procedurilor greoaie, supra-birocratizate.
- *Probleme de cooperare și integrare micro-regională.* Cooperarea între comunitate și administrație, între administrație și instituțiile similare din microregiune, respectiv între firme este bună, însă asocierile în vederea reprezentării și susținerii intereselor nu reprezintă un model utilizat
- *Structura demografică a populației.* Distribuția pe grupe de vârstă, nivelul de școlarizare/instruire este una foarte dezechilibrată. Acesta coroborată cu migrația tinerilor prezintă riscuri majore – scăderea populației fără o intervenție hotărâtă este foarte probabilă.
- *Deficiența de know-how.* Probleme legate de acest aspect nu sunt specifice numai comunei. Este una generală, dar care se manifestă și aici. Ne referim la stocul deficitar al cunoștințelor care se referă la: digital intelligence, atragerea de fonduri, deprinderi de management al proiectelor, identificarea rețelelor de finanțare, e-citizenship, e-government, e-activism (pe termen de cinci-zece ani aceștia din urmă vor caracteriza și determina viața cotidiană). Există riscul că în termen mediu și lung prăpastia digitală să crească între generații, între populație și administrație, respectiv între comună și mediu

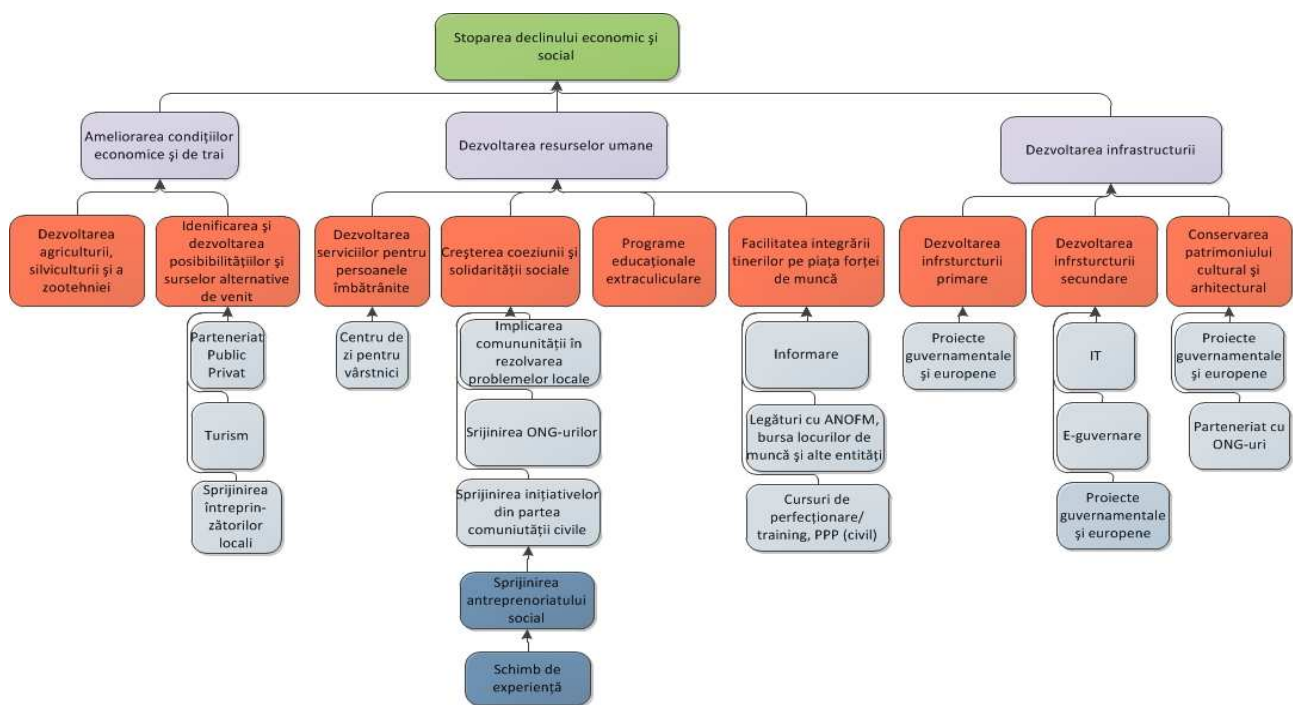
(microregiune, orașe, Regiunea de dezvoltare NV). Abandonul școlar și disparitățile de educație între comună și ecosistemul social mai larg ar putea accentua acest risc.

- *Potențialul migrator al tinerilor de vârstă activă.* Lipsa locurilor de muncă determină populația de vârstă activă să-și caute un loc de muncă în afara comunei (potrivit studiului survey două din zece persoane are de gând că în anul viitor să-și caute de lucru în străinătate).
- *Probleme legate de infrastructură.* Există diferență între satele componente legate de infrastructura și cea de sistem informatic pe bandă largă. Aceste probleme sunt considerate de populație ca fiind grave (deși nu sunt, comparativ cu alte zone rurale ale țării), dar într-adevăr reprezintă premisa dezvoltării, pentru că sunt direct legate de transport, investiții, logistică.

Arborele problemelor comuna Sâniob

Arborele obiectivelor comuna Sâniob

5. Direcții strategice de dezvoltare

5.1. Considerente generale

Procesul de planificare trebuie să țină cont de câteva aspecte referitoare la contextul social în care are loc, pentru că baza planificării este înrădăcinată în situația prezentului, dar se orientează spre viitor: situația actuală determină orizontul dezvoltării respectiv obiectivele urmărite.

Astfel, trebuie să fim conștienți că unele procese sociale sau elemente din contextul social sunt obiective și nu pot fi schimbate sau modificate considerabil de către actorii sociali - ele reprezintă condițiile fixe ale planificării; ele sunt obstacolele și barierele dezvoltării. Direcțiile de dezvoltare referitoare la comuna Sâniob au fost creionate în concordanță cu posibilitățile permise de situația obiectivă în care societatea respectiv comunitatea din Sâniob se află în prezent.

Este un fapt, că criza economică și financiară actuală, efectele ei se manifestă și la nivelul comunei. Scenariile creionate de către instituțiile specializate au fost atent studiate referitoare la posibilele evoluții ale economiei pe termen scurt și mediu. Din acest motiv am avut în vedere și schimbările economice și sociale petrecute în ultimii douăzeci de ani la nivel global și regional, în urma cărora s-a dezvoltat societatea informațională, post-industrială. Ea devine din ce în ce mai mult o societate de tip de rețea, integrată în construcții suprastatale, cum este Uniunea Europeană. În acest cadru economia a devenit interconectată, centrată pe tranzacții financiare, dezvoltarea rapidă a serviciilor și pasul făcut către cercetare și dezvoltare, a avut și are influențe directe, ușor sesizabile pe nivel regional și local (pe lângă nivelul național). Miza performanței și a randamentului economic și social reprezintă conexiune la rețelele regionale și relațiile de care dispune locul sau localitatea. Din acest motiv economiile locale și regionale trebuie să se axeze în viitor masiv pe rețelele economice, pe tehnologii avansate, pe informații și pe servicii destinate unor grupuri de consumatori bine definiți, de nișă, pe resursele de energie regenerabile și ecologice, alternative.

Zona transfrontalieră facilitează procesul de racordare la aceste rețele prin care circulă resursele de care comuna are mare nevoie. Direcțiile și provocările economiei globale reprezintă un set obiectiv al factorilor externi cu efecte directe asupra comunităților locale (în cazul nostru comuna Sâniob) care structurează principalele parametrii ale posibilităților de dezvoltare.

Un alt reper cadru al planificării a constituit *cadrul național prezent și prognozele economice* ajustate pe cinci-zece ani.

Per total, fundamentul a strategiei constituie *posibilitățile obiective, reale* de care dispune comuna Sâniob (resurse culturale, geografice/teritoriale, umane și materiale), *specificitatea* religioasă și multi-etnică a comunei, *capitalul social și natural de care dispune localitatea și regiunea*, respectiv *punctele tari demografice* majore (structura demografică aproape echilibrată), *structura actuală a economiei locale precum și procesele și prognozele de pe piața forței de muncă* din Regiunea de dezvoltare Nord-Vest și din spațiul românesc în general (ca de altfel și în cazul celorlalte comune din zonă).

Planul strategic elaborat prin prezentul document (și care cuprinde o perioadă de zece ani) are ca punct de plecare următoarele aspecte: posibilitățile și realitățile și resursele specifice comunei Sâniob, valorile care sunt în concordanță cu egalitatea șanselor și a dezvoltării durabile, respectiv cu viziunea despre situația dezirabilă a comunei Sâniob peste zece ani valorificând procesele sociale favorabile comunei: pelerinajul religios, potențialul turistic activitățile și produsele agricole, complementaritatea vis-a-vis de celelalte comune din zonă.

Astfel strategia conține un set de măsuri și acțiuni corelate cu problemele și posibilitățile localității și a microregiunii, bazată pe o viziune clară, ca o succesiune coerentă de proiecte, obiective specifice intermediare, instrumente de lucru pentru atingerea scopurilor și descrierea consecințelor benefice pentru întreaga populație din comuna Sâniob.

Din acest motiv punctele vitale al dezvoltării pot fi rezumate în jurul următoarelor elemente: consolidarea turismului ecumenic în funcționarea economiei locale și racordarea ei la rețelele prin dezvoltare durabilă și sustenabilă; diversificarea activităților economice (în jurul sectorului agrar); diminuarea discrepanțelor economice și sociale și egalizarea șanselor, stoparea proceselor posibile de excludere sociale; îmbunătățirea infrastructurii primare pentru asigurarea bazei oricărei dezvoltări și adaptări la provocările externe.

Astfel, principalele obiective urmărite sunt:

- Dezvoltarea și finanțarea programelor, elaborarea unor politici publice de ajustare structurală în infrastructura primară (cu accente pe drumuri, apa potabilă și administrarea deșeurilor) și secundară pentru asigurarea condițiilor optime pentru dezvoltare
- Eficientizarea politicilor sociale, de asistență socială, (re)inserție socială, integrare și reducerea inegalităților sociale, economice, asigurarea egalității de șanse în special al celor aparținând minorităților etnice, dar și în cazul copiilor și a vârstnicilor
- Dezvoltarea unor politici publice de sprijinire a turismului ecumenic și a serviciilor conexe, generatoare de profit și venituri
- Consolidarea economiei locale respectiv exploatarea activităților economice locale agrare pentru valorificarea produselor locale, specifice
- Dezvoltarea unor politici publice și mecanisme administrative prin instrumentele dezvoltării durabile și sustenabile pentru prezervarea mediului ambiant și administrarea optimă resurselor existente
- Dezvoltarea capacității administrative a primăriei în vederea stabilirii și consolidării relațiilor de parteneriate pentru dezvoltare proiectelor de dezvoltare rurală din regiune.

5.2. Viziune

Viziunea planificării poate fi formulată în felul următor: dezvoltarea durabilă a comunei Sâniob, cu o economie stabilă și axată pe produse locale respectiv pe turismul ecumenic (pe lângă

activitățile profitabile care deja există), adaptabilă la provocările schimbărilor economice și sociale, și unde oricine are șanse de afirmare economică și socială.

5.3. Direcțiile majore ale principiilor aplicate de strategii

- *Suportul pentru utilizarea și valorificarea resurselor umane și materiale pentru dezvoltarea unei economii diversificate și specializate în promovarea oportunităților de antreprenariat, investiții financiare, de muncă, viață, de locuire la o calitate bună*
- Încurajarea potențialului antreprenorial local
- Atragerea de investitori și a investițiilor, promovarea parteneriatelor public-privat
- Facilitarea racordării localității la turismul din zonă cu predilecție la turismul ecumenic dezvoltat în Sâniob, racordat la fluxul turistic din zonă prin dezvoltarea de servicii destinate lor și celor care trec prin localitate spre și dinspre intrarea la Autostrada Transilvania
- Atragerea de organizații și asociații care promovează idea de antreprenariat și diseminarea cunoștințelor și experiențelor necesare înființării firmelor noi
- Stabilirea de parteneriate public-privat în atragerea de investitori
- Încurajarea și sprijinirea serviciilor racordat la modelului de petrecere a sfârșitului de săptămână a orașenilor (servicii, facilități pentru petrecerea timpului liber celor care își petrec aici zilele libere)
- *Dezvoltarea unor politici publice care sprijină proiectele referitoare la turismul ecumenic care oferă un cadru atractiv pentru turiști. Suportul pentru utilizarea și valorificarea resurselor religioase și culturale respectiv patrimoniul natural și arhitectural al localității în promovarea oportunități de investiții*
- Asigurarea că valorile religioase specifice comunei sunt reprezentate corespunzător în mediul urban (obiective turistice și naturale respectiv cultura toleranță, deschisă, primitoare precum și aerul proaspăt și curat, liniștea,) sunt recunoscute și utilizate în dezvoltarea durabilă
- Sprijinul pentru proiectele care vizează valorificarea patrimoniului și stocului cultural: inventarierea și descrierea locurilor, terenurilor și clădirilor care pot deveni resurse în investiții turistice și servicii conexe pe termen mediu
- Asigurarea că aspirațiile, dorințele și ambițiile locuitorilor sunt respectate și strategiile sunt în concordanță cu aceste aspecte, asigurarea egalității șanselor
- Implementarea unei politici economice care sprijină investițiile

- *Eficientizarea politicilor sociale*, de asistență socială, (re)inserție socială, integrare și reducerea inegalităților de locuire, asigurarea egalității de șanse în special a celor aparținând minorităților etnice:
- Dezvoltarea unor politici centrate pe problemele specifice ale grupurilor de risc (romi, bătrâni singuri, copii din familii sărace)
- Asigurarea că interesul specific al grupurilor de risc este conștientizată de majoritate, și că problemele sociale specifice grupurilor de risc sunt recunoscute și promovate de administrație, ONG-uri
- Aplicarea unor măsuri care asigură egalitatea șanselor
- Aplicarea unor măsuri care previne dezintegrarea din instituțiile și sistemele de servicii sociale locale (școală, instituții de sănătate)
- Colaborarea cu ONG-urile care promovează politici publice de prevenire a excluziunii sociale
- *Dezvoltarea unor politici publice și mecanisme administrative prin instrumentele dezvoltării durabile și sustenabile pentru prezervarea mediului ambiant și administrarea optimă resurselor existente:*
- Conștientizarea că valoarea mediului ambiant este mare și că protejarea și ocrotirea naturii este o condiție elementară a dezvoltării durabile
- Asigurarea că protecția mediului înconjurător este capitală și în interesul comun a tuturor actorilor sociali
- Asigurarea că, colectarea deșeurilor este performantă și protejează mediul înconjurător
- Protejarea și ocrotirea continuă a florei și faunei din zonă pentru conservarea biodiversității
- Asigurarea măsurilor necesare împotriva calamităților naturale
- Recunoașterea efectelor posibile care decurg de la schimbarea climei (*global warming, climate change*)
- *Recunoașterea legăturii dintre dezvoltarea infrastructurii primare și dezvoltarea economică, adaptabilitate, specializarea economică și bunăstare comunitară*
- Extinderea în continuare a investițiilor în infrastructura primară cu accente pe legăturile dintre comune
- Protecția infrastructurii deja existente, mentenanța ei
- Eficientizarea rețelei electrice pentru a evita suprasolicitarea
- Promovarea șanselor egale de a avea acces la infrastructura primară de calitate respectiv la cea de bandă largă (informație, comunicare)

- Dezvoltarea pe termen mediu și lung a unei platforme între comună și comunitatea antreprenorială din regiune și din întreaga zonă transfrontalieră în cooperare cu organizațiile care sprijină antreprenoriatul respectiv cu celelalte comune din zonă
- Adaptarea la cerințele și provocările societății informaționale

5.4. Principii de bază și rezultate concrete

- Specificitatea comunei
- Egalitatea de șanse
- Dezvoltare durabilă, sustenabilitate
- Șanse și posibilități de realizare materiale și sociale în localitate
- Posibilități multiple de alegere
- Abordare inovativă și adaptabilă pe parcursul celor zece ani a problemelor care necesită/vor necesita rezolvare
- Un management mai bun al interesului comun, și o abordare mult mai responsabilă a comunității în definirea problemelor cu care se confruntă, și un aport mai consistent din partea populației în găsirea de soluții viabile și sustenabile

Valorile în jurul cărora strategiile sunt structurate

- Viziune inovatoare
- Cooperare și coordonare
- Specializare, adaptare
- Incluziune socială
- Resurse umane, materiale și sociale locale
- Competitivitate
- Rețele turistice și economice
- Integrare transfrontalieră

6. Identificarea portofoliului de proiecte și identificarea surselor de finanțare posibile

6.1. Portofoliul de proiecte propuse al comunei Sâniob pentru perioada 2021-2027

Fișa de proiect nr. 1

Titlul proiectului	Construirea unui centru cultural multifuncțional în comuna Sâniob
Scopul proiectului	Îmbunătățirea calității vieții și al infrastructurii culturale prin construirea unui centru multifuncțional cultural în comuna Sâniob, satul Sâniob
Obiectivele specifice	Îmbunătățirea calității vieții a locuitorilor Îmbunătățirea infrastructurii culturale al comunei Sâniob Asigurarea unui spațiu modern pentru organizarea evenimentelor culturale sau familiare cu o audiență largă Asigurarea unui spațiu pentru evenimente de tematici variate (spectacole culturale, artistice, recreere, de joacă, evenimente sportive și pentru generații diferite)
Problema identificată	Lipsa unui imobil multifuncțional și spațios pentru evenimente cu o audiență largă
Soluția propusă	Îmbunătățirea infrastructurii culturale al comunei Sâniob prin construirea unui centru cultural multifuncțional și infrastructură de anexe (alei pietonale, alei auto, parcări, zone verzi)
Grupuri țintă	Populația comunei Sâniob Organizații culturale, artistice, sportive și de generații Potențialii investitori Agenți economici locali Administrația publică locală Turiști
Activități principale	Elaborare studii de fezabilitate Elaborarea proiectului tehnic

	Aprobarea proiectului
	Pregătirea și depunerea cererii de finanțare
	Contractarea proiectului și realizarea licitațiilor
	Executarea lucrărilor de construire, reabilitare
	Monitorizare, evaluare
Rezultate așteptate	Clădire/centru multifuncțional cultural și infrastructură conexe (alei pietonale, alei auto, parcări, zone verzi)
Buget estimat	3 milioane euro
Surse de finanțare	Compania Națională de Investiții

Fișa de proiect nr. 2

Titlul proiectului	Construirea și reabilitarea trotuarelor și aleilor pietonale pe lângă principalele drumuri și străzi comunale în comuna Sâniob
Scopul proiectului	Îmbunătățirea condițiilor de circulație pietonală și imagine generală al satelor în comuna Sâniob prin construirea, întreținerea, reabilitarea și modernizarea trotuarelor și aleilor pietonale comunale și a străzilor din comună
Obiectivele specifice	Îmbunătățirea aspectului general al comunei Sâniob Reorientarea circulației pietonal de la drumurile auto spre trotuare Creșterea siguranței rutiere prin construirea trotuarelor Îmbunătățirea condițiilor de mediu/de economie a localității
Problema identificată	Actorii locali și locuitorii comunei subliniază importanța trotuarelor din cauza aspectului degradat general a satelor comunei și siguranța rutieră
Soluția propusă	Construirea, întreținerea, reabilitarea și modernizarea trotuarelor și aleilor pietonale comunale și a străzilor din comună
Grupuri țintă	Populația comunei Sâniob Agenții economici locali Turiști
Activități principale	Elaborare studii de fezabilitate Elaborarea proiectului tehnic

	Aprobarea proiectului
	Pregătirea și depunerea cererii de finanțare
	Contractarea proiectului și realizarea licitațiilor
	Executarea lucrărilor de construire, reabilitare
	Monitorizare, evaluare
Rezultate așteptate	Rețele de trotuare și infrastructură conexe
Buget estimat	2 milioane euro
Surse de finanțare	Fonduri Europene sau naționale sau buget local

Fișa de proiect nr. 3

Titlul proiectului	Construirea sistemelor de energie regenerabili (energie solară și eoliană) în comuna Sâniob
Scopul proiectului	Îmbunătățirea și diversificarea producției de energie electrică în comuna Sâniob prin realizarea unui sistem de surse regenerabile de energie (energie solară și eoliană).
Obiectivele specifice	<p>Îmbunătățirea calității vieții în comuna Sâniob</p> <p>Îmbunătățirea atractivității comunei Sâniob pentru locuitorii actuali și potențialii locuitori</p> <p>Diversificarea rețelei de energie</p> <p>Protecția mediului înconjurător prin utilizarea unor tehnologii nepoluante de producere a energiei electrice</p> <p>Eficiențizarea producției de energie electrică</p> <p>Furnizarea utilităților de bază la parametrii optimi pentru desfășurarea activităților economice la nivelul local</p> <p>Dezvoltarea continuă a sistemului</p>
Problema identificată	<p>Creșterea costul energiei electrice obținute prin arderea combustibililor fosili și totodată scăderea combustibililor fosili disponibili.</p> <p>Poluare ridicată din cauza combustibililor fosili</p>
Soluția propusă	Construirea unui sistem de energie solară și eoliană

Grupuri țintă	Populația comunei Sâniob Potențialii investitori Agenți economici locali Administrația publică locală
Activități principale	Elaborare studii de fezabilitate Elaborare studii de fezabilitate Elaborare proiect tehnic Executarea lucrărilor privind construirea sistemelor de energie regenerabilă la nivelul comunei Saniob
Rezultate așteptate	Sistem de energie solară și eoliană, infrastructură conexe
Buget estimat	5 milioane euro
Surse de finanțare	Fonduri Europene sau naționale sau buget local

Fișa de proiect nr. 4

Titlul proiectului	Reabilitarea rețelei de iluminat public în comuna Sâniob
Scopul proiectului	Îmbunătățirea rețelei de iluminat public și creșterea randamentului energetic la sistemele de iluminat prin înlocuirea lămpilor existente cu lămpi economice (LED, Smart)
Obiectivele specifice	Îmbunătățirea rețelei de iluminat public și creșterea randamentului energetic Adaptarea rețelei de iluminat la standardele europene Satisfacerea cerințelor de vizibilitate pentru drumurile publice Eficientizarea consumului energetic
Problema identificată	Rețele de iluminat cu un consum ineficient și iluminare scăzută
Soluția propusă	Modernizarea rețelei de iluminat prin înlocuirea lămpilor existente cu lămpi economice și lucrări conexe la sistemul de iluminat
Grupuri țintă	Populația comunei Sâniob

	Potențialii investitori Agenți economici locali Administrația publică locală
Activități principale	Elaborare studii de fezabilitate Elaborarea proiectului tehnic Executarea lucrărilor de înlocuire a lămpilor
Rezultate așteptate	Sistem modernizat de iluminare publică
Buget estimat	500000 lei
Surse de finanțare	Fonduri Europene sau naționale sau buget local

Fișa de proiect nr. 5

Titlul proiectului	Înființarea și echiparea centrului de permanență în comuna Sâniob
Scopul proiectului	Îmbunătățirea calității vieții prin asigurarea accesului la servicii medicale urgente non-stop în comuna Sâniob
Obiectivele specifice	Îmbunătățirea calității vieții a locuitorilor Diversificarea infrastructurii de sănătate al comunei Sâniob Acces la servicii medicale de urgență Îmbunătățirea stării de sănătate prin asigurarea accesului la servicii medicale timp de 24 oră
Problema identificată	Lipsă de servicii și echipament medical de urgență
Soluția propusă	Înființarea unui centru de permanență
Grupuri țintă	Populația comunei Sâniob Administrația publică locală
Activități principale	Elaborare studii de fezabilitate Elaborarea proiectului tehnic Executarea lucrărilor pentru înființare și achiziționarea echipamentelor

Rezultate așteptate	Centru de permanență funcțional
Buget estimat	500000 lei
Surse de finanțare	Fonduri Europene sau naționale sau buget local

Fișa de proiect nr. 6

Titlul proiectului	Achiziționare utilaje multifuncționale cu accesorii pentru întreținerea gospodăriei comunale în comuna Sâniob
Scopul proiectului	Dotarea cu utilaje noi și performante serviciul de gospodărie comunală al comunei Sâniob
Obiectivele specifice	Îmbunătățirea serviciilor de întreținere gospodăriei comunale Diversificarea serviciilor de întreținere gospodăriei comunale Creșterea performanței al activităților de întreținere Creșterea siguranței al activităților de întreținere
Problema identificată	Lipsa sau defectarea a mai multor utilaje, lipsa accesoriiilor
Soluția propusă	Achiziționarea utilajelor propuse
Grupuri țintă	Populația comunei Sâniob Potențialii investitori Agenți economici locali Administrația publică locală
Activități principale	Anchetă de preț Aprobarea proiectului Pregătirea și depunerea cererii de finanțare Contractarea proiectului și realizarea licitațiilor Executarea achiziționării
Rezultate așteptate	Dotare cu utilaje multifuncționale și accesorii
Buget estimat	2 milioane euro

Surse de finanțare	Fonduri Europene sau naționale sau buget local
---------------------------	--

Fișa de proiect nr. 7

Titlul proiectului	Reabilitarea, modernizarea și dotarea căminurilor culturale din satele comunei Sâniob (Ciuhoi, Sfârnaș, Cenaloș)
---------------------------	---

Scopul proiectului	Creșterea atractivității ofertei culturale de la nivelul comunei Sâniob, prin reabilitarea și modernizarea infrastructurii specifice.
---------------------------	---

Obiectivele specifice	Îmbunătățirea calității vieții a locuitorilor Asigurarea unui spațiu modern pentru organizarea evenimentelor culturale, sportive sau familiare Îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a activităților culturale Diversificarea activităților culturale susținute de căminele culturale din cadrul comunei Creșterea interesului manifestat de locuitorii comunei față de oferta culturală
------------------------------	---

Problema identificată	Infrastructură culturală și clădiri degradate
------------------------------	---

Soluția propusă	Reabilitarea și modernizarea căminurilor culturale, dotarea căminelor cu echipamente specifice în fiecare sat al comuna Sâniob
------------------------	--

Grupuri țintă	Populația comunei Sâniob Organizații culturale, artistice, sportive și de generații Potențialii investitori Agenți economici locali Administrația publică locală Turiști
----------------------	---

Activități principale	Elaborare studii de fezabilitate Elaborarea proiectului tehnic Aprobarea proiectului Pregătirea și depunerea cererii de finanțare Contractarea proiectului și realizarea licitațiilor
------------------------------	---

	Executarea lucrărilor de reabilitare și modernizare
	Monitorizare, evaluare
Rezultate așteptate	Clădiri și infrastructură anexe reabilitate, modernizate și dotate
Buget estimat	1,5 milioane euro
Surse de finanțare	Fonduri Europene sau naționale sau buget local

Fișa de proiect nr. 8

Titlul proiectului	Dezvoltarea și modernizarea școlilor în comuna Sâniob
Scopul proiectului	Dezvoltarea infrastructurii de învățământ din comuna Sâniob și asigurarea condițiilor propice desfășurării actului educațional, în vederea îmbunătățirii calității acestuia
Obiectivele specifice	<p>Îmbunătățirea calității vieții în comuna Sâniob</p> <p>Reabilitarea și modernizarea infrastructurii școlare în vederea asigurării unor condiții calitative de învățământ</p> <p>Îmbunătățirea calității actului educațional și reducerea ratei abandonului școlar</p> <p>Îmbunătățirea competitivității rețelei școlare din comună</p>
Problema identificată	Este necesar dezvoltarea continuă al unitățile de învățământ din comuna Sâniob în vederea provocărilor sociale, culturale și economice.
Soluția propusă	Modernizarea clădirilor, lucrări de împrejmuire a școlii, dotarea unității de învățământ cu echipamente didactice și echipamente destinate pregătirii profesionale, dotarea cu echipamente IT și asigurarea conexiunii la internet a acestora, modernizarea infrastructurii de acces către unitatea de învățământ.
Grupuri țintă	<p>Populația comunei Saniob</p> <p>Potențialii locuitori</p> <p>Primăria comunei Saniob</p>
Activități principale	Elaborare studii de fezabilitate

	Elaborare aplicații de finanțare
	Executare lucrări de modernizare
Rezultate așteptate	Clădiri și echipamente moderne
Buget estimat	1 milion euro
Surse de finanțare	Fonduri Europene sau naționale sau buget local

Fișa de proiect nr. 9

Titlul proiectului	Introducerea rețelei de distribuție de gaze naturale în comuna Sâniob
Scopul proiectului	Introducerea rețelei de gaz natural la nivelul comunei Sâniob în vederea îmbunătățirii calității vieții locuitorilor și protecția mediului înconjurător. Îmbunătățirea condițiilor pentru investiții industriale.
Obiectivele specifice	<p>Îmbunătățirea atractivității comunei Sâniob pentru locuitorii actuali și potențialii locuitori</p> <p>Diversificarea rețelei de energie și a energiei termice</p> <p>Îmbunătățirea condițiilor încălzire de la nivelul comunei</p> <p>Furnizarea utilităților de bază la parametrii optimi pentru desfășurarea activităților economice la nivelul local</p> <p>Promovarea în rândul locuitorilor a beneficiilor aduse de racordarea la rețeaua de gaz</p> <p>Dezvoltarea continuă a sistemului</p>
Problema identificată	<p>Condiții de producție și prelucrare inexistente pentru investitori industriale</p> <p>Poluare ridicată din cauza încălzirii cu lemne</p>
Soluția propusă	Construirea rețelei de distribuție de gaz metan în teritoriul comunei Sâniob care diversifică rețeaua de energie și facilitează investițiile economice
Grupuri țintă	<p>Populația comunei Sâniob</p> <p>Potențialii investitori</p> <p>Agenți economici locali</p>

	Administrația publică locală
Activități principale	<p>Elaborare studii de fezabilitate</p> <p>Elaborare studii de fezabilitate</p> <p>Elaborare proiect tehnic</p> <p>Executarea lucrărilor privind introducerea rețelei de gaz metan la nivelul comunei Sâniob</p> <p>Realizare racordări la rețeaua de gaz</p> <p>Campanii de informare în rândul comunității locale</p> <p>Monitorizare, evaluare</p>
Rezultate așteptate	Rețea de gaz metan și infrastructură conexe
Buget estimat	10 milioane euro
Surse de finanțare	Fonduri Europene sau naționale sau buget local

Fișa de proiect nr. 10

Titlul proiectului	Construirea și reabilitarea parcurilor de joacă pentru copii și amenajarea spațiilor verzi în comuna Sâniob
Scopul proiectului	Îmbunătățirea calității vieții și al infrastructurii de recreere prin construirea noilor parcuri de copii sau reabilitarea parcurilor existente și prin amenajarea spațiilor verzi în comuna Sâniob. Asigurarea condițiilor optime de petrecere a timpului liber pentru copii, prin amenajarea unui parc de joacă.
Obiectivele specifice	<p>Îmbunătățirea calității vieții a locuitorilor</p> <p>Îmbunătățirea infrastructurii de recreere al comunei Sâniob</p> <p>Îmbunătățirea stării de sănătate a copiilor prin încurajarea practicării activităților în aer liber, combătând astfel sedentarismul</p> <p>Diversificarea posibilităților de petrecere a timpului liber în rândul copiilor.</p> <p>Acces la parcurilor de joacă și recreere copiilor</p>

	Stimularea părinților în creșterea timpului petrecut împreună cu copii Stimularea copiilor în implicarea activităților intergeneraționale
Problema identificată	Parcuri de copii degradate, lipsă de parcuri și spații verzi în mai multor zone al comunei Sâniob
Soluția propusă	Construirea noilor parcuri de copii sau reabilitarea parcurilor existente și amenajarea spațiilor verzi în comuna Sâniob
Grupuri țintă	Populația comunei Sâniob Administrația publică locală Turiști
Activități principale	Elaborarea proiectului tehnic Executarea lucrărilor de construire, reabilitare
Rezultate așteptate	Parcuri de copii noi, parcuri și spații verzi reabilitate
Buget estimat	3 milioane euro
Surse de finanțare	Fonduri Europene sau naționale sau buget local

Fișa de proiect nr. 11

Titlul proiectului	Realizarea lucrărilor de protecție împotriva inundațiilor, reabilitarea și modernizarea șanțurilor de colectare și dirijare a apelor pluviale
Scopul proiectului	Îmbunătățirea condițiilor de circulație a apelor pluviale prin reabilitarea, modernizarea și construirea șanțurilor de colectare și dirijare a apelor.
Obiectivele specifice	Îmbunătățirea aspectului general al comunei Sâniob Îmbunătățirea condițiilor de mediu și de economie a localității Sporirea siguranței de circulație Asigurarea scurgerii apelor din zona drumului Întreținerea și curățarea șanțurilor, rigolelor și drenurilor Întreținerea zidurilor de sprijin și al podurilor
Problema identificată	Rețea de șanțuri deteriorat, periculos în timpul ploilor mari

Soluția propusă	Reabilitarea și modernizarea șanțurilor de colectare și dirijare a apelor pluviale
Grupuri țintă	Populația comunei Sâniob Potențialii investitori Agenți economici locali Circulația în trecere din drumurile comunale și județene Administrația publică locală
Activități principale	Elaborare studii de fezabilitate Elaborare proiect tehnic Executarea lucrărilor privind reabilitarea și modernizarea șanțurilor
Rezultate așteptate	Șanțuri reabilitate
Buget estimat	5 milioane euro
Surse de finanțare	Fonduri Europene sau naționale sau buget local

Fișa de proiect nr. 12

Titlul proiectului	Înființarea muzeului sătesc în comuna Sâniob, satul Sâniob
Scopul proiectului	Dezvoltarea economiei și turismului local, diversificarea ofertelor turistice în comuna Sâniob prin înființare al muzeului sătesc
Obiectivele specifice	Identificarea și inventarierea soluțiilor fezabile în vederea valorificării resurselor istorice, religioase și culturale existente Diversificarea ofertelor turistice Dezvoltarea economiei și turismului Racordarea la serviciile turistice județene și naționale
Problema identificată	În momentul de față nu este suficient valorificată resursele istorice-culturale al comunei Sâniob Nu este suficient exploatată potențialul turistic al comunei Sâniob
Soluția propusă	Înființarea muzeului sătesc

Grupuri țintă	Populația comunei Saniob Potențialii locuitori Turiști Primăria comunei Saniob
Activități principale	Elaborarea proiectului Colectarea obiectelor expuse Aprobarea și implementarea proiectului Identificare partenerilor potențiali Înființare drumuri turistice Racordarea la serviciile turistice existente
Rezultate așteptate	Muzeul sătesc și o colecție de obiecte din istoria locală
Buget estimat	1 milion euro
Surse de finanțare	Fonduri naționale sau buget local

Fișa de proiect nr. 13

Titlul proiectului	Înființarea unei piețe mixte în comuna Sâniob
Scopul proiectului	Îmbunătățirea calității serviciilor la nivelul comunei Sâniob
Obiectivele specifice	Dezvoltarea infrastructurii de servicii din comuna Sâniob Valorificarea produselor locale existente Sprijinirea producătorilor locali și externi
Problema identificată	Inexistența unor locații dotat corespunzător, care să îndeplinească funcția de piață
Soluția propusă	Acest proiect propune crearea unor infrastructuri în vederea asigurării unor locații corespunzătoare pentru producătorii locali și străini și dezvoltarea serviciilor locale în comuna Sâniob
Grupuri țintă	Populația comunei Sâniob și potențialii locuitori
Activități principale	Identificarea surselor de finanțare

	Elaborarea proiectului
	Înființare parteneriat public-privat
	Angajarea de personal specializat
Rezultate așteptate	O unitate de piață nou înființată
Buget orientativ	1 milion euro
Surse de finanțare	Fonduri Europene sau naționale sau buget local

Fișa de proiect nr. 14

Titlul proiectului	Promovarea viticulturii și viticulturii în comuna Sâniob
Scopul proiectului	Exploatarea resurselor existente în domeniul viticulturii și viticulturii la nivelul comunei Sâniob
Obiectivele specifice	Relansarea activităților agricole în domeniu Promovarea meseriei de viticultor Organizare evenimente informaționale și de promovare Clarificarea proprietății Racordarea serviciilor gastronomice la alte servicii turistice din zonă
Problema identificată	Potențial de vinificație neexploată
Soluția propusă	Acest proiect propune exploatarea resurselor agricole existente în comuna Sâniob și oferă o posibilă sursă de venit pentru locuitori
Grupuri țintă	Investitori, populația comunei Sâniob și potențialii locuitori
Activități principale	Identificarea surselor de finanțare Elaborarea proiectului Înființare parteneriat public-privat Angajarea de personal specializat
Rezultate așteptate	Unități de producție private relansate, o unitate de prelucrare în proprietate comună
Buget estimat	1,5-2 milioane lei

Surse de finanțare	Fonduri Europene sau naționale sau buget local
---------------------------	--

Fișa de proiect nr. 15

Titlul proiectului	Modernizarea infrastructurii rutiere, îmbunătățirea accesibilității rutiere în comuna Sâniob (între satele aparținătoare) prin reabilitarea și modernizarea drumurilor comunale și a străzilor din satele comunei
Scopul proiectului	Îmbunătățirea accesibilității rutiere în comuna Saniob prin întreținerea/reabilitarea și modernizarea drumurilor comunale și a străzilor din comună
Obiectivele specifice	<p>Îmbunătățirea aspectului general al comunei Sâniob</p> <p>Creșterea siguranței rutiere</p> <p>Îmbunătățirea condițiilor de mediu și de economie a localității</p> <p>Facilitarea conexiunii între satele aparținătoare comunei Sâniob</p>
Problema identificată	Infrastructură rutieră parțial degradată, necesitatea întreținerii permanente a investițiilor realizate până acum
Soluția propusă	Infrastructura de acces este un element de susținere a dezvoltării locale, astfel reabilitarea drumurilor comunale este o condiție primară pentru etapele următoare de dezvoltare. Problemele legate de infrastructura rutieră, ce intră în administrarea comunei Sâniob, se pot rezolva prin accesarea de fonduri europene nerambursabile și accesare de fonduri guvernamentale pentru finanțarea lucrărilor de reabilitare și modernizare a străzilor.
Grupuri țintă	<p>Populația comunei Sâniob</p> <p>Potențialii investitori</p> <p>Agenții economici locali</p> <p>Turiști</p>
Activități principale	<p>Inventarierea necesităților de intervenție asupra infrastructurii rutiere</p> <p>Executare lucrări de modernizare, reabilitare, întreținere</p>
Rezultate așteptate	Drumuri comunale și străzi modernizate
Buget estimat	15 milioane Euro
Surse de finanțare	Fonduri Europene sau naționale sau buget local

Titlul proiectului	Extinderea și modernizarea rețelei de furnizare apei potabile pe teritoriul comunei Sâniob
Scopul proiectului	Îmbunătățirea condițiilor de trai ale locuitorilor din comuna Sâniob și facilitarea desfășurării activităților economice prin extinderea rețelei de apă și creșterea calității furnizării acestui serviciu
Obiectivele specifice	<p>Îmbunătățirea atractivității comunei Sâniob pentru locuitorii actuali și potențialii locuitori</p> <p>Îmbunătățirea condițiilor sanitare la nivelul comunei</p> <p>Furnizarea utilităților de bază la parametrii optimi pentru desfășurarea activităților economice la nivelul local</p> <p>Creșterea gradului de racordare a populației la rețeaua de furnizare a apei potabile.</p>
Soluția propusă	Creșterea gradului de racordare pentru extinderea infrastructurii. Acest proiect constă în extinderea rețelei de furnizare a apei potabile în comuna Sâniob
Grupuri țintă	<p>Populația comunei Sâniob</p> <p>Potențialii investitori</p> <p>Agenți economici locali</p>
Activități principale	<p>Elaborare studii de fezabilitate</p> <p>Elaborare studii de fezabilitate</p> <p>Elaborare aplicații de finanțare</p> <p>Executare lucrări de extindere a rețelei de apă</p> <p>Realizarea racordurilor</p>
Rezultate așteptate	Extinderea rețelei de apă potabilă la nivelul comunei Sâniob
Buget estimat	10 milioane lei
Surse de finanțare	Fonduri Europene sau naționale sau buget local

Fișa de proiect nr. 17

Titlul proiectului	Reabilitarea și modernizarea fântânilor publice în comuna Sâniob
Scopul proiectului	Reabilitarea și alimentarea cu apă potabilă, respectiv înlocuirea conductelor de alimentare cu apă
Obiectivele specifice	Îmbunătățirea condițiilor de trai ale locuitorilor Îmbunătățirea condițiilor sanitare la nivelul comunei Asigurarea accesului la apă potabilă ale locuitorilor
Problema identificată	Infrastructură degradată a fântânilor publice din comună
Soluția propusă	Reabilitarea fântânilor
Grupuri țintă	Populația comunei Sâniob
Activități principale	Elaborarea și aprobarea proiectului Realizarea lucrărilor de reabilitare și modernizare
Rezultate așteptate	Fântâni modernizate, reabilitate
Buget estimat	5 milioane lei
Surse de finanțare	Buget local

Fișa de proiect nr. 18

Titlul proiectului	Lucrări de îmbunătățiri funciare a versanților
Scopul proiectului	Amenajarea de lucrări de îmbunătățiri funciare a versanților în vederea reducerii riscului de producere de inundații sau alunecări de teren
Obiectivele specifice	Diminuarea suprafețelor de teren afectate de factori de degradare precum eroziuni sau alunecări de teren Diminuarea efectelor negative pe care le au factorii de degradare asupra comunei Sâniob Refacerea și menținerea echilibrului hidrologic și morfologic

	<p>Protecția versanților împotriva acțiunilor distructive ale apei</p> <p>Protecția infrastructurilor de transport împotriva inundațiilor</p>
Problema identificată	Alunecări de teren, inundații, procese de eroziune, neuniformitatea terenurilor, degradarea naturală a solului, care conduce la schimbarea categoriei de folosință în sensul declanșării acesteia, la apariția izvoarelor de coastă, a pajiștilor cu vegetație specifică.
Soluția propusă	Mediul înconjurător necesită susținere din partea autorităților oficiale în cazul în care starea de degradare a acestora este avansată, iar riscul producerii de fenomene negative naturale amenință populația, bunurile acestora dar și cadrul natural în ansamblul lui. Este necesar să fie efectuate lucrări de susținere a versanților cu scopul prevenirii producerii dezastrelor naturale dar și cu scopul reducerii pagubelor posibile a fi înregistrate în situații de risc.
Grupuri țintă	<p>Populația comunei Sâniob</p> <p>Potențialii investitori</p> <p>Agenți economici locali</p> <p>Administrația publică locală</p>
Activități principale	<p>Elaborare studii de fezabilitate</p> <p>Elaborare studii de fezabilitate</p> <p>Elaborare proiecte tehnice</p> <p>Consolidarea bazei porței versanților</p> <p>Lucrări de terasare</p> <p>Efectuare proceduri de drenare</p>
Rezultate așteptate	<p>Studii de fezabilitate elaborate</p> <p>Aplicație de finanțare realizat</p> <p>Lucrări de îmbunătățiri funciare realizate</p>
Buget estimat	2 milioane euro
Surse de finanțare	Fonduri Europene sau naționale sau buget local

Titlul proiectului	Modernizarea drumurilor de exploatare agricolă în comuna Sâniob
Scopul proiectului	Îmbunătățirea calității vieții prin asfaltarea drumurilor agricole pe raza comunei Sâniob. Valorificarea potențialului agricol existent prin facilitarea accesului către exploatațile agricole.
Obiectivele specifice	<p>Îmbunătățirea aspectului general al comunei Sâniob</p> <p>Sporirea siguranței rutiere pe drumurile comunale ca urmare a asigurării unei rute alternative pentru preluarea utilajelor de pe drumurile naționale, județene</p> <p>Îmbunătățirea condițiilor de mediu/de economie a localității</p> <p>Facilitarea conexiunii între satele aparținătoare comunei Sâniob</p> <p>Îmbunătățire acces exploatațile agricole și forestiere</p> <p>Sporirea interesului fermierilor în practicarea agriculturii.</p>
Problema identificată	Drumuri agricole parțial degradate, terenuri accesibile cu dificultate
Soluția propusă	Infrastructura de acces este un element de susținere a dezvoltării locale, astfel reabilitarea drumurilor este o condiție primară pentru etapele următoare de dezvoltare.
Grupuri țintă	<p>Populația comunei Sâniob</p> <p>Potențialii investitori</p> <p>Agenții economici locali</p> <p>Turiști</p>
Activități principale	<p>Elaborarea proiectului</p> <p>Executare lucrări de modernizare, reabilitare, întreținere</p>
Rezultate așteptate	Drumuri agricole asfaltate
Buget estimat	5 milioane euro
Surse de finanțare	Fonduri Europene sau naționale sau buget local

Titlul proiectului	Realizarea unui bazin didactic de înot în comuna Sâniob
Scopul proiectului	Încurajarea desfășurării de activități sportive de înot prin oferirea unor condiții optime pentru antrenamente și competiții
Obiectivele specifice	<p>Îmbunătățirea condițiilor pentru desfășurarea activităților sportive didactice de înot</p> <p>Dezvoltarea infrastructurii de agrement de la nivel local</p> <p>Diversificarea posibilităților de petrecere a timpului liber, atât pentru locuitori cât și locuitorii din microregiune</p>
Problema identificată	<p>Lipsa posibilităților de sport în zonă, decalaj educațional în domeniul sporturilor între elevii din zone urbane și rurale</p> <p>Creșterea problemelor de sănătate legate de obezitate, diabet etc. atât între copii cât și adulți</p>
Soluția propusă	<p>Amenajarea unui teren de sport, care va avea impact asupra creșterii nivelului de socializare și a stării de sănătate a tuturor cetățenilor (copii, tineri, adulți, vârstnici, persoane cu handicap) prin practicarea de activități sportive de înot organizate.</p> <p>Amenajarea unui teren de sport reprezintă și premisa organizării unor manifestări sportive la nivel local, putând contribui în această manieră, la facilitarea coeziunii sociale la nivel local.</p>
Grupuri țintă	<p>Populația comunei Sâniob</p> <p>Unitățile școlare din cadrul comunei Sâniob</p> <p>Populația microregiunii</p> <p>Unitățile școlare al microregiunii</p>
Activități principale	<p>Construirea unui bazin de înot didactic</p> <p>Dezvoltarea infrastructurii de înot</p> <p>Realizarea construcțiilor conexe în mediul înconjurător</p>
Rezultate așteptate	Bazin de înot și terenuri conexe
Buget estimat	4 milioane euro

Surse de finanțare	Fonduri Europene sau naționale sau buget local
---------------------------	--

Fișa de proiect nr. 21

Titlul proiectului	Dezvoltarea infrastructurii de sport în comuna Sâniob
---------------------------	--

Scopul proiectului	Încurajarea desfășurării de activități sportive prin oferirea unor condiții optime pentru antrenamente și competiții
---------------------------	--

Obiectivele specifice	Îmbunătățirea condițiilor pentru desfășurarea activităților sportive
------------------------------	--

Dezvoltarea infrastructurii de agrement de la nivel local

Diversificarea posibilităților de petrecere a timpului liber, atât pentru locuitori cât și pentru potențialii turiști în zonă

Problema identificată	Lipsa posibilităților de sport în zonă, decalaj educațional în domeniul sporturilor între elevii din zone urbane și rurale
------------------------------	--

Soluția propusă	Amenajarea și dezvoltarea continuă unui teren multifuncțional de sport, care va avea impact asupra creșterii nivelului de socializare și a stării de sănătate a tuturor cetățenilor (copii, tineri, adulți, vârstnici, persoane cu handicap) prin practicarea de activități sportive organizate.
------------------------	--

Diversificarea posibilităților de activități sportive.

Amenajarea unui teren de sport reprezintă și premisa organizării unor manifestări sportive și artistice la nivel local, putând contribui în această manieră, la facilitarea coeziunii sociale la nivel local.

Grupuri țintă	Populația comunei Sâniob
----------------------	--------------------------

Unitățile școlare din cadrul comunei Sâniob

Activități principale	Dezvoltarea sălii de sport
------------------------------	----------------------------

Dezvoltarea infrastructurii de sport

Realizarea unei construcții conexe cu împrejmuire teren de sport multifuncțional

Rezultate așteptate	sală de sport și terenuri de sport conexe (agrement de sport) amenajate
----------------------------	---

Buget estimat	4 milioane lei
----------------------	----------------

Surse de finanțare	Fonduri Europene sau naționale sau buget local
---------------------------	--

Fișa de proiect nr. 22

Titlul proiectului	Construire teren de golf și parc de aventură în comuna Sâniob
---------------------------	--

Scopul proiectului	Dezvoltarea economică al comunei Sâniob prin înființarea noilor posibilități de sport și recreere
---------------------------	---

Obiectivele specifice	Dezvoltarea economică prin diversificarea posibilităților de recreere Îmbunătățirea condițiilor pentru desfășurarea activităților sportive Dezvoltarea infrastructurii de agrement de la nivel local Diversificarea posibilităților de petrecere a timpului liber, atât pentru locuitori cât și pentru potențialii turiști în zonă
------------------------------	---

Problema identificată	Lipsa posibilităților de sport și recreere în zonă
------------------------------	--

Soluția propusă	Înființarea unui teren de golf și parc de aventură
------------------------	--

Grupuri țintă	Populația comunei Sâniob Populația microregiunii și al județului Potențialii investitori Agenți economici locali Administrația publică locală Turiști
----------------------	--

Activități principale	Elaborare studii de fezabilitate Elaborarea și aprobarea proiectului Executarea lucrărilor Monitorizare, evaluare
------------------------------	--

Rezultate așteptate	Teren de golf și parc de aventură
----------------------------	-----------------------------------

Buget estimat	3 milioane euro
Surse de finanțare	Fonduri Europene sau naționale sau buget local

Fișa de proiect nr. 23

Titlul proiectului	Modernizarea și reabilitarea sistemului de canalizare în comuna Sâniob, extinderea sistemului de canalizare în satele comunei (Ciuhioi și Sfârnaș)
Scopul proiectului	Extinderea și modernizarea rețelei de canalizare și a stației de epurare la nivelul comunei Sâniob în vederea îmbunătățirii calității vieții locuitorilor și protecția mediului înconjurător
Obiectivele specifice	<p>Îmbunătățirea atractivității comunei Sâniob pentru locuitorii actuali și potențialii locuitori</p> <p>Îmbunătățirea condițiilor sanitare de la nivelul comunei</p> <p>Furnizarea utilităților de bază la parametrii optimi pentru desfășurarea activităților economice la nivelul local</p> <p>Racordarea populației la rețeaua de canalizare</p> <p>Dezvoltarea sistemului existent/sau aflat în curs de realizare</p>
Problema identificată	La nivelul comunei gradul de racordare la rețeaua de canalizare este scăzut.
Grupuri țintă	<p>Populația comunei Sâniob</p> <p>Potențialii investitori</p> <p>Agenți economici locali</p> <p>Administrația publică locală</p>
Activități principale	<p>Elaborare studii de fezabilitate</p> <p>Elaborare studii de fezabilitate</p> <p>Elaborare proiect tehnic</p> <p>Executarea lucrărilor privind modernizarea și extinderea rețelei de canalizare și stației de epurare la nivelul comunei Sâniob</p>
Rezultate așteptate	Rețea de canalizare funcțională la nivelul comunei Sâniob

	Stație de epurare funcțională Racordul populației la sistem
Buget estimat	12 milioane lei
Surse de finanțare	Fonduri Europene sau naționale sau buget local

Fișa de proiect nr. 24

Titlul proiectului	Lansarea programului de parteneriat între primăria Sâniob și societatea civilă
Scopul proiectului	Îmbunătățirea și facilitarea coeziunii sociale și a legăturilor publice-private.
Obiectivele specifice	Valorificarea potențialului ridicat de cooperare.
Problema identificată	Potențial ridicat de cooperare la nivelul populației neexploatat suficient.
Soluția propusă	Realizarea unui parteneriat cadru, care ar facilita implementarea proiectelor sociale inițiate de diferiți actori ai comunității, promovarea voluntariatului în rândul populației.
Grupuri țintă	Populația comunei Sâniob Societatea civilă Administrația locală
Activități principale	Dialog social pe această temă Identificarea problemelor și posibilităților la nivelul comunei Sâniob Exploatarea potențialului de cooperare la nivelul comunei Sâniob Implicarea tuturor actorilor în acest proces
Rezultate așteptate	Un document strategic privind parteneriatul public-societatea civilă Elementele cheie identificate al acestui parteneriat Lansare proiecte sociale Realizare proiecte sociale la nivelul comunității

Buget estimat	300.000 lei
Surse de finanțare	Fonduri Europene sau naționale sau buget local sau alte surse alternative

Fisă de proiect nr. 25

Titlul proiectului	Dezvoltarea serviciilor sociale la nivelul comunei Sâniob
Scopul proiectului	Promovarea incluziunii sociale la nivelul comunei Sâniob
Obiectivele specifice	Asigurarea infrastructurii pentru servicii sociale adecvate
Problema identificată	O comunitatea minoritară izolată, relativ exclusă la nivelul comunei; totodată existența serviciilor sociale, care ar putea fi dezvoltate
Soluția propusă	Identificarea principalelor probleme sociale la nivelul comunei Identificarea locațiilor corespunzătoare în vederea asigurării unor servicii sociale diversificate: cantină socială, centru de zi pentru copii cu probleme, centru de zi pentru vârstnici
Grupuri țintă	Populația comunei Sâniob Primăria comunei Sâniob
Activități principale	Identificarea ONG-uri partenere posibile Identificarea proiectelor sociale de implementat în viitor, identificarea grupului principal de țintă
Rezultate așteptate	Infrastructură socială realizată la nivelul comunei Sâniob
Buget estimat	500 mii lei
Surse de finanțare	Fonduri Europene sau naționale sau buget local sau alte surse alternative

Fișa de proiect nr. 26

Titlul proiectului	Construire spații de păstrare și de întreținere utilaje pentru Primăria Comunei Sâniob
Scopul proiectului	Scopul este îmbunătățirea depozitării utilajelor și accesoriilor a serviciului de gospodărie comunală
Obiectivele specifice	Îmbunătățirea depozitării utilajelor și accesoriilor Creșterea timpului de viață al utilajelor
Problema identificată	Lipsa unui depozit acoperit și spațios pentru utilajele serviciului de gospodărie comunală
Soluția propusă	Construirea unui clădire pentru depozitarea utilajelor
Grupuri țintă	Populația comunei Sâniob Administrația publică locală
Activități principale	Elaborare studii de fezabilitate Elaborarea proiectului tehnic Aprobarea proiectului Pregătirea și depunerea cererii de finanțare Contractarea proiectului și realizarea licitațiilor Executarea lucrărilor de construire Monitorizare, evaluare
Rezultate așteptate	Șopron de utilaje
Buget estimat	300000 euro
Surse de finanțare	Fonduri naționale sau buget local

Fișa de proiect nr. 27

Titlul proiectului	Elaborarea și adoptarea nomenclurii stradale și lucrărilor aferente pe teritoriul administrativ al comunei Sâniob
Scopul proiectului	Elaborarea nomenclurii stradale și renumerotarea imobilelor al comunei Sâniob
Obiectivele specifice	<p>Îmbunătățirea administrației publice</p> <p>Îmbunătățirea de acces la servicii</p> <p>Funcționarea administrației conform standardelor naționale și europene</p> <p>Aderarea la Registrul Electronic Național al Nomenclaturilor Stradale</p>
Problema identificată	Lipsă de administrare al străzilor conform legislației și cerințelor naționale și europene
Soluția propusă	Elaborarea și adoptarea nomenclurii stradale
Grupuri țintă	<p>Populația comunei Sâniob</p> <p>Potențialii investitori</p> <p>Agenți economici locali</p> <p>Administrația publică locală</p>
Activități principale	<p>Elaborarea proiectului</p> <p>Aprobarea și implementarea proiectului</p>
Rezultate așteptate	Nomenclatură stradală
Buget estimat	300000 lei
Surse de finanțare	Fonduri naționale sau buget local

Fișa de proiect nr. 28

Titlul proiectului	Înființarea parcului industrial în comuna Sâniob
Scopul proiectului	Dezvoltarea economică și industrială al comunei Sâniob prin înființarea unui parcul industrial
Obiectivele specifice	Dezvoltarea economică al comunei și stimularea investițiilor private

	Atragerea firmelor industriale și potențiali investitori
	Dezvoltarea infrastructurii specifice
	Diversificarea surselor de finanțare
	Creșterea și diversificarea locurilor de muncă în comună și microregiune
	Creștere economică în comună și microregiune
	Sprijinirea tinerilor în a alege comuna Sâniob ca reședință
Problema identificată	Nivel de surse financiare scăzută în comună, lipsă de locuri de muncă în microregiune
Soluția propusă	Atragerea investitorilor și înființarea unui parc industrial
Grupuri țintă	Populația comunei Sâniob Populația microregiunii Potențialii investitori Agenți economici locali Administrația publică locală
Activități principale	Campanii pentru investitori Elaborare studii de fezabilitate Elaborarea și aprobarea proiectului Executarea lucrărilor Monitorizare, evaluare
Rezultate așteptate	Parc industrial și infrastructură conexe
Buget estimat	10 milioane euro
Surse de finanțare	Fonduri Europene sau naționale sau buget local

Titlul proiectului	Construire locuințe ANL destinate tinerilor în comuna Sâniob
Scopul proiectului	Aderarea la programul național ANL și construirea locuințelor ANL destinate tinerilor în comuna Sâniob
Obiectivele specifice	Îmbunătățirea atractivității comunei Sâniob pentru locuitorii actuali și potențialii locuitori Sprijinirea tinerilor în a alege comuna Sâniob ca reședință
Problema identificată	Migrația tinerilor spre zonele urbane
Soluția propusă	Construire locuințe în programul național ANL și infrastructura conexe
Grupuri țintă	Populația comunei Sâniob Potențialii investitori Agenți economici locali Administrația publică locală
Activități principale	Elaborare studii de fezabilitate Elaborarea și aprobarea proiectului Executarea lucrărilor Monitorizare, evaluare
Rezultate așteptate	Locuințe ANL
Buget estimat	2 milioane euro
Surse de finanțare	Fonduri Europene sau naționale sau buget local

7. Planul de implementare și monitorizare a strategiei de dezvoltare a comunei Sâniob

7.1. Întărirea capacității instituționale

În vederea implementării acestei strategii Autoritatea Publică Locală trebuie să-și întărească capacitatea instituțională la toate nivelele, atât de conducere, cât și de execuție. Datorită caracterului limitat al resurselor umane și financiare, acest demers presupune atragerea de resurse financiare necesare instruirii pentru creșterea nivelului de pregătire și de specializare a personalului. Deoarece acest proces este de durată, este necesar ca administrația locală să se mobilizeze imediat și să implementeze proceduri clare de lucru, în toate compartimentele funcționale, cu atenție deosebită la structura ce va avea responsabilitatea implementării strategiei. Funcționarii publici vor trebui să urmeze suficient de multe forme de instruire, fie la locul de muncă, fie în cadrul unor structuri de formare de scurtă sau lungă durată, ce le vor conferi specializările și aptitudinile cerute de procedurile administrative ale Uniunii Europene. Dintre specializările cele mai importante și necesare se pot aminti:

- Urbanism și amenajarea teritoriului
- Impozite și taxe locale
- Dezvoltare economică locală și micro-regională
- Achiziții publice în contextul reglementărilor Uniunii Europene
- Managementul proiectelor

Accesul la fondurile Uniunii Europene este esențial pentru implementarea proiectelor incluse în Strategia de Dezvoltare Durabilă. Asistența tehnică de specialitate este de asemenea necesară creșterii capacității instituționale a structurilor aparatului de lucru al administrației locale, cu atenție deosebită la structura ce va avea responsabilitatea implementării strategiei, în special pentru asigurarea unui nivel reprezentativ de absorbție a fondurilor. În acest plan de management se recomandă crearea unui birou specializat pentru implementarea direcțiilor de dezvoltare strategică, compus din persoanele cu rol activ în planificarea strategică și care fac parte din aparatul propriu local. Astfel, acest birou specializat ar trebui să se organizeze ca o structură flexibilă și integrată, care să permită alocarea responsabilităților și comunicarea eficientă în implementarea strategiei. Vor exista și situații când responsabilitatea implementării unui proiect va reveni unei alte structuri care nu aparține de administrația locală, dar care reprezintă beneficiarul final. În această situație a implementării în parteneriat a proiectelor, biroului de planificare și dezvoltare strategică îi revine sarcina coordonării indirecte și pentru responsabilitățile managementului se va asigura transferul real de cunoștințe, astfel încât să nu existe derapaje în perioada de implementare și/sau de operare.

În acest fel se vor asigura condițiile de concepere, dezvoltare, implementare de proiecte viabile, sustenabile. Un alt rol pe care trebuie să îl joace această unitate specială este de promovare a comunității printr-un plan de marketing adecvat, astfel încât să se atragă investitori externi și interni și să se poată acorda anumite facilități fiscale în acest sens. De asemenea, comunicarea

proiectelor către comunitate devine o necesitate, în special în zonele de intervenție, în sensul creșterii impactului considerat, prin asigurarea suportului populației. Totodată această construcție instituțională solicită resurse umane și financiare, precum și suport politic din partea responsabililor locali, astfel că documentele de planificare ale implementării strategiei vor fi supuse spre aprobare Consiliului Local în mod oficial. În acest fel, angajamentul implementării strategiei devine public, precum și una dintre prioritățile administrației în exercițiile financiare publice următoare.

7.2. Proiecție financiară

În pofida realității și a problemelor descrise în capitolul, care vizează diagnoza capacității administrative la nivel local, aici formulăm anumite direcții și cerințe, sub egida cărora vor trebui construite proiecțiile financiare în perioada imediat următoare. Bugetul local de venituri și cheltuieli în perioada imediat următoare aprobării Strategiei de Dezvoltare Durabilă va trebui să reflecte noua abordare a managementului Administrației Publice Locale asupra obiectivelor strategice. Bugetul de venituri și cheltuieli trebuie să fie construit echilibrat, perfect capabil să ofere suportul financiar optim necesar dezvoltării, deoarece reprezintă punctul critic al tuturor activităților de implementare. Odată ce proiectele au fost dezvoltate, cel puțin la nivel incipient de prefizabilitate, se vor determina sumele necesare implementării proiectelor în funcție de importanța lor, perioada de implementare, precum și schema de coordonare a fondurilor publice și private proprii sau atrase, ținând nivele ridicate pentru factorii de multiplicare.

Managementul financiar al proiectelor și implicit al fondurilor presupune o construcție instituțională eficientă, capabilă să implementeze și să monitorizeze proiectele selectate. Această unitate special creată va fi responsabilă și de atragerea surselor pentru implementarea proiectelor și vizează:

- Fondurile publice locale și/sau transferate de la nivel județean/național
- Fondurile publice și private pentru realizarea investițiilor de anvergură care vor fi adresate prin parteneriat
- Fondurile private de la nivelul investitorilor interni și externi
- Fondurile nerambursabile, în special fondurile post-aderare
- Monitorizarea și evaluarea implementării strategiei

Monitorizarea este un instrument al planificării strategice și constă în evaluarea activităților de proiect, rezultatelor intermediare ale bugetului cheltuit, precum și identificarea riscurilor care apar în implementarea proiectului. Scopul este de îmbunătățire a eficienței și ajustare a activităților, în cazul în care nu se ating obiectivele și scopurile stabilite.

Evaluarea este un alt instrument de planificare strategică prin care se apreciază dacă obiectivul/scopul inițial a fost atins în perioada de implementare, în intervalul de timp și de buget alocat. Evaluarea se efectuează de asemenea la sfârșit, sau ulterior implementării proiectului, în

vederea îmbunătățirii deciziilor pentru procesul investițional în viitor. Evaluarea inițială se efectuează la momentul în care se decide asupra oportunității unui proiect. Rolul și responsabilitățile de monitorizare îi revin unei structuri specifice, diferite de cea care este responsabilă cu implementarea ei, respectiv Comitetului Local de Monitorizare. Dimensiunea Comitetului Local de Monitorizare depinde de mărimea comunității și este recomandabil să fie limitat la maxim 3 – 5 persoane. Sarcinile curente ale comitetului sunt:

- analiza periodică a progresului înregistrat privind atingerea obiectivelor generale/specifice ale planului
- formularea de propuneri pentru revizuirea planului de implementare (ex: înlocuire de proiecte în lista prioritara, modificarea activităților de proiect, modificare de buget, etc.)
- analiza și aprobarea rapoartelor de implementare întocmite de către organizațiile de implementare a proiectelor
- întocmirea periodică de rapoarte de monitorizare pentru fiecare proiect în parte și în ansamblu pentru planul de implementare.

Monitorizarea are finalitate în condițiile în care activitățile de proiect sunt bine formulate, indicatorii de performanță sunt corect dimensionați, iar sursele de culegere a informațiilor pentru verificare sunt credibile. Astfel, obiectivele specifice se vor prezenta în acest capitol alături de indicatorii de impact și de monitorizare, precum și de sursele de culegere a datelor relevante, care permit aprecierea gradului de implementare a strategiei.

8. Concluzii

Realizarea acestui document strategic permite comunității din Sâniob identificarea și validarea unor priorități viitoare de acțiune, acestea fiind alese în funcție de resursele existente și de voința generală a locuitorilor din Sâniob. În tot acest proces care va urma, Strategia va servi ca punct de referință pentru o dezvoltare durabilă și armonioasă a comunei. Implementarea Strategiei se va realiza prin scrierea de proiecte, atât de către autoritatea locală cât și de oricare membru al comunității care dorește să contribuie la dezvoltarea comunitară în special societatea civilă și mediul privat. În vederea implementării cu succes a acestui document strategic este necesară o implicare a tuturor factorilor reprezentativi din comuna Sâniob, precum și o bună colaborare între administrația locală și cetățeni. Evaluarea Strategiei, a gradului de implementare a obiectivelor, se va face periodic, într-o manieră stabilită la nivelul comunității. În vederea implementării cu succes a acestui document strategic, echipa de elaborare a Strategiei supune atenției următoarele aspecte:

- Strategia de Dezvoltare locală este un document al întregii comunității, nu este a unei persoane sau instituții, a unui partid sau organizații de orice fel.
- Societatea civilă trebuie să se implice în decizia cum va arăta comunitatea în care vor să trăiască și tot ei sunt cei care vor putea controla punerea în fapt a acestor decizii.

- Din punct de vedere politic strategia trebuie asumată de către Consiliul Local care va stabili o ordine a priorităților și prin bugetul existent le va finanța și cofinanța.
- Consiliul Local este cel care poate modifica această strategie imediat sau mai târziu, în funcție de dezvoltări ulterioare ale situației sociale, politice și economice.

Datorită rolului și poziției comunei Sâniob în calitate de partener al beneficiarului principal al prezentului proiect, administrația locală va avea o sarcină importantă în urmărirea implementării strategiei de dezvoltare. Este necesar asigurarea unui feed-back organizațional de la nivelul fiecărei comune, astfel și din partea Unității Administrativ Teritoriale comuna Sâniob.